

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 6.6.2018 г.
COM(2018) 447 final

2018/0236 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за създаване на космическа програма на Съюза и на Агенция на Европейския
съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС)
№ 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение 541/2014/ЕС**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2018) 327 final} - {SWD(2018) 328 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

От 90-те години насам Съюзът увеличава своите инвестиции в космическия сектор. Съюзът успешно бе разработил европейските програми за спътникова навигация EGNOS и „Галилео“ още преди Договорът от Лисабон да влезе в сила и с новия член 189 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) да бъде поставена основата за неговите действия в тази област. И двете програми функционират¹, като „Галилео“ понастоящем се смята за водеща система на Съюза.

През 2014 г. „Коперник“² — програмата за наблюдение на Земята, основаваща се на програмата за ГМОСС, бе добавена към първите две програми. В последно време Съюзът започна да осъществява дейности в рамката за подкрепа на космическото наблюдение и проследяване³ — „КНП“. Общият размер на отпуснатите бюджетни средства за всички космически дейности на Съюза, включително научноизследователската дейност, възлиза на 12,6 милиарда евро за периода 2014—2020 г.

В съобщението си от 26 октомври 2016 г., озаглавено „Космическа стратегия за Европа“⁴, Комисията представи нова космическа стратегия за Европа, насочена към постигането на четири стратегически цели: максимално увеличаване на ползите от космическото пространство за обществото и икономиката на ЕС, поощряване на конкурентоспособен и иновативен европейски космически сектор, засилване на стратегическата автономност на Европа в достъпа и използването на космическото пространство в сигурна и безопасна среда и укрепване на ролята на Европа като глобален фактор и насърчаване на международното сътрудничество.

Обосновката за приемането на Космическата стратегия за Европа се основава на стратегическото значение на космическия сектор за Съюза и на необходимостта европейският космически сектор да се приспособи към променящата се глобална среда. Космическото пространство се използва в подкрепа на редица политики и стратегически приоритети на Съюза. То може да играе ключова роля в ефективното преодоляване на новите предизвикателства, като изменението на климата, устойчивото развитие, граничния контрол, наблюдението на моретата и сигурността на гражданите на Съюза. Появата на тези нови приоритети на Съюза води до нови начини за развитие на Програмата. Изискванията към сигурността трябва да бъдат засилени, когато се разработват космическите системи на Съюза, за да се осигури възползването в пълна степен от полезното взаимодействие между гражданските дейности и дейностите в областта на сигурността.

Но космическото пространство е също така част от глобалната верига за създаване на стойност, която се изправя пред значителни промени, разширяващи традиционните граници на космическия сектор. Т.нар. „ново космическо пространство“ („New Space“) води до революционни промени в космическия сектор не само от технологична гледна точка, но също и от гледна точка на бизнес модела. Космическото пространство

¹ Регламент (ЕС) № 1285/2013. ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 1.

² Регламент (ЕС) № 377/2014. ОВ L 122, 24.4.2014 г., стр. 44.

³ Решение № 541/2014/ЕС. ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 227.

⁴ COM(2016) 705 final.

привлича все повече и повече предприятия и предприемачи, които понякога нямат опит в тази област. Ето защо е изключително важно Съюзът да оказва активна подкрепа на целия космически сектор, по-специално на научноизследователската и развойната дейност, на стартиращите предприятия и бизнес инкубаторите, които работят в космическия сектор.

Що се отнася по-специално до неговите програми, в Космическата стратегия за Европа Комисията подчерта важността от гарантиране на непрекъснатото функциониране на услугите, предлагани от „Галилео“, EGNOS и „Коперник“, както и от подготвянето на нови поколения на тези услуги, от подобряване на услугите за КНП, и обяви инициативата „GOVSATCOM“ за правителствени спътникови комуникации, която първоначално бе включена в работната програма на Комисията за 2017 г. Освен това Комисията изтъкна ключовата роля на партньорството между Комисията, държавите членки, Европейската агенция за ГНСС (глобални навигационни спътникови системи), Европейската космическа агенция и всички други агенции и заинтересовани страни, които участват в изпълнението на европейската космическа политика, като по този начин подчерта решаващото значение на въвеждането на ефективна и подходяща система на управление за осъществяване на космическата програма на Съюза.

Що се отнася до новата инициатива GOVSATCOM, дефицитите в Европа във връзка със способностите по отношение на сигурните спътникови комуникации бяха признати в Заключенията на Европейския съвет от декември 2013 г. и редица последващи заключения на Съвета, в Бялата книга на Комисията за бъдещето на Европа, в Декларацията от Рим на ръководителите на 27 държави членки и в няколко резолюции на Европейския парламент.

Подходът, предложен от Комисията в съобщението ѝ за космическата стратегия за Европа, бе потвърден от Съвета в заключенията му, приети на 30 май 2017 г.⁵, и от Европейския парламент в резолюцията му от 12 септември 2017 г.⁶. В заключенията си от 30 май 2017 г. Съветът по-специално насърчи Комисията и държавите членки да продължат, когато е целесъобразно, да разчитат на техническото ноу-хау на Европейската космическа агенция и на европейските национални космически агенции, прикани Комисията да извърши анализ и оценка на възможната промяна на отговорностите на Европейската агенция за ГНСС и призна необходимостта от постигане на по-голяма степен на полезно взаимодействие, когато е целесъобразно, между използването на космическите активи за граждански и военни цели.

Предложението за регламент е част от последващите действия във връзка с космическата стратегия за Европа. Една напълно интегрирана космическа програма ще обедини всички дейности на Съюза в тази област с висока степен на стратегическа значимост. Това ще предостави съгласувана рамка за бъдещи инвестиции, предлагащи по-голяма видимост и по-голяма гъвкавост. Чрез подобряване на ефективността в крайна сметка тя ще спомогне за внедряването на нови услуги, свързани с космическото пространство, които ще бъдат от полза за всички граждани на ЕС.

Поради това Програмата има следните цели:

- предоставяне или допринасяне за предоставянето на висококачествени и актуални и, когато е целесъобразно, на сигурни свързани с космическото

⁵ Заключения на Съвета относно „Космическа стратегия за Европа“, приети от Съвета по конкурентоспособност на заседанието му на 30 май 2017 г. (док. № 9817/17).

⁶ Резолюция на Европейския парламент от 12 септември 2017 г. относно „Космическа стратегия за Европа“ (2016/2325(INI)).

пространство данни, информация и услуги без прекъсване и, когато е възможно — на световно равнище, които отговарят на съществуващите и бъдещите нужди и са в състояние да отговорят на политическите приоритети на Съюза, включително по отношение на изменението на климата, сигурността и отбраната;

- максимално увеличаване на социално-икономическите ползи, включително чрез насърчаване на възможно най-широкото използване на данните, информацията и услугите, предоставяни от компонентите на Програмата;
- повишаване на сигурността на Съюза и неговите държави членки, както и на неговата свобода на действие и стратегическа автономност, по-специално в технологично отношение и при вземането на решения въз основата на факти;
- насърчаване на ролята на Съюза на международната сцена като водещ участник в космическия сектор и укрепване на неговата роля при справяне с глобалните предизвикателства и подкрепяне на световни инициативи, включително по отношение на изменението на климата и устойчивото развитие.

В предложението за регламент се съдържат подходящи мерки за постигането на тези цели.

С предложението за регламент значително се опростяват и рационализират съществуващите достижения на правото на Съюза чрез обединяване в един текст и хармонизиране на почти всички правила, които досега са се съдържали в отделни регламенти или решения. Това увеличава видимостта на космическата политика на Съюза, което е в съответствие с основната роля, която Съюзът възнамерява да играе в бъдеще като участник от световно значение в космическия сектор.

С предложението на Съюза се предоставя бюджет за космическия сектор, който е достатъчен за осъществяване на различните предвидени дейности, по-специално по отношение на продължаването на функционирането на „Галилео“, EGNOS, „Коперник“ и КНП и тяхното подобряване, както и започването на инициативата GOVSATCOM.

С него се определят правилата за управлението на Програмата чрез изясняване на отношенията между различните участници и тяхната роля, основно държавите членки, Комисията и Европейската космическа агенция, както и чрез създаването на единна система на управление на всички компоненти на тази програма. С предложението се засилва ролята на бившата Европейска агенция за ГНСС чрез разширяване на обхвата на нейните задачи, свързани с акредитацията на сигурността, за да бъдат включени в него всички компоненти на Програмата, като по този начин това обосновава промяната на наименованието на тази агенция, която ще стане Агенция на Европейския съюз за космическата програма.

На последно място, с него се уточнява и стандартизира рамката за сигурност за Програмата, по-специално по отношение на принципите, които трябва да бъдат съблюдавани, процедурите, които трябва да бъдат следвани, и мерките, които трябва да бъдат предприемани, което е от решаващо значение предвид факта, че по естеството си тези действия са с двойна употреба.

В настоящото предложение се предвижда дата на прилагане от 1 януари 2021 г., като същото се представя с оглед на Съюз с 27 държави членки в съответствие с нотификацията от страна на Обединеното кралство за намерението на държавата да се

оттегли от Европейския съюз и от Евратом на основание член 50 от Договора за Европейския съюз, получено от Европейския съвет на 29 март 2017 г.

• **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Достиженията на правото на Съюза в космическия сектор понастоящем включват следните регламенти и решения:

- Регламент (ЕО) № 1285/2013 на Европейския парламент и на Съвета за изграждане и експлоатация на европейските навигационни спътникови системи, Галилео и EGNOS;
- Регламент (ЕС) № 377/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Коперник“;
- Решение № 541/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за подкрепа на космическото наблюдение и проследяване (КНП);
- Регламент (ЕС) № 912/2010 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейската агенция за ГНСС;
- Решение № 1104/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно правилата за достъп до публично регулираната услуга, предоставяна от глобалната навигационна спътникова система, създадена по програмата „Галилео“;
- Решение 2014/496/ОВППС на Съвета относно някои аспекти на разгръщането, експлоатацията и използването на европейската глобална навигационна спътникова система, свързани със сигурността на Европейския съюз.

Настоящият регламент заменя първите четири посочени текста, като също така ги отменя. В него се установяват правила, които са общи за всички компоненти на Програмата, включително за „Галилео“, EGNOS, „Коперник“ и КНП, и се определят някои правила, които са специфични за всеки от тези компоненти. Ще се отнася до Регламент (ЕС) № 912/2010, налагащите се промени са такива, че от съображения за яснота и опростяване е по-целесъобразно неговият текст също да бъде отменен и правилата относно новата Агенция, която е правопреемник на Европейската агенция за ГНСС, да бъдат инкорпорирани в предложения регламент за създаване на космическата програма на Съюза.

Предложеният регламент по никакъв начин не изменя или засяга Решение № 1104/2011/ЕС, което ще продължи да регулира една конкретна предоставяна от „Галилео“ услуга, а именно публично регулираната услуга (PRS). Това решение ще продължи да се прилага заедно с предложениия регламент, като го допълва посредством *lex specialis* по отношение на тази конкретна услуга. Освен това Решение 2014/496/ОВППС, което се основава на член 28 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), също ще продължи да се прилага, както преди.

В контекста на „Галилео“ и EGNOS при всички случаи, когато разгръщането, експлоатацията или използването на компонентите могат да застрашат сигурността на Съюза или на една от неговите държави членки, по-конкретно в резултат на международна ситуация, изискваща действие от страна на Съюза, или в случай на заплаха за функционирането на самите компоненти или осигуряването от тях услуги, се прилагат предвидените в Решение 2014/496/ОВППС процедури.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Космическият сектор предизвиква редица положителни странични ефекти върху други сектори на икономиката. Сред основните цели на космическата стратегия на Съюза, които са надлежно включени в предложението за регламент, са също така максималното увеличаване на ползите от космическото пространство с цел благоденствието на гражданите и просперитета на икономиката на Съюза, насърчаването на научния и техническия напредък, на конкурентоспособността и на капацитета за иновации на европейската промишленост, както и допринасянето за постигането на целите за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Функционирането на космическите системи като EGNOS, „Галилео“ или „Коперник“ пряко допълва действията, осъществявани в рамките на редица други политики на Съюза, по-специално в рамките на политиката в областта на научните изследвания и иновациите, политиката на сигурност и миграцията, промишлената политика, общата селскостопанска политика, политиката в областта на рибарството, трансевропейските мрежи, политиката в областта на околната среда, енергийната политика и помощта за развитие.

КНП и новата инициатива GOVSATCOM също ще допринесат за целите на европейския план за действие в областта на отбраната и Глобалната стратегия на Европейския съюз. Те ще повишат оперативната ефективност на участниците в областта на сигурността и ще защитават правата на гражданите, свързани със сигурността, дипломатическата или консулската закрила и защитата на личните данни. На последно място, те ще подобрят ефективността на основните политики на ЕС, като например стратегията за морска сигурност, политическата рамка в областта на кибернетичната отбрана, политиката за Арктика, управлението на границите и миграцията, хуманитарната помощ, рибарството, транспорта и управлението на критична инфраструктура.

Действията в рамките на Програмата следва да се използват за преодоляване на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или измества частното финансиране, и следва да имат ясна европейска добавена стойност. Това ще гарантира съгласуваност на действията в рамките на Програмата и правилата на ЕС във връзка с държавната помощ, като се избягнат неоправданите нарушения на конкуренцията на вътрешния пазар.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за предложения регламент е член 189, параграф 2 от ДФЕС, в който се предвижда, че Съюзът разработва европейска космическа политика и предоставя на Европейския парламент и на Съвета, които действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, правомощието за приемане на Програма, за да се допринесе за постигането на целите на тази политика.

Като се има предвид, че Регламент (ЕС) № 1285/2013 за ГНСС и Регламент (ЕС) № 912/2010 за Европейската агенция за ГНСС, които по-специално са свързани с „Галилео“ и EGNOS, се основават на член 172 от ДФЕС (трансевропейските мрежи), с оглед на съдебната практика на Съда на Европейския съюз относно избора на правно основание е целесъобразно предложеният регламент да се основава на член 189, параграф 2 от ДФЕС, предвид съдържанието и целите на предвидените в него мерки.

- **Субсидиарност**

Космическото пространство е високотехнологичен сектор, мобилизира значителни финансови ресурси и в него се прилагат авангардни технологии в различни области. Целите на предложения регламент, както са описани по-горе, не може да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, дори от онези, които заемат водещи позиции в космическия сектор. Факт е, че научният и техническият опит и ноу-хау в този сектор се концентрират в няколко икономически региона на Съюза и в Европейската космическа агенция — международна организация, на която са членове повечето държави — членки на ЕС. Що се отнася до финансовия аспект, задачата за изграждането и експлоатацията на системи като „Галилео“ и „Коперник“, които предоставят услуги от интерес за всички държави — членки на Съюза, ако не и за всички региони на света, е с твърде голям обхват, за да се осъществява от една-единствена действаща самостоятелно държава членка. Мащабът и последиците от целите на предложения регламент са такива, че те могат да бъдат адекватно постигнати само чрез действие на равнището на Съюза.

- **Пропорционалност**

В предложения регламент се предвиждат мерки, които не надхвърлят необходимото за постигане на неговите цели. Компонентите „Галилео“, EGNOS, „Коперник“, КНП и GOVSATCOM съответстват на нуждите на предприятията и гражданите на Съюза. Те имат значителни положителни странични ефекти върху икономиката на Съюза. Начинът, по който тези системи се разработват, цели да подкрепя прилагането на законодателството на ЕС и да отговори в най-голяма степен на политическите приоритети на Съюза, включително в областта на изменението на климата, сигурността и отбраната. Оказването на подкрепа за космическия сектор в рамките на Съюза, по-специално чрез предоставяне на подкрепа за стартиращи предприятия или за ракети носители, помага за запазването на свободата на действие и технологичната стратегическа автономност на Съюза и за разширяване на неговото международно признание.

Освен това заделеният за Програмата бюджет не е непропорционален спрямо набелязаните за постигане цели. Сумите, необходими за осъществяването на Програмата, са определени след вземане предвид на редица анализи и оценки, проведени като част от оценката на въздействието и описани по-долу.

- **Избор на инструмент**

Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програмата не само е изрично предвиден в член 189, параграф 2 от ДФЕС, но също така е предпочитаният инструмент за поставяне на Програмата на устойчива основа. Поради това този избор на правен инструмент гарантира еднаквостта и прякото прилагане, които са необходими за ефективното изпълнение на Програмата, като ѝ предоставя цялата необходима видимост и ѝ осигурява финансовите ресурси, необходими за нейното изпълнение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Що се отнася до „Галилео“ и EGNOS, в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) № 1285/2013 за ГНСС и член 26 от Регламент (ЕС) № 912/2010 за Европейската

агенция за ГНСС Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета междинен доклад за напредъка във връзка с „Галилео“ и EGNOS, както и за функционирането на Европейската агенция за ГНСС. В този контекст от името на Комисията бе проведено проучване за междинна оценка⁷.

Докладът за междинна оценка бе насочен към изпълнението на Програмата през периода 2014—2016 г. В него се стига до заключението, че „Галилео“ и EGNOS са показали задоволително равнище на ефективност и са на път да постигнат определените от регламента за ГНСС дългосрочни цели за 2020 г. Въпреки това беше установена известна неефективност и области, в които могат да се направят евентуални подобрения, при управлението на сигурността на „Галилео“, както и при цялостното управление на „Галилео“ и EGNOS.

Що се отнася до управлението, времето от 2014 г. до 2016 г. представляваше важен преходен период, тъй като постепенно бяха въведени и консолидирани ключови елементи от управлението и управленската рамка. Тяхното по-нататъшно развитие ще бъде важен аспект от предстоящия етап на експлоатация на „Галилео“ и ще е необходимо към тях да се подхожда с внимание.

Що се отнася до управлението на сигурността, особено внимание следва да се обърне на следващия етап, за да се осигури независимостта на Съвета за акредитация на сигурността и на персонала, работещ по нея, от оперативните дейности, свързани с „Галилео“ и EGNOS.

Що се отнася до финансовите въпроси, от края на 2016 г. и „Галилео“, и EGNOS бяха осъществявани в рамките на бюджета, определен от регламента за ГНСС (7 071 милиона евро), като не бе отбелязан преразход на общите разходи.

Що се отнася до съгласуваността с други политики на ЕС в рамките на самите програми и с други програми за ГНСС, както „Галилео“, така и EGNOS показаха висока степен на съгласуваност.

На последно място, Европейската агенция за ГНСС успешно постигна своите цели, свързани с напредъка на „Галилео“ и EGNOS и с развитието на пазара надолу по веригата, чрез ефективното изпълнение както на основните, така и на делегираните задачи. Налице са обаче някои трудности, свързани с нейните възможности за наемане на подходящ персонал.

Що се отнася до „Коперник“, в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) № 377/2014 за програма „Коперник“ Комисията представи на Европейския парламент и на Съвета междинна оценка за постигането на целите по всички задачи, финансирани по „Коперник“, с оглед на техните резултати и въздействие, тяхната европейска добавена стойност и ефективността при използването на ресурсите. От името на Комисията бе проведено проучване за междинна оценка.

Междинната оценка обхваща периода 2014—2016 г. В нея се стигна до заключението, че „Коперник“ „се осъществява по план, като вече е реализирал някои големи очаквания за подкрепа на автономността на Европа при предоставянето на качествени и полезни данни и тяхното използване от голям брой ползватели както за институционални, така и за търговски цели“.

⁷

Междинен преглед на програмите „Галилео“ и EGNOS и Европейската агенция за ГНСС, PwC France study, юни 2017 г., „EU Bookshop“: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/56b722ee-b9f8-11e7-a7f8-01aa75ed71a1>.

Бяха изтъкнати и други съществени предимства на „Коперник“, като политиката на свободен достъп до данните, действията за насърчаване на възприемането от частния сектор, осезаемите икономически ползи, доброто равнище на съгласуваност в рамките на програмата и с други действия на ЕС, отличното изпълнение на бюджета в рамките на определените от регламента бюджетни рамки и доброто сътрудничество в рамките на Комисията и с държавите членки.

Що се отнася до конкретните изводи, безпрецедентният успех на програмата и нейния обем данни доведе до две основни констатации:

- i) необходимостта от подобряване на разпространението и достъпа до данните: поради много големия брой регистрации от страна на ползватели е необходимо да бъдат подобрени аспектите, свързани с комуникацията, разпространението на данните и достъпа до тях, както и изтеглянето на данните;
- ii) необходимостта от засилване на интегрирането на космически данни в други области на политика и икономически сектори чрез засилен акцент върху възприемането от страна на ползвателите: „Коперник“ достига до ползвателите от традиционната област на космическото пространство, но са необходими допълнителни усилия, за да се достигне до други потенциални ползватели извън свързаните с космическото пространство.

Що се отнася до КНП, на 3 май 2018 г. Комисията прие доклад относно прилагането на рамката за подкрепа на КНП (2014—2017 г.) (COM(2018)256). В доклада се прави заключението, че КНП на ЕС е постигнало резултати по всички действия и е предоставило трите услуги, като е създадо добавена стойност за ЕС, но че КНП на ЕС трябва да се развие, за да подобри своята ефективност. В отговор на препоръките от доклада в придружаващата оценка на въздействието се посочват четири проблема, които трябва да бъдат решени с цел да се засили изпълнението през следващите години:

- i) подобряване на автономността на услугите за КНП на ЕС чрез усъвършенстване на датчиците за КНП, разработване на нови датчици и създаване на европейски каталог за КНП на космическите обекти;
- ii) насърчаване на европейското измерение при КНП на ЕС чрез премахване на ненужното дублиране между националните оперативни центрове за КНП и чрез изискване за специализация въз основа на най-добрите резултати;
- iii) изменение на структурата за вземане на решения чрез използване на квалифицирано мнозинство и създаване на съвместен координационен екип, за да се гарантира упражняването на надзор върху техническата работа;
- iv) преразглеждане на механизма на финансиране чрез създаване на програма с един бюджетен ред и дългосрочна перспектива.

• **Консултации със заинтересованите страни**

Настоящата инициатива бе подкрепена и от широки обществени консултации и семинари с цел събиране на мнението на всички съответни заинтересовани страни (промишлеността, държавите членки, изследователите и др.), и по-специално:

- през 2016 г.: преди приемането на Космическата стратегия за Европа от Комисията бе предприета мащабна обществена консултация по всички аспекти,

свързани с космическото пространство, включително програмите, предложени понастоящем за следващата МФР;

- през периода 2015—2016 г.: бяха предприети две целеви консултации по отношение на аспекти, свързани с космическите изследвания, включително документи за изразяване на позиция от държави членки, големи промишлени търговски асоциации и научноизследователски организации;
- през периода 2015—2017 г.: бяха проведени различни специализирани семинари, срещи и представени доклади на експертно равнище в рамките на консултации със заинтересованите страни относно: i) развитието на „Коперник“ и „Галилео“; ii) конкретните нужди на промишлеността; iii) конкретните нужди от правителствени спътникови комуникации; iv) конкретните нужди във връзка с осведомеността за ситуацията в космическото пространство, включително с КНП, метеорологичните явления в космическото пространство и близките до Земята обекти;
- през периода 2016—2017 г. като част от оценката на въздействието за бъдещата програма GOVSATCOM бяха проведени целеви консултации с всички съответни заинтересовани страни — държавите членки в качеството им на доставчици и ползватели на GOVSATCOM, институциите и агенциите на ЕС, както и представители на промишлеността, включително производителите и операторите на спътници и МСП — чрез двустранни контакти и пленарни заседания. Повечето държави членки и представители на промишлеността категорично подкрепят програмата и нейните цели. В предложението бяха включени препоръките на заинтересованите страни, по-специално във връзка с по-голяма степен на сигурност, обединяване на търсенето, разчитане на национални и търговски доставчици, полезно взаимодействие между гражданската и военната сфера и модулен подход, насочен към предоставянето на услуги.

Що се отнася до мащабната обществена консултация, предприета от Комисията преди приемането на Космическата стратегия за Европа през 2016 г., в нейните рамки бяха представени следните ключовите послания:

По отношение на „Галилео“ и EGNOS като цяло е налице достатъчно равнище на удовлетвореност на заинтересованите страни във връзка с прилагането на логиката на интервенция на ЕС и постиженията на програмите по време на периода на оценяване.

Тяхната ефективност е особено очевидна при постиженията на космическия сегмент на „Галилео“ и затвърждаването на стабилността и високото качество при предоставянето на услуги от EGNOS със заявяването на услугата LPV-200 и предоставянето на услугите APV-I, обхващащи над 98,98 % от сухоземната територия на държавите — членки на ЕС, плюс Норвегия и Швейцария. Независимо от това заинтересованите страни считат, че намаляването на сложността би било от полза за ефективността на управлението, тъй като тя често води до дублиране на усилията и до забавяния. Освен това заинтересованите страни считат, че управлението в бъдеще следва да бъде адаптирано, тъй като „Галилео“ ще навлезе в етапа на експлоатация.

По отношение на „Коперник“ политиката на свободен достъп до данните се счита за съществено предимство. Услугите на „Коперник“ са ценени от ползвателите поради съответствието на продуктите с потребностите и тяхното своевременно предоставяне и наличност. Координирането на *in situ* компонента е показало добри резултати с увеличение на броя на ползвателите и изготвянето на по-широк каталог от набори от

данни. Необходимо е обаче да се обърне по-голямо внимание на развитието на *in situ* компонента на „Коперник“ и на използването на съответните набори от *in situ* данни, като е необходимо да се извлече добавена стойност от интегрирането на различните източници на данни от наблюдение на Земята. Смята се, че управлението на „Коперник“ се извършва ефективно. Достъпът до *in situ* данни обаче е необходимо да се подобри. Пропуските във връзка с наличността на *in situ* данни пречат услугите на „Коперник“ да достигнат пълния си потенциал.

Целите на „Коперник“ все още са подходящи, но заинтересованите страни посочиха, че следва да бъдат разгледани допълнителни такива (например антропогенните емисии на CO₂, гарантирането на спазването на законодателството в областта на околната среда и климата⁸, полярните зони, опазването на културното наследство и др.). Те посочиха също, че достъпът до данните от „Часовой“ и интегрирането на различните източници на данни биха могли да бъдат подобрени.

Що се отнася до европейското измерение на програмата, сред заинтересованите страни има пълно съгласие относно необходимостта да се осигури приемственост на действията на ЕС, като те се съгласиха, че спирането на настоящата дейност на ЕС или неговото оттегляне би имало толкова тежки последици за „Галилео“, EGNOS и „Коперник“, че би могло да изложи на риск цялата програма.

• **Събиране и използване на експертни становища**

Бяха изготвени следните специални доклади:

- Както бе посочено по-горе, от външни изпълнители бе проведено проучване за междинна оценка и бе представено на 23 юни 2017 г. То послужи като основа за доклада на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно състоянието на „Галилео“ и EGNOS и създаването на Европейската агенция за ГНСС, за да се изпълни изискването по член 34 от Регламент (ЕС) № 1285/2013 за ГНСС и член 26 от Регламент (ЕС) № 912/2010 за Европейската агенция за ГНСС.
- През първото тримесечие на 2018 г. бе извършено проучване относно въздействието на финансирането върху „Галилео“ и EGNOS.
- Както също така е посочено по-горе, от външни изпълнители бе проведено проучване за междинна оценка на „Коперник“ и бе представено на 23 юни 2017 г. То послужи като основа за доклада на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно състоянието на „Коперник“, за да се изпълни изискването по член 32 от Регламент (ЕС) № 377/2014 за програма „Коперник“.
- От външни изпълнители бе проведено проучване относно социално-икономическите ползи от „Коперник“ и бе финализирано през януари 2018 г.

⁸

[План за действие на Комисията за спазване на законодателството и управлението в областта на околната среда; Съобщение „Действия на ЕС за подобряване на спазването на законодателството и управлението в областта на околната среда“, COM/2018/10, Работен документ на службите на Комисията SWD\(2018\)10, в който се представя подробна информация за всяко действие, Решение C\(2018\)10, с което се създава Форум по спазване на законодателството и управление в областта на околната среда.](#)

- От външни изпълнители бе проведено проучване относно въздействието, разходите и ползите от развитието на КНП и бе представено през май 2018 г.⁹.
- По отношение на GOVSATCOM Комисията използва група от експерти от държавите членки, Европейската космическа агенция и Европейската агенция по отбрана. Групата изготви документ на GOVSATCOM от високо равнище за нуждите на ползвателите от гражданската и военната сфера, оказва съдействие при процеса на извършване на оценка на въздействието, включително при изготвянето от PwC на проучване за оценка на въздействието на GOVSATCOM, публикувано през февруари 2018 г., и предостави експертен опит на Комисията по въпросите, свързани със спътниковите комуникации. По време на консултацията със заинтересованите страни бяха представени допълнителни експертни становища от националните администрации и представители на промишлеността.
- Също така бяха проведени допълнителни проучвания по конкретни въпроси (например достъпа до космическото пространство).

Всички проучвания са достъпни за обществеността на уебсайта „EU Bookshop“.

• **Оценка на въздействието**

В съответствие с политиката си за „по-добро законотворчество“ Комисията направи оценка на въздействието с оглед на създаването на космическа програма на Съюза.

Оценката на въздействието бе основана на три конкретни цели:

- гарантиране на непрекъснатото функциониране на съществуващата космическа инфраструктура и услуги и тяхното подобряване или разработването на нови такива;
- насърчаване на иновативен европейски космически сектор; и
- запазване на капацитета на ЕС за автономен достъп до космическото пространство на основата на независима промишленост на ЕС, гарантиран достъп до космическите данни и услуги на ЕС и тяхното използване по безопасен и сигурен начин.

Що се отнася до финансирането на Програмата, бе направена оценка на **два варианта**.

„Базовият сценарий“ се състои в намаление (-15 %) на настоящия бюджет, като се вземе предвид оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС. Предложеният сценарий се състои в осигуряване на устойчиво равнище на финансиране, като то се увеличи с 50 % в сравнение с настоящия бюджет.

Базовият сценарий бе счетен за недостатъчен за постигане на амбициозните цели на космическата политика на Съюза, както беше подчертано в Космическата стратегия за Европа. По отношение на „Галилео“ намаляването на настоящия бюджет би довело до постепенното влошаване на състоянието на неговата инфраструктура и услуги и до окончателното преустановяване на неговите дейности през следващите десетилетия. Що се отнася до EGNOS, тя ще продължи да функционира, но няма да може да увеличава капацитета на „Галилео“, както е предвидено в Регламента за ГНСС.

⁹ Проучване относно въздействието на промените във финансирането на европейските програми за ГНСС, проучване на PwC France, юни 2018 г. Все още непубликувано на уебсайта „EU Bookshop“.

Подобни последици биха могли да се очакват и за „Коперник“, като архитектурата на „Коперник“ като цяло ще може да продължи да функционира с трудности, без да е възможно нейното подобряване, като се възпрепятства цялостната замяна на съществуващите спътници, когато те достигнат края на своя експлоатационен живот в орбита.

Предлаганият сценарий ще осигури непрекъснатост на функционирането и предоставянето на услуги, наличието на мрежа от 30 спътника на „Галилео“, както и технологичното развитие, което ще допринесе за въвеждане в експлоатация на устройства от второ поколение, като ще се подкрепи успешното развитие на пазарите на приложения. Осигуряването на устойчиво равнище на финансиране на „Коперник“ би позволило на Съюза да запази своята автономност и водещи позиции в областта на мониторинга на околната среда, управлението на извънредни ситуации и оказването на подкрепа на граничната и морската сигурност, и да се установи равнище на доверие за сектора надолу по веригата за използване и интегриране на данните и информацията от „Коперник“, основана на съществуващата инфраструктура и услуги.

Очаква се, че непрекъснатостта на функционирането на „Галилео“, EGNOS, „Коперник“ и КНП посредством предоставянето на адекватни бюджетни ресурси ще доведе до значителни социално-икономически и екологични ползи, включително до създаването на нови работни места. Крайните ползватели ще се възползват пряко от редица нови приложения, които ще подобрят начина, по който хората пътуват, работят и общуват. Очаква се, че гражданите ще се възползват от модернизирани и екологосъобразни транспортни услуги, което ще доведе до по-ефективно управление на трафика, предизвикващо по-малко замърсяване. По-ефективните услуги за спешна помощ ще осигурят по-добра и по-бърза реакция в спешни случаи, а използването на авангардни базирани на ГНСС приложения в селското стопанство, заедно с данните от наблюдението на Земята, ще гарантират в по-голяма степен продоволствената сигурност.

По отношение на GOVSATCOM бе проведена пълна и самостоятелна оценка на въздействието. На 29 септември 2017 г. Комитетът за регулаторен контрол даде положително становище. В тази оценка бе направен анализ на базовия сценарий и на четири варианта на политика, при които се споделя общ набор от основни елементи, включително общи изисквания към сигурността, полезно взаимодействие чрез обединяване на търсенето на национално равнище и на равнището на ЕС, координиране на предлагането, съгласуваност между гражданската и военната сфера, икономии от мащаба и повишаване на ефективността, засилване на автономността и промишлената конкурентоспособност на Съюза. Четирите варианта се различават по отношение на предлагането, като се използва националният или търговският капацитет и услуги в областта на спътниковите комуникации (SatCom), или комбинация от тях. Те също така се различават по отношение на евентуалното бъдещо придобиване на космическа инфраструктура — чрез публично-частно партньорство или чрез активи, които са изцяло собственост на ЕС.

Избраният вариант оптимизира предимствата на различните варианти, като се зачита принципът на субсидиарност, и в него са отразени препоръките на заинтересованите страни. Обединяването на ползвателите от гражданската и военната сфера на национално равнище и на равнището на ЕС, финансирането на услугите чрез бюджета на Програмата и използването както на национални, така и на търговски акредитирани от гледна точка на сигурността активи ще даде възможност за бързо започване на операциите и подобряване на гъвкавостта и обхвата на GOVSATCOM. Ефективните от гледна точка на разходите публично-частни партньорства се считат за най-добрият

вариант за бъдещото развитие на космическата инфраструктура, ако това стане необходимо. Необходимо е наличието на център, който е собственост на ЕС, и на съгласувани изисквания към сигурността.

На 11 април 2018 г. на Комитета за регулаторен контрол бе представена предварителна версия на оценката на въздействието във връзка с Програмата (с изключение на GOVSATCOM, които бяха обхванати от друга оценка на въздействието). На 13 април 2018 г. Комитетът за регулаторен контрол даде отрицателно становище. Впоследствие проектът на доклада бе изменен значително, за да се вземат предвид препоръките за подобрения, и по-специално следното:

- по-ясно описание на предизвикателствата пред Програмата, включително по-добро описание на техния първоизточник (политически предизвикателства, глобални предизвикателства, предизвикателства въз основа на поуките, извлечени от съществуващите програми);
- по-ясни връзки между тези предизвикателства и специфичните цели на Програмата;
- по-ясно описание на приоритетите на Програмата и на това как те са свързани с предизвикателствата и целите;
- разяснения относно промените в управлението на Програмата;
- допълнителна информация относно отпуснатите бюджетни средства за основните дейности.

На 25 април 2018 г. на Комитета за регулаторен контрол бе изпратена втора предварителна версия. На 3 май 2018 г. комитетът даде положително становище с препоръка за допълнително подобряване на доклада по отношение на два ключови аспекта. Впоследствие и в съответствие с указанията за вземане предвид на тези коментари преди започването на междуведомствената консултация, проектът на доклад бе изменен, по-специално във връзка със следните точки:

- по-добро описание на разпределението на отговорностите между Агенцията на Европейския съюз за космическата програма и Комисията;
- допълнителни разяснения относно бюджета, заделен за непрекъснатото функциониране и новите дейности;
- по-добро разграничение между общите и специфичните цели.

На 3 май 2018 г. Комитетът за регулаторен контрол даде положително становище по проекта на оценка на въздействието.

• **Пригодност и опростяване на законодателството**

Както е обяснено по-горе, с предложения регламент се цели действащото законодателство да бъде значително опростено, тъй като се извършва консолидиране в един текст на ключовите компоненти на космическата програма на Съюза и се заменят три регламента на Европейския парламент и на Съвета и едно решение на Европейския парламент и на Съвета, с които понастоящем се регулират тези компоненти.

• **Основни права**

В предложения регламент се съдържат обичайните клаузи относно защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот. По-специално в него се определя, че обработката на всички лични данни при изпълнение на задачите и дейностите по настоящия регламент, в това число от Агенцията на Европейския съюз за космическата програма, се извършва в съответствие с приложимото право в областта на защитата на личните данни.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Финансовият принос на Съюза за Програмата от 2021 г. е в размер на 16 милиарда евро по текущи цени.

По-голямата част от бюджета ще бъде изпълнен чрез непряко управление посредством споразумения за финансов принос с упълномощени субекти.

Очакваните разходи в рамките на Програмата са резултат от задълбочени анализи, подкрепени от натрупания от Комисията опит в управлението на съществуващите действия („Галилео“, EGNOS, „Коперник“ и КНП), и чрез подготвителни проучвания и консултации със заинтересованите страни за GOVSATCOM. Този придобит от Комисията експертен опит е основен фактор за гарантиране на непрекъснатостта на действията. Очакваните нужди от човешки ресурси, както е посочено във финансовата обосновка, придружаваща настоящия регламент, отразяват тази необходимост от приемственост на експертния опит.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

В предложения регламент се предвижда, че Програмата ще се изпълнява от Комисията чрез работните програми, посочени в [член 108] от Финансовия регламент, като се вземат предвид променящите се нужди на ползвателите и развитието на технологиите.

Мониторинг на прилагането на предложия регламент трябва да бъде извършван по редица начини.

На първо място, Комисията ежегодно докладва на Европейския парламент и на Съвета относно изпълнението на Програмата. В доклада трябва да се включва информация във връзка с управлението на риска, общите разходи, годишните оперативни разходи, резултатите от поканите за представяне на оферти, приходите, графика и постигнатите резултати.

На второ място, за мониторинга на изпълнението на Програмата и постигането на целите на регламента трябва да бъдат определени показатели за изпълнението, като бенефициерите на средства на Съюза са задължени да предоставят съответната информация. Трябва да се събират също така данни за използването и разпространението на резултатите от научните изследвания и иновациите, включително чрез мониторинг на финансирането, отпуснато за внедряване на резултатите от научните изследвания и иновациите, по-специално от „Хоризонт Европа“.

На трето място, най-малко веднъж на всеки четири години трябва да се извършва оценка на Програмата. Тези оценки трябва да се извършват своевременно, за да се даде възможност за вземане на целесъобразните решения.

Оценките ще се извършват в съответствие с точки 22 и 23 от Междуйнституционалното споразумение от 13 април 2016 г.¹⁰, в което трите институции потвърдиха, че оценките на действащото законодателство и политика следва да служат като база за оценки на въздействието на вариантите за по-нататъшни действия. В рамките на оценките ще бъде направена преценка на въздействието на място от Програмата въз основа на

¹⁰ Междуйнституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14).

нейните показатели/цели и подробен анализ на степента, в която Програмата може да се счита за целесъобразна, ефективна, ефикасна, осигуряваща достатъчна добавена стойност за ЕС и съгласувана с другите политики на ЕС. В оценките ще се включват извлечените поуки, за да се установят всички пропуски/проблеми или потенциала за по-нататъшно подобряване на действията или резултатите от тях и да се спомогне за максимално повишаване на тяхното използване/въздействие.

Заклученията от оценките, заедно със забележките на Комисията, се съобщават на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите.

- **Подробен обяснение на отделните разпоредби на предложението**

Предложеният регламент се състои от 12 дяла.

В дял I се съдържат общи разпоредби, в които се определят, наред с другото, предметът на регламента, компонентите на Програмата, целите на тази Програма и принципът на собственост на Съюза по отношение на активите, създадени или разработени в рамките на Програмата.

В дял II са предвидени бюджетните средства и механизми на Програмата.

В дял III се определят финансовите разпоредби, приложими по отношение на Програмата. Що се отнася до обществените поръчки, е необходимо, като се има предвид сложността и спецификата на договорите, които трябва да бъдат сключвани в космическия сектор, да се предвидят мерки, свързани с прилагането на Финансовия регламент. Финансовите разпоредби трябва също така да позволяват разнообразните нужди на различните компоненти на програмата да бъдат удовлетворявани и да се използват редица форми на сътрудничество и партньорство между заинтересованите страни.

Дял IV се отнася до управлението на Програмата. В него подробно се описва ролята, която четиримата основни участници в тази програма трябва да играят, а именно Комисията, Агенцията на Европейския съюз за космическата програма, Европейската космическа агенция и държавите членки, както и взаимоотношенията между различните участници.

В дял V се разглежда сигурността, която е особено важна с оглед на стратегическия характер на някои от компонентите на Програмата, и връзките между космическото пространство и сигурността. Трябва да се постигне високо ниво на сигурност и то да се поддържа чрез налагане на механизми за ефективно управление, които до голяма степен се основават на опита на държавите членки, както и на опита, придобит от Комисията през последните години. Освен това, като всяка програма със стратегическо измерение, по отношение на Програмата трябва да се извърши независима акредитация на сигурността съгласно съответните стандарти в тази област.

Дял VI се отнася до „Галилео“ и EGNOS. Разпоредбите в него са основани в голяма степен на съответните разпоредби от Регламент (ЕС) № 1285/2013 за ГНСС, но са актуализирани и коригирани при необходимост, като е взет под внимание фактът, *inter alia*, че тези две системи понастоящем са в експлоатация и са станали компоненти на всеобхватната космическа програма на Съюза.

Дял VII се отнася до „Коперник“. Този дял съдържа някои разпоредби, много сходни с разпоредбите от настоящия Регламент (ЕС) № 377/2014 за програма „Коперник“, в които обаче са отразени някои от най-значимите промени в системата, свързани с обработването и управлението на данните и създаването на всеобхватна правна рамка.

В дял VIII се посочва подробна информация за другите компоненти на космическата програма на Съюза, основно за КНП и GOVSATCOM. Докато разпоредбите относно КНП се основават на тези, които вече са установени с Решение № 541/2014/ЕС за КНП, разделът за GOVSATCOM е изцяло нов.

В дял IX наименованието на Европейската агенция за ГНСС се променя на Агенция на Европейския съюз за космическата програма и се изменят някои от правилата за функциониране на Агенцията, установени понастоящем в Регламент (ЕС) № 912/2010. Тези промени отразяват по-специално новата роля, която Агенцията трябва да играе, като нейните задачи се разширяват, така че потенциално да включват всички компоненти на космическата програма на Съюза.

Дялове X, XI и XII съдържат съответно други разпоредби, разпоредби за делегиране, мерки за прилагане и заключителни разпоредби.

- **Интегриране на въпросите относно климата**

В предложението на Комисията за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. се определя по-амбициозна цел за интегриране на въпросите относно климата във всички програми на ЕС, като общата цел е 25 % от разходите на ЕС да допринасят за цели във връзка с климата. Приносът на настоящата програма за постигането на тази обща цел ще бъде проследяван чрез система на ЕС от маркери за климата на подходящо ниво на разбивка, включително използване на по-точни методики, когато има такива. Комисията ще продължи да представя информацията ежегодно по отношение на бюджетните кредити за поети задължения в контекста на годишния проектобюджет.

За да се подкрепи пълното оползотворяване на потенциала на програмата за оказване на принос за целите във връзка с климата, Комисията ще работи за определянето на съответните действия още при изготвянето на програмата, както и в процеса на нейното изпълнение, преглед и оценка.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на космическа програма на Съюза и на Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение 541/2014/ЕС

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 189, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Космическите технологии, данни и услуги се превърнаха в необходимост в ежедневието на европейските граждани и играят съществена роля за опазването на редица стратегически интереси. Космическата промишленост на Съюза вече е една от най-конкурентоспособните в света. Появата на нови участници и развитието на нови технологии обаче променя коренно традиционните модели в областта на промишлеността. Ето защо е изключително важно Съюзът да остане водещ участник в международен план с широка свобода на действие в областта на космическото пространство, като насърчава научния и техническия напредък и подкрепя конкурентоспособността и иновационния капацитет на предприятията от космическия сектор в рамките на Съюза, по-специално на малките и средните предприятия, стартиращите предприятия и иновативните предприятия.
- (2) Развитието на космическия сектор в исторически план е свързано със сигурността. В много случаи използваните в космическия сектор оборудване, компоненти и инструменти са стоки с двойна употреба. Поради това следва да бъдат използвани възможностите, които космическото пространство предлага за сигурността на Съюза и неговите държави членки.
- (3) Съюзът започна да разработва собствени космически инициативи и програми от края на 90-те години, а именно Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS) и след това „Галилео“ и „Коперник“, които отговарят на нуждите на гражданите на Съюза, както и на изискванията на публичните политики. Трябва обаче да се осигури не само непрекъснатостта на тези инициативи, но те трябва да бъдат подобрени, така че да останат на челно място с оглед на развитието на новите технологии и промените в областите на цифровите технологии и информационните и комуникационните технологии, да отговарят на новите нужди на ползвателите и да са в състояние да отговорят на политическите приоритети като изменението на климата, включително наблюдението на промените в Арктика, сигурността и отбраната.

- (4) Необходимо е Съюзът да гарантира своята свобода на действие и автономност, за да има достъп до космическото пространство и да може да го използва по безопасен начин. Поради това е от съществено значение той да запази автономния, надежден и ефективен от гледна точка на разходите достъп до космическото пространство, особено по отношение на критичната инфраструктура и технологии, обществената сигурност и сигурността на Съюза и неговите държави членки. Ето защо Комисията следва да има възможност да обединява услуги по изстрелване на европейско равнище както за собствени нужди, така и за нуждите на други субекти по тяхно искане, включително на държавите членки, в съответствие с разпоредбите на член 189, параграф 2 от Договора. Изключително важно е също така Съюзът да продължи да разполага с модерни, ефективни и гъвкави инфраструктурни съоръжения за изстрелване. В допълнение към мерките, предприети от държавите членки и Европейската космическа агенция, Комисията следва да обмисли начини за оказване на подкрепа на такива съоръжения. По-специално когато свързаната с космическото пространство наземна инфраструктура, необходима за изстрелванията в съответствие с нуждите на Програмата, трябва да бъде запазена или подобрявана, следва да бъде възможно тези промени да бъдат частично финансирани в рамките на Програмата в съответствие с Финансовия регламент и когато може да бъде установено наличието на ясна добавена стойност за ЕС, с цел постигане на по-добра разходоефективност на Програмата.
- (5) За да засили конкурентоспособността на космическата си промишленост и да повиши капацитета за проектиране, изграждане и експлоатация на своите собствени системи, Съюзът следва да подкрепя създаването, растежа и развитието на цялата космическа промишленост. Възникването на модел, който благоприятства бизнеса и иновациите, следва да бъде подпомагано на европейско, регионално и национално равнище чрез създаването на платформи за космическото пространство, които свързват космическия и цифровия сектор, както и сектора на ползвателите. Съюзът следва да насърчава разрастването на установените в Съюза предприятия от космическия сектор, да им помага да постигнат успех, включително като им оказва подкрепа при достъпа до рисково финансиране с оглед на факта, че в рамките на Съюза стартиращите предприятия в космическия сектор не разполагат с подходящ достъп до частно дялово финансиране, и чрез създаването на партньорства за иновации (подход за сключване на първи договор).
- (6) Поради своя обхват и потенциала ѝ да спомогне за разрешаването на глобалните предизвикателства космическата програма на Съюза („Програмата“) има силно изразено международно измерение. Поради това Комисията следва да има възможност да управлява от името на Съюза и да координира дейностите на международната сцена от името на Съюза, по-специално да защитава интересите на Съюза и неговите държави членки на международните форуми, включително в областта на честотите, да популяризира технологиите и промишлеността на Съюза и да насърчава сътрудничеството в областта на обучението, като се има предвид необходимостта от гарантиране на реципрочността на правата и задължения на страните. Особено важно е Съюзът да се представлява от Комисията в органите на Международната програма „Cospas-Sarsat“ или в съответните секторни органи на ООН, включително в Организацията на ООН за прехрана и земеделие, както и в Световната метеорологична организация.
- (7) Комисията следва да насърчава, заедно с държавите членки и върховния представител, отговорно поведение в космическото пространство и да проучи възможността за присъединяване към съответните конвенции на ООН.

- (8) Програмата споделя сходни цели с други програми на Съюза, по-специално с „Хоризонт Европа“, фонда InvestEU, Европейския фонд за отбрана и фондовете съгласно Регламент (ЕС) [Регламента за общоприложимите разпоредби]. Поради това следва да бъде предвидено кумулативно финансиране от тези програми, при условие че те обхващат едни и същи разходни позиции, по-специално чрез договорености за допълнително финансиране от програми на Съюза, чиито условия за управление го позволяват, което да бъде последователно, на принципа на редуването или чрез комбинация от средства, включително по отношение на съвместното финансиране на действия, като се предоставя възможност, когато е възможно, за използване на партньорства за иновации и на операции за смесено финансиране. По време на изпълнението на Програмата Комисията следва да насърчава полезното взаимодействие с други свързани програми на Съюза, което би позволило, когато е възможно, да се използва достъпът до рисковото финансиране, партньорствата за иновации, кумулативното или смесеното финансиране.
- (9) Политическите цели на настоящата Програма ще бъдат вземани предвид и като области, които отговарят на изискванията за финансиране и инвестиции, посредством финансови инструменти и бюджетна гаранция в рамките на фонда InvestEU, по-специално в рамките на неговите политически компоненти за устойчива инфраструктура и научни изследвания, иновации и цифровизация. Финансовата подкрепа следва да се използва за преодоляване на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, като действията не следва да се дублират, да изместват частното финансиране или да нарушават конкуренцията на вътрешния пазар. Действията следва да имат ясна европейска добавена стойност.
- (10) Съгласуваността и полезното взаимодействие между „Хоризонт Европа“ и Програмата ще насърчи постигането на конкурентоспособен и иновативен европейски космически сектор, засилването на автономността на Европа при достъпа и използването на космическото пространство в сигурна и безопасна среда и ще засили ролята на Европа като глобален фактор. Революционните решения в „Хоризонт Европа“ ще бъдат подкрепяни от данните и услугите, предоставени от Програмата на разположение на научноизследователската и иновационната общност.
- (11) От значение е Съюзът да бъде собственик на всички материални и нематериални активи, създадени или разработени чрез обществени поръчки, които той финансира като част от космическата си програма. За да се гарантира пълно съответствие с основните права във връзка със собствеността, следва да бъдат постигнати необходимите договорености със съществуващите собственици. Тази собственост на Съюза не следва да засяга възможността Съюзът, в съответствие с настоящия регламент и когато това се счита за целесъобразно въз основа на оценка на всеки конкретен случай, да предоставя тези активи на трети страни или да се разпорежда с тях.
- (12) С настоящия регламент се определя финансов пакет за Програмата, който представлява основната референтна сума по смисъла на точка 17 от Междуинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (13) Като отразява значението на справянето с изменението на климата, в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, настоящата програма ще допринася за интегриране на действията в областта на климата и за постигането на общата цел 25 % от разходите на бюджета на ЕС да подкрепят цели във връзка с климата. Съответните действия ще бъдат определени

по време на подготовката и изпълнението на Програмата и ще им бъде направена повторна оценка в контекста на съответните процеси на оценка и преразглеждане.

- (14) Всички генерирани от Програмата приходи следва да се получават от Съюза, за да се компенсират частично инвестициите, които той вече е направил, и тези приходи следва да се използват за подкрепа на целите на Програмата. По същата причина следва да бъде възможно да се предвиди механизъм за разпределяне на приходите в договорите, сключени със субекти от частния сектор.
- (15) Тъй като Програмата по принцип се финансира от Съюза, сключените по нея договори за възлагане на обществени поръчки следва да бъдат в съответствие с правилата на Съюза. В този контекст Съюзът следва също така да отговаря за определянето на целите, които трябва да бъдат постигнати по отношение на обществените поръчки.
- (16) Програмата се основава на сложни и постоянно променящи се технологии. Използването на такива технологии води като резултат до несигурност и рискове за договорите за обществени поръчки, сключени в рамките на Програмата, тъй като тези договори са свързани с дългосрочни ангажименти във връзка с оборудване или предоставяне на услуги. Поради това по отношение на договорите за обществени поръчки се изисква да бъдат предвидени специфични мерки в допълнение към правилата, определени във Финансовия регламент. Ето защо следва да е възможно да се възложи договор под формата на договор с условни етапи, да се въведе възможността за включване, при определени условия, на изменение в договор при неговото изпълнение или да се наложи минимална степен на използване на подизпълнители. На последно място, предвид технологичната несигурност, която характеризира компонентите на Програмата, цените на договорите не може винаги точно да се предвидят и поради това следва да има възможност да се сключват договори, без да се определя твърда и окончателна цена, и да се включват клаузи за защита на финансовите интереси на Съюза.
- (17) За да се постигнат целите на Програмата, е важно да съществува възможност за използване, когато е целесъобразно, на капацитета, предлаган от публичните и частните субекти на Съюза, работещи в областта на космическото пространство, и също така да съществува възможност за работа на международно равнище с трети държави или международни организации. По тази причина трябва да се изготви разпоредба относно възможността за използване на всички съответни инструменти, предвидени във Финансовия регламент (по-специално безвъзмездни средства, награди и финансови инструменти), различните управленски методи (като пряко и непряко управление, публично-частни партньорства и съвместни предприятия) и на процедури за възлагане на съвместни поръчки.
- (18) Що се отнася до безвъзмездните средства, опитът по-специално показва, че възприемането от страна на ползвателите и пазара и повишаването на общата информираност е по-ефективно при прилагане на принципа на децентрализиране, отколкото на възприетия от Комисията подход „отгоре-надолу“. Ваучерите за безвъзмездни средства, които представляват форма на финансова подкрепа от страна на бенефициер на безвъзмездни средства в полза на трети страни, са сред действията с най-голям процент успех сред новите участници и малките и средните предприятия. Използването им обаче се възпрепятства от наложения от Финансовия регламент таван за финансовата подкрепа. Поради това този таван по отношение на космическата програма на ЕС следва да се повиши, за да бъде в съответствие с нарастващия потенциал на приложенията, разработени от пазара в космическия сектор.
- (19) Видовете финансиране и методите на изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират въз основа на възможността, която предоставят за постигане на

специфичните цели на действията и за постигането на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за осъществяване на контрол, административната тежест и очакваният риск от неспазване на изискванията. Това следва да включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, единни ставки и единични разходи, както и финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в [член 125, параграф 1] от Финансовия регламент.

- (20) Към настоящата Програма се прилага Регламент (ЕС, Евратом) № [новият Финансов регламент] („Финансовият регламент“). В него са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, обществените поръчки, непрякото изпълнение, финансовата помощ, финансовите инструменти и бюджетните гаранции.
- (21) В съответствие с [позоваването трябва да се актуализира, когато е целесъобразно, в съответствие с ново решение относно ОСТ: член 88 от Решение .../.../ЕС на Съвета] лица и субекти, установени в отвъдморски страни и територии (ОСТ), следва да имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на Програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.
- (22) Към настоящия регламент се прилагат хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и от Съвета въз основа на член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Тези правила са установени във Финансовия регламент и по-специално определят процедурата за установяване и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди и непряко изпълнение, и в тях се предвиждат проверки във връзка с отговорността на финансовите участници. Правилата, приети въз основа на член 322 от ДФЕС, също така се отнасят до защитата на бюджета на Съюза в случай на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки, тъй като зачитането на принципите на правовата държава е важна предпоставка за доброто финансово управление и ефективното финансиране от ЕС.
- (23) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета¹¹, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета¹² и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета¹³ финансовите интереси на Съюза се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности и измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 и Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измами и други престъпления, засягащи финансовите интереси на

¹¹ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

¹² Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2—5).

¹³ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1—71).

Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, оказват пълно сътрудничество за защита на финансовите интереси на Съюза, предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата (ЕСП) и гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (24) Трети държави, които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено по силата на Споразумението за ЕИП, в което се предвижда изпълнението на програмите с решение, прието съгласно посоченото споразумение. Третите държави могат да участват и на основание на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да се въведе специална разпоредба за предоставяне на необходимите права и достъп на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата, за да могат те да упражняват правомощията си в пълна степен.
- (25) Доброто публично управление на Програмата изисква стриктно разпределение на отговорностите и задачите между различните участващи субекти, за да се избегне дублиране и да се намали превишаването на разходите и закъсненията.
- (26) Държавите членки отдавна развиват дейност в областта на космическото пространство. Те разполагат със свързани с космическото пространство системи, инфраструктура, национални агенции и органи. Поради това те могат да окажат голям принос към Програмата, по-специално във връзка с нейното изпълнение, и от тях следва да се изисква да си сътрудничат изцяло със Съюза за насърчаване на услугите и приложенията, които са резултат от Програмата. Комисията следва да има възможност да мобилизира средствата, които са на разположение на държавите членки, да може да възлага на държавите членки задачи от нерегулаторен характер във връзка с изпълнението на Програмата и за се ползва от тяхното съдействие. Освен това съответните държави членки следва да вземат всички необходими мерки, за да гарантират защитата на наземните станции, установени на тяхна територия. Също така държавите членки и Комисията следва да работят заедно и със съответните международни организации и регулаторни органи, за да се гарантира, че необходимите за Програмата честоти са на разположение и са защитени, така че да се направи възможно пълното разработване и прилагане на приложенията, основани на предлаганите услуги, в съответствие с Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за създаване на многогодишна програма за политиката в областта на радиочестотния спектър¹⁵.
- (27) Като институция, популяризираща общия интерес на Съюза, Комисията следва да изпълнява Програмата, да носи общата отговорност и да насърчава нейното използване. С оглед оптимизиране на ресурсите и компетенциите на различните заинтересовани страни Комисията следва да има възможност да делегира някои задачи. Освен това

¹⁴ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

¹⁵ Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за създаване на многогодишна програма за политиката в областта на радиочестотния спектър (ОВ L 81, 21.3.2012 г., стр. 7).

Комисията е в най-добра позиция за определяне на основните технически и оперативни спецификации, необходими за изграждането на системите и развитието на услугите.

- (28) Мисията на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма („Агенцията“), която заменя Европейската агенция за ГНСС, създадена с Регламент (ЕС) № 912/2010, и е неин правопреемник, е да осигурява принос за Програмата, по-специално по отношение на сигурността. Поради това някои задачи, свързани със сигурността и популяризирането на Програмата, следва да бъдат възложени на Агенцията. Що се отнася по-специално до сигурността и като се има предвид нейният опит в тази област, Агенцията следва да отговаря за задачите по акредитация на сигурността за всички действия на Съюза в космическия сектор. Освен това тя следва да изпълнява задачите, които Комисията ѝ възлага, посредством едно или повече споразумения за финансов принос, обхващащи различни други свързани с Програмата специфични задачи.
- (29) Европейската космическа агенция е международна организация с богат експертен опит в областта на космическото пространство, която е сключила рамково споразумение с Европейската общност през 2004 г. Поради това тя е важен партньор при изпълнението на Програмата и с нея следва да бъдат установени всички подходящи връзки. Във връзка с това и в съответствие с Финансовия регламент е важно е да се сключи споразумение за финансово рамково партньорство с Европейската космическа агенция, което урежда всички финансови отношения между Комисията, Агенцията и Европейската космическа агенция и гарантира тяхната съгласуваност и съответствие с рамковото споразумение с Европейската космическа агенция, по-специално с член 5 от него. Тъй като Европейската космическа агенция обаче не е орган на Съюза и не попада в обхвата на правото на Съюза, за да се защитят интересите на Съюза и на неговите държави членки е от съществено значение едно такова споразумение да зависи от въвеждането на подходящи правила за функциониране в рамките на Европейската космическа агенция. В споразумението следва да се съдържат също така всички клаузи, необходими за опазване на финансовите интереси на Съюза.
- (30) Функционирането на Сателитния център на Европейския съюз (SATCEN) в качеството му на европейска автономна структура, предоставяща продукти и услуги, получени в резултат от експлоатацията на съответните космически активи и съпътстващите ги данни, включително спътникови и въздушни изображения, е от съществено значение за укрепване на общата външна политика и политиката на сигурност. В този смисъл SATCEN ще увеличи в максимална степен полезното взаимодействие и допълването с други дейности на Съюза, по-специално с Програмата и нейните компоненти.
- (31) За да бъде интегрирано в структурно отношение представяването на ползвателите в управлението на GOVSATCOM и за да бъдат обединени нуждите и изискванията на ползвателите отвъд националните и гражданско-военните граници, съответните субекти на Съюза, които имат тесни връзки с ползвателите, като Европейската агенция по отбрана, Европейската агенция за гранична и брегова охрана, Европейската агенция по морска безопасност, Европейската агенция за контрол на рибарството, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането, Способностите за планиране и провеждане на военни операции/Способностите за планиране и провеждане на граждански операции и Координационния център за реагиране при извънредни ситуации, следва да имат координираща роля по отношение на конкретни групи ползватели. На съвкупно равнище Агенцията и Европейската агенция по отбрана следва да представляват съответно общностите на гражданските и военните ползватели и могат да наблюдават оперативното използване, търсенето, съответствието с изискванията и променящите се нужди и изисквания.

- (32) Предвид значението на свързаните с космическото пространство дейности за икономиката на Съюза и живота на гражданите на Съюза и естеството на системите и приложенията, базирани на тези системи, характеризиращо се с двойна употреба, постигането и поддържането на висока степен на сигурност следва да бъде ключов приоритет на Програмата, по-специално с оглед на защитата на интересите на Съюза и на неговите държави членки, включително по отношение на класифицираната и другата чувствителна неклассифицирана информация.
- (33) Комисията и върховният представител, всеки в съответната си област на компетентност, следва да гарантират сигурността на Програмата в съответствие с настоящия регламент и, когато е целесъобразно, с Решение 2014/496/ОВППС на Съвета.
- (34) Управлението на сигурността на Програмата следва да се основава на три ключови принципа. На първо място, абсолютно необходимо е богатият и уникален опит на държавите членки в областта на сигурността да бъде взет предвид във възможно най-голяма степен. На второ място, с цел предотвратяване на конфликти на интереси и на евентуални недостатъци при прилагането на правилата за сигурност оперативните функции трябва да бъдат отделени от функциите, свързани с акредитация на сигурността. На трето място, субектът, който отговаря за управлението на всички компоненти на Програмата или на част от тях, също така е най-подходящ да управлява сигурността на възложените му задачи. Доброто управление на сигурността изисква също така ролите да бъдат правилно разпределени между различните участници. Тъй като отговаря за Програмата, Комисията следва да определи общите изисквания към сигурността, приложими за всеки от компонентите на Програмата.
- (35) С оглед на уникалността и сложността на Програмата и нейната връзка със сигурността, за акредитация на сигурността следва да бъдат прилагани признати и добре установени принципи. Поради това е необходимо дейностите по акредитация на сигурността да се извършват в рамките на колективна отговорност за сигурността на Съюза и на неговите държави членки, като се полагат усилия за постигане на консенсус и се осигурява участието на всички, които имат отношение към въпроса за сигурността, и е необходимо да бъде въведена процедура за непрекъснато наблюдение на риска. Абсолютно необходимо е също така техническите дейности по акредитация на сигурността да бъдат възложени на специалисти, които притежават необходимата квалификация за извършване на акредитация на сложни системи и са проучени за надеждност за подходящо равнище в областта на сигурността.
- (36) С цел да се гарантира сигурното разпространение на информацията, следва да се установят подходящи правила, за да се гарантира еквивалентност на правилата за сигурност за различните публични и частни субекти, както и за физическите лица, които участват в изпълнението на Програмата.
- (37) Една от основните цели на Програмата се състои в гарантиране на сигурността и стратегическата автономност на Съюза, като се засилва капацитетът му за действие в множество сектори, по-специално в областта на сигурността, и като се извлича полза от възможностите, които космическото пространство предлага за сигурността на Съюза и неговите държави членки. Тази цел изисква прилагането на строги правила относно допустимостта на субектите, които могат да участват във финансираните по Програмата дейности и на които е необходим достъп до класифицирана информация на ЕС (КИЕС) или до чувствителна неклассифицирана информация.
- (38) Все по-голям брой ключови икономически сектори, по-специално транспортът, далекосъобщенията, селското стопанство и енергетиката, използват във все по-голяма степен навигационни спътникови системи, като е налице полезно взаимодействие с

дейностите, свързани със сигурността и отбраната на Съюза и неговите държави членки. Така че разполагането с пълен контрол над спътниковата навигация следва да гарантира технологичната независимост на Съюза, включително в дългосрочен план за компонентите на инфраструктурното оборудване, и да осигури неговата стратегическа автономност.

- (39) Целта на „Галилео“ е изграждането и експлоатацията на първата инфраструктура за спътникова навигация и позициониране, проектирана специално за граждански цели, която може да бъде използвана от широк кръг участници от публичния и частния сектор в Европа и по целия свят. „Галилео“ функционира независимо както от другите съществуващи системи, така и от тези, които биха могли да бъдат създадени, като по този начин допринася, наред с другото, за стратегическата автономност на Съюза. Второто поколение на системата следва да бъде постепенно въведено в експлоатация преди 2030 г., първоначално с намален оперативен капацитет.
- (40) Целта на EGNOS е подобряване на качеството на отворените сигнали от съществуващите глобални навигационни спътникови системи, по-специално излъчваните от системата „Галилео“. Предоставяните от EGNOS услуги следва да покриват като приоритет териториите на държавите членки, географски разположени в Европа, като за тази цел се включват и Азорските острови, Канарските острови и Мадейра, а целта е тези територии да бъдат покрити до края на 2015 г. В зависимост от техническата осъществимост и с цел безопасност на човешкия живот, въз основа на международни споразумения географското покритие на предоставяните от EGNOS услуги може да бъде разширено, като обхване други региони на света. Без да се засягат разпоредбите на Регламент [2018/XXXX] [Регламент за ЕААБ] и необходимото наблюдение на качеството на услугите на „Галилео“ за авиационни цели, следва да се отбележи, че макар и излъчваните от „Галилео“ сигнали да могат да се използват действително за улесняване на позиционирането на въздухоплавателните средства, само местни или регионални системи за усиление като EGNOS в Европа могат да представляват услуги за управление на въздушното движение (УВД) и аеронавигационното обслужване (АНО).
- (41) Абсолютно необходимо е да бъде гарантирана непрекъснатостта, устойчивостта и наличието в бъдеще на услугите, предоставяни от системите „Галилео“ и EGNOS. В условията на променяща се среда и бързо развиващ се пазар тяхното развитие следва също да продължи и следва да бъдат подготвени нови поколения на тези системи.
- (42) За да се увеличи в максимална степен използването им, отворената услуга и услугата с голяма точност на „Галилео“, както и отворената услуга и услугата за безопасност на човешкия живот на EGNOS следва да се предоставят безплатно на ползвателите.
- (43) Терминът „търговска услуга“, използван в Регламент (ЕС) № 1285/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за изграждане и експлоатация на европейските навигационни спътникови системи и за отмяна на Регламент (ЕО) № 876/2002 на Съвета и на Регламент (ЕО) № 683/2008 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶, вече не е подходящ предвид развитието на посочената услуга. Вместо това следва да бъдат определени две отделни услуги, а именно услугата с голяма точност и услугата за установяване на автентичността.
- (44) За да се оптимизира използването на предлаганите услуги, предоставяните от „Галилео“ и EGNOS услуги следва да са съгласувани и оперативно съвместими помежду си и, доколкото е възможно — с други навигационни спътникови системи и с

¹⁶

ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 1—24.

конвенционалните средства за радионавигация, когато тази съгласуваност и оперативна съвместимост са предвидени в международно споразумение, без да се засяга целта за стратегическа автономност на Съюза.

- (45) Предвид значението за „Галилео“ и EGNOS на наземната им инфраструктура и въздействието ѝ върху сигурността им, определянето на местоположението на тази инфраструктура следва да се извършва от Комисията. За разгръщането на наземната инфраструктура на системите следва да продължи да се прилага открит и прозрачен процес.
- (46) С цел максимално увеличаване на социално-икономическите ползи от „Галилео“ и EGNOS, по-специално в областта на сигурността, използването на услугите, предоставяни от EGNOS и „Галилео“, в рамките на други политики на Съюза следва да се насърчава, когато това е обосновано и полезно.
- (47) „Коперник“ следва да гарантира автономен достъп до познания в областта на околната среда и ключови технологии за наблюдение на Земята и геоинформационни услуги, като по този начин на Съюза се предоставя възможност за вземане на самостоятелни решения и предприемане на действия в областта на околната среда, изменението на климата, гражданската защита, сигурността, както и наред с другото, цифровата икономика.
- (48) „Коперник“ следва да се основава на дейностите и постиженията — като гарантира тяхната приемственост — провеждани и осъществявани съгласно Регламент (ЕС) № 377/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷ за създаване на програма на Съюза за наблюдение и мониторинг на Земята („Коперник“), както и Регламент (ЕС) № 911/2010 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) и нейните начални операции¹⁸ за създаване на предшественика на глобалния мониторинг на околната среда и сигурността (ГМОСС) и правилата за изпълнението на нейните начални операции, като се вземат предвид последните тенденции в областта на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите, които оказват влияние върху областта, свързана с наблюдението на Земята, както и развитието във връзка с анализа на големи масиви от данни и изкуствения интелект и свързаните с тях стратегии и инициативи на равнището на Съюза¹⁹. Във възможно най-голяма степен следва да се използва капацитетът за извършване на космически наблюдения на държавите членки, Европейската космическа агенция, EUMETSAT²⁰, както и на други субекти, включително търговски инициативи в Европа, като по този начин също се допринася за развитието на жизнеспособен търговски космически сектор в Европа. Когато е осъществимо и целесъобразно, следва също така да се използват наличните *in situ* и допълнителни данни, предоставяни най-вече от държавите членки в съответствие с Директива 2007/2/ЕО²¹. Комисията следва да работи съвместно с държавите членки и Европейската агенция за околната среда за

¹⁷ Регламент (ЕС) № 377/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за създаване на програмата „Коперник“ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 911/2010 (ОВ L 122, 24.4.2014 г., стр. 44).

¹⁸ Регламент (ЕС) № 911/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно европейската програма за мониторинг на Земята (ГМОСС) и нейните начални операции (2011—2013 г.) (ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 1).

¹⁹ Съобщение „Изкуствен интелект за Европа“ (COM(2018) 237 final), съобщение „Към общо европейско пространство на данни“ (COM(2018) 232 final), предложение за Регламент на Съвета за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (COM(2018) 8 final).

²⁰ Европейска организация за експлоатация на метеорологични спътници.

²¹ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE).

гарантирането на ефективен достъп и използване на наборите от *in situ* данни за целите на „Коперник“.

- (49) „Коперник“ следва да се прилага в съответствие с целите на Директива 2003/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно повторната употреба на информацията в обществения сектор, изменена с Директива 2013/37/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за изменение на Директива 2003/98/ЕО относно повторната употреба на информацията в обществения сектор²², по-специално свързаните с прозрачност, създаването на благоприятни условия за развитието на услуги и осигуряване на принос за икономическия растеж и създаването на работни места в Съюза. Данните и информацията от „Коперник“ следва да бъдат достъпни свободно и безплатно.
- (50) „Коперник“ е ориентирана към ползвателите програма. Поради това нейното развитие следва да се основава на променящите се изисквания на основните ползватели на „Коперник“, като същевременно се признава появата на нови както публични, така и частни общности на ползватели. „Коперник“ следва да се основава на анализ на вариантите за удовлетворяване на променящите се нужди на ползвателите, включително свързаните с изпълнението и мониторинга на политиките на Съюза, които изискват постоянно и ефективно участие на ползвателите, особено по отношение на определянето и утвърждаването на изискванията.
- (51) „Коперник“ вече функционира. Поради това е важно да се гарантира непрекъснатото функциониране на вече изградената инфраструктура и въведените услуги, като се извършва адаптиране към изменящата се пазарна среда, по-специално появата на участници от частния сектор в космическото пространство („ново космическо пространство“) и социално-политическото развитие, което налага предоставянето на бърз отговор. Това изисква предефиниране на функционалната структура на „Коперник“, за да се отрази по-добре преминаването от първия етап на оперативни услуги към предоставянето на усъвършенствани и по-целенасочени услуги на нови общности на ползватели и насърчаването на пазарите с добавена стойност надолу по веригата. За тази цел при по-нататъшното изпълнение на „Коперник“ следва да се възприеме подход, който следва веригата на създаване на стойност от данните, т.е. придобиване на данни, обработване на данни и информация, разпространение и използване, дейности по възприемане от страна на ползвателите и пазара, като при процеса на стратегическо планиране по „Хоризонт Европа“ ще се определят научноизследователските и иновационните дейности, при които следва да се използва „Коперник“.
- (52) Що се отнася до придобиването на данни, дейностите по „Коперник“ следва да имат за цел допълване и поддържане на съществуващата космическа инфраструктура, подготвяне на замяната в дългосрочен план на спътниците в края на жизнения им цикъл, както и започването на нови мисии, насочени към нови системи за наблюдение за подкрепа при посрещането на предизвикателствата, свързани с глобалното изменение на климата (например мониторинга на антропогенните емисии на CO₂ и други парникови газове). глобалният обхват за мониторинг на дейностите по „Коперник“ следва да се разшири, като в него се включат полярните региони, и да се подкрепя осигуряването на спазването на изискванията в областта на околната среда, задължителния мониторинг и докладване в областта на околната среда и иновативните приложения в областта на околната среда (например мониторинг на културите, управление на водите и подобрен мониторинг на пожарите). При това „Коперник“ следва да използва в пълна степен и

²²

ОВ L 175, 27.6.2013 г., стр. 1—8.

извлича максимална полза от инвестициите, направени в рамките на предишния период на финансиране (2014—2020 г.), като същевременно се проучват нови оперативни и стопански модели за по-нататъшно допълване на капацитета на „Коперник“. „Коперник“ следва също да се основава на успешни партньорства с държавите членки с цел по-нататъшно развиване на неговото свързано със сигурността измерение при подходящи механизми за управление, за да се отговори на променящите се нужди на ползвателите в сферата на сигурността.

- (53) Като част от функцията за обработване на данни и информация „Коперник“ следва да гарантира дългосрочната устойчивост и по-нататъшно развитие на основните услуги на „Коперник“, като предоставя информация за удовлетворяване на нуждите на публичния сектор и нуждите, произтичащи от международните ангажменти на Съюза, и да увеличава максимално възможностите за търговска експлоатация. По-конкретно „Коперник“ следва да предоставя на местно, национално, европейско и световно равнище информация за състоянието на атмосферата, информация за състоянието на океаните, информация в подкрепа на мониторинга на земната повърхност, в помощ на изпълнението на местните и националните политики, както и на политиките на Съюза, информация в подкрепа на адаптирането към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, геопространствена информация в подкрепа на управлението на извънредни ситуации, включително чрез превантивни дейности, осигуряване на спазването на изискванията в областта на околната среда, както и на гражданската сигурност, включително подкрепа за външната дейност на Съюза. Комисията следва да определи подходящи договорни условия, които да насърчават устойчивото предоставяне на услугите.
- (54) При изпълнението на услугите на „Коперник“ Комисията може да разчита на компетентните органи, съответните агенции на Съюза, обединения или консорциуми на национални органи или на всеки друг съответен орган, които потенциално отговаря на условията във връзка със споразумение за финансов принос. При подбора на тези субекти Комисията следва да гарантира, че не са налице смущения във функционирането и предоставянето на услуги и че когато се отнася до чувствителни от гледна точка на сигурността данни, съответните субекти разполагат с възможности за ранно предупреждение и наблюдение на кризи в контекста на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС), и по-специално на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО).
- (55) Изпълнението на услугите на „Коперник“ следва да улеснява общественото ползване на услугите, тъй като ползвателите ще са в състояние да предвидят наличието и развитието на услугите, както и сътрудничеството с държавите членки и други страни. За тази цел Комисията и упълномощените от нея предоставящи услуги субекти следва да установят тесни връзки с различните общности на ползватели в цяла Европа при по-нататъшното развитие на гамата от услуги и информация от „Коперник“, за да се гарантира, че се удовлетворяват променящите се нужди на публичния сектор и съответна политика и по този начин може да се постигне използването в максимална степен на данните от наблюдението на Земята. Комисията и държавите членки следва да работят заедно за развитието на *in situ* компонента на „Коперник“ и за улесняване на интегрирането на наборите от данни *in situ* с набори от космически данни за модернизирания услуги на „Коперник“.
- (56) Данните и информацията, изготвяни в рамките на „Коперник“, следва да бъдат достъпни изцяло, свободно и безплатно при спазване на подходящи условия и ограничения, за да се насърчава тяхната употреба и споделяне и да се укрепват европейските пазари, свързани с наблюдението на Земята, и по-специално секторът надолу по веригата, като

по този начин в Съюза се създадат условия за растеж и създаване на работни места. Предоставяните в този контекст данни и информация следва да продължават да бъдат с високо равнище на съгласуваност, непрекъснатост, надеждност и качество. Това изисква широкомащабен и лесен достъп до обработката и използването на данни и информация от „Коперник“, на различни равнища на актуалност, като за тази цел Комисията следва да продължи да прилага интегриран подход, както на равнището на ЕС, така и на равнището на държавите членки, който позволява също интегрирането им с други източници на данни и информация. „Коперник“ следва да популяризира допълнително своите услуги за достъп до данни и информация (DIAS) в държавите членки и да създава полезно взаимодействие с техните активи с цел максимално увеличаване и засилване на възприемането от страна на пазара на данните и информацията от „Коперник“.

- (57) Комисията следва да работи с доставчици на данни с цел договаряне на условия за лицензиране на данни на трети страни и улесняване на тяхното използване в рамките на „Коперник“, в съответствие с настоящия регламент и приложимите права на трети страни. Тъй като част от данните и информацията от „Коперник“, включително изображения с висока разделителна способност, може да засегне сигурността на Съюза или неговите държави членки, в надлежно обосновани случаи може да бъдат приети мерки за противодействие на рисковете и заплахите за сигурността на Съюза или неговите държави членки.
- (58) Разпоредбите на правните актове, приети по силата на предходни регламенти, без крайна дата, следва да продължат да бъдат валидни, освен ако не са в противоречие с новия регламент. Това се отнася по-специално до Делегиран регламент (ЕС) № 1159/2013 на Комисията за определяне на условията за регистрация и лицензиране на ползвателите на ГМОСС и за установяване на критериите за ограничаване на достъпа до специалните данни по ГМОСС и до информацията от услугите по ГМОСС²³.
- (59) За насърчаване и улесняване на използването на данните и технологиите за наблюдение на Земята както от местните органи, така и от малките и средни предприятия, учените и изследователите, следва да се популяризират, посредством дейности, насочени към възприемане от страна на ползвателите, специалните мрежи за разпространение на данни от „Коперник“, включително националните и регионалните органи. За тази цел Комисията и държавите членки следва да полагат усилия да установят по-тесни връзки между „Коперник“, политиките на ЕС и националните политики, за да се стимулира търсенето на търговски приложения и услуги, както и да се даде възможност на предприятията, особено на МСП и стартиращите предприятия, да разработват приложения въз основа на данните и информацията от „Коперник“, като целта е в Европа да се развие конкурентоспособна екосистема за данни от наблюдението на Земята.
- (60) В международен план „Коперник“ следва да предоставя точна и надеждна информация за сътрудничеството с трети държави и международни организации и в подкрепа на външната политика и политиката за сътрудничество за развитие на Съюза. „Коперник“ следва да се разглежда като европейски принос към Глобалната система от системи за наблюдение на Земята (GEOSS), Комитета по въпросите на спътниците за наблюдение на Земята (CEOS), Конференцията на страните (COP) по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата от 1992 г. (РКООНИК) и Рамката от Сендай за намаляване на риска от бедствия. В неговите рамки следва да се установи или поддържа подходящо

²³ ОВ L 309, 19.11.2013 г., стр. 1—6.

сътрудничество със съответните секторни органи на ООН и Световната метеорологична организация.

- (61) При изпълнението на „Коперник“ Комисията следва да разчита, когато това е целесъобразно, на европейски международни организации, с които вече е установила партньорство, по-специално Европейската космическа агенция, за развитието и снабдяването с космически ресурси, достъпа до данни и изпълнението на специални мисии. Освен това Комисията следва да разчита на EUMETSAT за изпълнението на специални мисии в съответствие с нейния експертен опит и мандат. В областта на услугите Комисията следва да извлича съответна полза от специфичния капацитет, предоставян от агенциите на Съюза, като например Европейската агенция за околната среда, Европейската агенция по морска безопасност, Европейската агенция за гранична и брегова охрана, както и междуправителствения Европейски център за средносрочна прогноза за времето и европейските инвестиции, които вече са направени в услугите за мониторинг на морската среда чрез Mercator Ocean. Що се отнася до сигурността, заедно с върховния представител ще се търси всеобхватен подход на равнището на Съюза. Съвместният изследователски център (JRC) на Комисията участва активно от самото начало на инициативата ГМОСС и подкрепи развитието на „Галилео“ и развитието в областта на метеорологичните явления в космическото пространство. Съгласно Регламент (ЕС) № 377/2014 JRC управлява услугата на „Коперник“ за управление на извънредни ситуации и глобалния компонент на услугата за мониторинг на земната повърхност на „Коперник“; той допринася за прегледа на качеството и годността за употреба на продуктите и информацията, както и за бъдещото развитие. Комисията следва да продължи да разчита на научните и технически съвети на JRC за изпълнението на Програмата.
- (62) В отговор на искането на Европейския парламент и на Съвета с Решение № 541/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за създаване на рамка за подкрепа на космическото наблюдение и проследяване²⁴ Съюзът създаде рамка за подкрепа на космическото наблюдение и проследяване (КНП). Космическите отпадъци се превърнаха в сериозна заплаха за сигурността, безопасността и устойчивостта на космическите дейности. Поради това КНП е от първостепенна важност, за да се запази непрекъснатостта на функциониране на компонентите на Програмата и приносът им за политиките на Съюза. Като се стреми да предотвратява нарастването на броя на космическите отпадъци, КНП допринася за осигуряване на устойчив и гарантиран достъп до космическото пространство и неговото използване, което представлява световно богатство.
- (63) КНП следва да продължи да развива ефективността и автономността на способностите за КНП. За тази цел то следва да доведе до изготвянето на автономен европейски каталог на космическите обекти въз основа на данни от мрежата от датчици за КНП. КНП следва също така да продължи да подкрепя функционирането и предоставянето на услугите за КНП. Тъй като КНП е ориентирана към ползвателите система, следва да се въведат подходящи механизми за събиране на изискванията на ползвателите, включително на тези, които са свързани със сигурността.
- (64) Предоставянето на услугите за КНП следва да се основава на сътрудничество между Съюза и държавите членки и на използването на съществуващите, както и на бъдещите национални експертни познания и активи, включително на онези, които са разработени чрез Европейската космическа агенция или от Съюза. Следва да се предвиди възможност

²⁴ ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 227.

за предоставяне на финансова подкрепа за разработването на нови датчици за КНП. Като се отчита чувствителният характер на КНП, участващите държави членки следва да продължат да упражняват контрол по отношение на националните датчици и тяхното функциониране, поддръжката и подновяването, както и обработването на данните, позволяващи предоставянето на услуги за КНП.

- (65) Държавите членки с адекватна собственост или достъп до способностите за КНП следва да имат възможност да участват в предоставянето на услугите за КНП. Държавите членки, които участват в консорциума за КНП, създаден по силата на Решение № 541/2014/ЕС, следва да се счита, че изпълняват тези критерии. Тези държави членки следва да представят предложение и да докажат наличието на съответствие с допълнителни елементи, свързани с оперативната конфигурация. Ако не бъде представено предложение, тези държави членки следва да имат възможност да представят оферти, които обхващат специален орбитален режим, например режим на ниска околоземна орбита (LEO) и съответно режим на средна околоземна орбита (MEO) и на геостационарна орбита (GEO). Следва да бъдат установени подходящи правила за подбор и организиране на участващите държави членки.
- (66) След въвеждането на КНП следва да се спазват принципите на взаимно допълване на дейностите и непрекъснатост на предоставянето на висококачествени ориентирани към ползвателите услуги за КНП, основаващи се на най-добрите експертни познания. Поради това при КНП следва да се избягва ненужното дублиране. Всяко дублиране на способностите следва да бъде строго ограничено до необходимото за осигуряване на непрекъснатостта и качеството на услугите за КНП. Дейностите на експертните екипи следва да помагат за избягване на това ненужно дублиране.
- (67) Освен това КНП следва да допълва съществуващите мерки за понижаване на риска, като например насоките за намаляване на космическите отпадъци на Комитета за мирно използване на космическото пространство (COPUOS) и насоките за дългосрочна устойчивост на дейностите в космическото пространство, или други инициативи, с цел гарантиране на безопасността, сигурността и устойчивостта на дейностите в космическото пространство. С оглед на понижаването на риска от сблъсък КНП ще търси полезно взаимодействие и с инициативи за мерки за активно премахване и обезвреждане на космически отпадъци. КНП следва да допринесе за гарантирането на използването и експлоатацията на космическото пространство за мирни цели. Увеличаването на космическите дейности може да окаже отражение върху международните инициативи в областта на управлението на космическия трафик. Съюзът следва да наблюдава тези промени и може да ги вземе предвид в контекста на междинния преглед на настоящата МФР.
- (68) Що се отнася до КНП, метеорологичните явления в космическото пространство и NEO, следва да се взема предвид сътрудничеството с международни партньори, по-конкретно със Съединените американски щати, международни организации и други трети страни, по-специално с оглед избягване на сблъсъци в космическото пространство, предотвратяване на нарастването на броя на космическите отпадъци и увеличаване на готовността във връзка с последиците от екстремните метеорологични явления в космическото пространство и близките до Земята обекти.
- (69) Комитетът по сигурността на Съвета препоръчва създаването на структура за управление на риска, за да се гарантира, че въпросите, свързани със сигурността на данните, ще бъдат надлежно взети предвид при изпълнението на Решение № 541/2014/ЕС. За тази цел и като се вземе предвид вече извършената работа, от участващите държави членки следва да бъдат създадени подходящи структури и процедури за управление на риска.

- (70) Екстремните и значимите метеорологични явления в космическото пространство могат да застрашат безопасността на гражданите и да нарушат функционирането на базираната в космоса и наземната инфраструктура. Поради това функцията относно метеорологичните явления в космическото пространство следва да бъде създадена като част от Програмата с цел оценка на рисковете, свързани с метеорологичните явления в космическото пространство, и съответните нужди на ползвателите, повишаване на осведомеността за рисковете, свързани с метеорологичните явления в космическото пространство, гарантиране на предоставянето на ориентирани към ползвателите услуги във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство и подобряване на способностите на държавите членки да предоставят услуга във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство. Комисията следва да определи приоритетните сектори, в които трябва да бъдат предоставяни оперативните услуги във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство, като се вземат предвид нуждите на ползвателите, рисковете и технологична готовност. В дългосрочен план могат да бъдат взети предвид нуждите на други сектори. Предоставянето на услуги на равнището на Съюза в съответствие с нуждите на ползвателите ще изисква целенасочени, координирани и непрекъснати научноизследователски и развойни дейности в подкрепа на развитието на услугите във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство. Предоставянето на услуги във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство следва да се основава на съществуващите способности на национално равнище и на равнището на Съюза и да дава възможност за широкото участие на държавите членки и на частния сектор.
- (71) В Бялата книга на Комисията за бъдещето на Европа²⁵, Декларацията от Рим на ръководителите на 27 държави — членки на ЕС²⁶, и няколко резолюции на Европейския парламент се припомня, че ЕС трябва да играе важна роля при гарантирането на безопасна, сигурна и устойчива Европа, която е способна да се справя с предизвикателства като регионални конфликти, тероризъм, киберзаплахи и нарастващ миграционен натиск. Сигурният и гарантиран достъп до спътниковите комуникации е необходим инструмент за участниците в областта на сигурността и обединяването и споделянето на този ключов ресурс за сигурността на равнището на Съюза укрепва Съюза в ролята му на защитник на своите граждани.
- (72) В заключенията си Европейският съвет от 19—20 декември 2013 г.²⁷ приветства подготовката в областта на спътниковите комуникации за следващото поколение правителствени спътникови комуникации (GOVSATCOM) чрез тясно сътрудничество между държавите членки, Комисията и Европейската космическа агенция. GOVSATCOM също бяха посочени като един от елементите на Глобалната стратегия на Европейския съюз за външната политика и политиката на сигурност от юни 2016 г. GOVSATCOM следва да допринасят за реагирането от страна на ЕС на хибридните заплахи и да оказват подкрепа на морската стратегия на ЕС и на политиката на ЕС за Арктика.
- (73) GOVSATCOM е ориентирана към ползвателя програма с измерение, което е силно свързано със сигурността. Случаите на използване могат да бъдат анализирани във връзка с три основни групи: управление на кризи, което може да включва граждански и военни мисии и операции по линия на общата политика за сигурност и отбрана, природни и причинени от човека бедствия, хуманитарни кризи и извънредни ситуации в

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/bjala_kniga_zh_bdeshteto_na_evropa_bg.pdf.

²⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/146072.pdf.

²⁷ EUCO 217/13.

морската област; наблюдение, което може да включва наблюдение на границите, наблюдение на предграничните зони, наблюдение на морските граници, морско наблюдение, наблюдение на незаконен трафик; и ключови инфраструктури, които могат да включват дипломатическа мрежа, комуникация между органите на полицията, критични инфраструктури (например енергетика, транспорт, водни прегради) и космически инфраструктури.

- (74) Спътниковите комуникации представляват ограничен ресурс, който зависи от капацитета на спътниците, честотата и географското покритие. Поради това, за да бъдат ефективни от гледна точка на разходите и да извличат полза от икономии от мащаба, GOVSATCOM трябва да оптимизират съответствието между търсенето на GOVSATCOM от страна на оправомощени ползватели и предлагането, предоставяно в рамките на договори за GOVSATCOM относно спътников капацитет и услуги. Тъй като както търсенето, така и потенциалното предлагане се променят с течение на времето, това изисква постоянно наблюдение и гъвкавост за адаптиране на услугите за GOVSATCOM. Икономии от мащаба могат да бъдат постигнати само при наличие на достатъчно голям обем от капацитет и услуги и база от ползватели.
- (75) Оперативните изисквания ще бъдат определени въз основа на анализа на случаите на използване. Портфолиото на услугите следва да бъде разработено въз основа на тези оперативни изисквания, в комбинация с изискванията към сигурността. Портфолиото на услугите следва да представлява приложимата основа за услугите, които ще бъдат предоставяни чрез GOVSATCOM. За да се поддържа възможно най-добро съответствие между търсенето и предоставяните услуги, може да бъде необходимо портфолиото на услугите за GOVSATCOM да се актуализира редовно.
- (76) През първия етап на GOVSATCOM (приблизително до 2025 г.) ще бъде използван съществуващият капацитет на участниците от частния сектор и на държавите членки. През този първи етап услугите ще бъдат въвеждани чрез стъпаловиден подход, първо за ползвателите от Съюза. Ако по време на първия етап в резултат на подробен анализ на бъдещото предлагане и търсене се окаже, че този подход не е достатъчен за покриване на нарастващото търсене, може да бъде взето решение за преминаване към втори етап и развитие на допълнителна специфична космическа инфраструктура или капацитет посредством едно или няколко публично-частни партньорства, например с операторите на спътници на Съюза.
- (77) С цел оптимизиране на наличните ресурси за спътникова комуникация, гарантиране на достъпа при непредвидими ситуации, като природни бедствия, и гарантиране на оперативната ефективност и по-кратко оборотно време, са необходими един или два центъра за GOVSATCOM. Наземният сегмент следва да бъде разработван въз основа на оперативните изисквания и изискванията към сигурността. За да се намалят рисковете, той може да се състои от няколко физически обекта. Може да се окаже, че са необходими допълнителни елементи от наземния сегмент, като например наземни фиксирани станции.
- (78) За ползвателите на спътникови комуникации оборудването на ползвателите е най-важният оперативен интерфейс. Подходът на ЕС по отношение на GOVSATCOM дава възможност на по-голямата част от ползвателите да продължат да използват своето вече налично оборудване за услугите за GOVSATCOM, доколкото те използват технологиите на Съюза.
- (79) Ползвателите посочиха, че в интерес на оперативната ефективност е от значение да се положат усилия за постигане на оперативна съвместимост на оборудването на ползвателите и за осигуряване на оборудване на ползвателите, което може да използва

различни спътникови системи. В тази област може да бъде необходимо осъществяването на научноизследователска и развойна дейност.

- (80) Що се отнася до равнището на изпълнение, задачите и отговорностите следва да бъдат разпределени между специализираните субекти, като например Европейската агенция по отбрана, Европейската служба за външна дейност, Европейската космическа агенция, Агенцията и другите агенции на Съюза, по такъв начин, че да се гарантира, че те са в съответствие с основната им роля, по-специално по отношение на свързаните с ползвателите аспекти.
- (81) Компетентният орган за GOVSATCOM изпълнява важна роля, като наблюдава дали ползвателите и другите национални субекти, които играят определена роля в GOVSATCOM, отговарят на изискванията във връзка със споделянето и приоритизирането на правилата и процедурите за сигурност, както е определено в изискванията към сигурността. Държава членка, която не е определила компетентен орган за GOVSATCOM, следва във всеки случай да определи звено за контакт за управление на всяко установено заглушаване, засягащо GOVSATCOM.
- (82) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с оперативните изисквания по отношение на предоставяните в рамките на GOVSATCOM услуги. Това ще даде възможност на Комисията да определи техническите спецификации относно случаите на използване, свързани с управлението на кризи, наблюдението и управлението на ключовата инфраструктура, включително дипломатическите комуникационни мрежи. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета.
- (83) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с портфолиото на услугите, предоставяни в рамките на GOVSATCOM. Това ще даде възможност на Комисията да определи съответните характеристики, включително географския обхват, честотата, широчина на честотната лента, оборудването на ползвателите и елементите във връзка със сигурността. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (84) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка със споделянето и приоритизирането на правилата за използване на обединения капацитет на GOVSATCOM за спътникови комуникации. Това ще даде възможност на Комисията да вземе предвид оперативните изисквания и изискванията към сигурността и да извърши анализ на рисковете и очакваното търсене от страна на участниците в GOVSATCOM. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (85) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с местоположението на инфраструктурата от наземния сегмент в рамките на GOVSATCOM. Това ще даде възможност на Комисията да вземе предвид оперативните изисквания и изискванията към сигурността при избора на тези местоположения. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета.
- (86) Предназначената за Програмата инфраструктура може да изисква допълнителни научни изследвания и иновации, които могат да се подпомагат в рамките на „Хоризонт Европа“

с цел съгласуване с дейностите на Европейската космическа агенция в тази област. Полезното взаимодействие с „Хоризонт Европа“ следва да гарантира, че нуждите на космическия сектор от научни изследвания и иновации се определят и установяват като част от процеса на стратегическо планиране на научните изследвания и иновациите. Космическите данни и услуги, предоставяни безплатно от Програмата, ще бъдат използвани за разработването на революционни решения чрез научни изследвания и иновации, включително в контекста на „Хоризонт Европа“, по-специално по отношение на устойчивите хранителни и природни ресурси, мониторинга на климата, интелигентните градове, автоматизираните превозни средства, сигурността и управлението на бедствия. При процеса на стратегическо планиране в рамките на „Хоризонт Европа“ ще бъдат определени научноизследователските и иновационните дейности, при които следва да се използва инфраструктурата, собственост на Съюза, като „Галилео“, EGNOS и „Коперник“. Научноизследователската инфраструктура, по-специално мрежите за *in situ* наблюдение, ще представляват основните елементи от инфраструктурата за *in-situ* наблюдение, позволяващи предоставянето на услугите на „Коперник“.

- (87) С Регламент (ЕС) № 912/2010 бе създадена агенция на Съюза, наречена Европейска агенция за ГНСС, за управление на някои аспекти на програмите за спътникова навигация „Галилео“ и EGNOS. В настоящия регламент по-специално се предвижда, че на Европейската агенция за ГНСС ще бъдат възложени нови задачи не само по отношение на „Галилео“ и EGNOS, но и по отношение на други компоненти на Програмата, по-специално във връзка с акредитацията на сигурността. Поради това наименованието, задачите и организационните аспекти на Европейската агенция за ГНСС трябва да бъдат съответно адаптирани.
- (88) С оглед на разширения ѝ обхват, който вече няма да се ограничава до „Галилео“ и EGNOS, Европейската агенция за ГНСС следва да претърпи промени. Продължаването на дейностите на Европейската агенция за ГНСС обаче, включително приемствеността по отношение на правата и задълженията, персонала и валидността на всяко едно взето решение, следва да бъде гарантирано в рамките на Агенцията.
- (89) Като се има предвид мандатът на Агенцията и ролята на Комисията при изпълнението на Програмата, е целесъобразно да се предвиди, че някои от решенията на Административния съвет не следва да се приемат без положителен вот от страна на представителите на Комисията.
- (90) Без да се засягат правомощията на Комисията, Управителният съвет, Съветът за акредитация на сигурността и изпълнителният директор са независими при изпълнението на своите задължения и действат с оглед на обществения интерес.
- (91) Възможно е и дори е вероятно някои компоненти на Програмата да се основават на използването на чувствителна или свързана със сигурността национална инфраструктура. В този случай по съображения, свързани с националната сигурност, е необходимо да се предвиди, че на заседанията на Административния съвет и на Съвета за акредитация на сигурността участват само представители на държавите членки, които притежават такава инфраструктура.
- (92) За да се насърчи възможно най-широкото използване на предлаганите от програмата услуги, би било полезно да се подчертае, че данните, информацията и услугите се предоставят без гаранция.
- (93) Следва да се потвърди, че при изпълнението на някои от своите задачи, които не са от регулаторен характер, Комисията може да се обръща за техническа помощ към някои външни страни, ако и доколкото това е необходимо. Другите субекти, участващи в

публичното управление на Програмата, също така могат да се ползват от същото техническо съдействие при изпълнение на задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент.

- (94) В съответствие с точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество е необходимо да се направи оценка на Програмата въз основа на информацията, събрана чрез специфични изисквания за мониторинг, като същевременно се избягва свръхрегулирането и административната тежест, по-специално за държавите членки. Когато е целесъобразно, тези изисквания могат да включват измерими показатели като основа за оценката на въздействието на Програмата.
- (95) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (96) Тъй като доброто публично управление изисква единно управление на Програмата, ускорен процес на вземане на решения и равен достъп до информация, представителите на субектите, на които са възложени задачи по изпълнението на настоящата Програма, следва да могат да участват като наблюдатели в работата на комитета, създаден в приложение на Регламент (ЕС) № 182/2011. По същите причини представителите на трети държави и на международни организации, сключили международно споразумение със Съюза, следва да могат да участват в работата на комитета, при спазване на определени ограничения, свързани със сигурността, и в съответствие с условията, предвидени в едно такова споразумение. Представителите на субекти, на които са възложени свързани с Програмата задачи, на трети държави и на международни организации нямат право да участват в процедурите по гласуване в рамките на комитета.
- (97) С цел да се гарантира ефективното оценяване на напредъка по Програмата за постигането на нейните цели, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с изменението на приложение X с цел преразглеждане или допълване на показателите, когато това бъде счетено за необходимо, и допълване на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (98) Тъй като целта на настоящия регламент не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, защото надхвърля финансовия и техническия капацитет на всяка една отделна държава членка, а предвид нейния мащаб и последици може да бъде постигната по-добре с действия на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се създава космическа програма на Съюза („Програмата“). С него се определят целите на Програмата, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране, както и правилата за изпълнение на Програмата.
2. С настоящия регламент се създава Агенция на Европейския съюз за космическата програма („Агенцията“), която заменя Европейската агенция за ГНСС, създадена с Регламент (ЕС) № 912/2010, и е неин правопреемник, и се определят правилата за функционирането на Агенцията.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- (1) „космически летателен апарат“ означава всеки космически обект, който обслужва конкретна цел, включително действащите изкуствени спътници и по-горните степени на ракетите носители;
- (2) „метеорологични явления в космическото пространство“ означава естествено възникващи промени в космическата среда между Слънцето и Земята, включително слънчеви изригвания, излъчени от Слънцето енергетични частици, слънчев вятър и коронни изхвърляния на маса, които могат да доведат до слънчеви бури (геомагнитни бури, бури, свързани със слънчевата радиация, и йоносферни смущения), които евентуално могат да окажат влияние върху Земята;
- (3) „близки до Земята обекти“ означава природни обекти в Слънчевата система, които евентуално могат да окажат влияние върху Земята;
- (4) „космически обект“ означава всеки създаден от човека обект в космическото пространство;
- (5) „осведоменост за ситуацията в космическото пространство“ („SSA“) означава цялостен подход към основните опасности в космическото пространство, обхващащ сблъсък между спътници и космически отпадъци, метеорологични явления в космическото пространство и близки до Земята обекти;
- (6) „операция за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на ЕС, включително в рамките на механизми за смесено финансиране в съответствие с член 2, параграф 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа и/или финансови инструменти от бюджета на ЕС с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;
- (7) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното, съюзното или международното право, което има правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;

- (8) „трета държава“ означава държава, която не е държава — членка на Съюза;
- (9) „информация от КНП“ означава обработени данни от КНП, които носят определен смисъл за получателя;
- (10) „данни от КНП“ означава физически характеристики на космически обекти, установени с датчици за КНП, или орбитални параметри на космически обекти, получени от наблюдения с датчици за КНП в рамките на компонента за космическо наблюдение и проследяване („КНП“);
- (11) „обратна линия на връзка“ означава услуга, която допринася за услугата за глобален мониторинг на въздухоплавателните средства, така както мониторингът е определен от Международната организация за гражданско въздухоплаване;
- (12) „Часовои“ по „Коперник“ (Sentinels) означава специалните спътници, космически летателни апарати или полезен товар на космически летателни апарати в рамките на „Коперник“ за космическо наблюдение на Земята;
- (13) „данни от „Коперник““ означава данни, предоставени от „Часовои“, включително свързаните с тях метаданни;
- (14) „данни от трети страни по Коперник“ означава данни, лицензирани за използване от „Коперник“, които произхождат от източници, различни от „Часовои“;
- (15) „in situ данни от „Коперник““ означава данни от наблюдения, получени от наземни датчици и от датчици, намиращи се на борда на плавателни съдове или летателни апарати, както и референтни и допълнителни данни, които са лицензирани или предвидени за използване в „Коперник“;
- (16) „информация от „Коперник““ означава информация, генерирана от услугите на „Коперник“, след обработване или моделиране, включително свързаните с нея метаданни;
- (17) „доверен субект“ означава правен субект, който е независим от Комисията или от трета страна, и който получава данни от Комисията или от посочената трета страна за целите на безопасното съхранение и обработка на тези данни;
- (18) „космически отпадъци“ означава всеки космически обект, включително космически летателни апарати или части и елементи от тях, в орбитата на Земята или такива, които навлизат повторно в земната атмосфера, които вече не функционират или вече не служат за каквато и да било конкретна цел, включително части от ракети или изкуствени спътници, или неактивни изкуствени спътници;
- (19) „датчик за КНП“ означава устройство или комбинация от устройства, като наземни или базирани в космоса радари, лазери и телескопи, които могат да измерват физическите параметри, свързани с космически обекти, като например размер, местоположение и скорост;
- (20) „ползвател на GOVSATCOM“ означава публичен орган на Съюза или на държава членка, орган, на който е възложено упражняването на публична власт, или физическо или юридическо лице, което е надлежно упълномощено и на които са възложени задачи, свързани с надзора и управлението на мисии, операции и инфраструктура от критично значение за сигурността;
- (21) „случай на използване на GOVSATCOM“ означава оперативен сценарий в определена среда, при който ползватели на GOVSATCOM изискват предоставяне на услуги за GOVSATCOM;

- (22) „чувствителна неклассифицирана информация“ означава неклассифицирана информация, които Комисията трябва да защитава по силата на законовите си задължения, залежали в Договорите или в актовете, приети в тяхно изпълнение, и/или заради чувствителния им характер;
- (23) „ползватели на „Коперник“ означава:
- „основни ползватели на „Коперник“, които се възползват от данните и информацията от „Коперник“ и изпълняват допълнителната роля на движеща сила за развитието на „Коперник“, като те включват институциите и органите на Съюза и европейските национални или регионални публични органи, на които са възложени задължения за предоставяне на обществена услуга за определянето, изпълнението или прилагането на политиките, свързани с околната среда, гражданската защита, безопасността или сигурността, или за техния мониторинг;
- „други ползватели на „Коперник“, които се възползват от данните и информацията от „Коперник“, като по-специално те включват научноизследователски и образователни организации, търговски и частни структури, благотворителни организации, неправителствени организации и международни организации.

Член 3

Компоненти на Програмата

Програмата се състои от следните компоненти:

- а) автономна гражданска глобална навигационна спътникова система (ГНСС) под граждански контрол, включваща конфигурация от спътници, центрове и глобална мрежа от наземни станции, която предлага услуги по позициониране, навигация и измерване на времето и интегрира изцяло свързаните със сигурността нужди и изисквания („Галилео“);
- б) регионална навигационна спътникова система, която се състои от наземни центрове и станции и няколко транспондера, инсталирани на геосинхронни (геостационарни) спътници, която усилва и коригира отворените сигнали, излъчвани от „Галилео“ и други глобални навигационни спътникови системи (ГНСС), *inter alia* за управление на въздушното движение и аеронавигационно обслужване („Европейска геостационарна служба за навигационно покритие“ или „EGNOS“);
- в) автономна ориентирана към ползвателите система за наблюдение на Земята под граждански контрол, предлагаща геоинформационни данни и услуги и включваща спътници, наземна инфраструктура и съоръжения за обработване на данни и информация, като интегрира изцяло свързаните със сигурността нужди и изисквания („Коперник“);
- г) система за космическо наблюдение и проследяване, чиято цел е подобряването, експлоатирането и предоставянето на данни, информация и услуги, свързани с наблюдение и проследяване на активни и неактивни космически летателен апарати, излезли от употреба степени на ракети носители, отпадъци и отломки от отпадъци, които обикалят в орбита около Земята, допълвани от параметри от наблюдение, свързани с метеорологични явления в космическото пространство, и мониторинг на риска от приближаване до Земята („КНП“) на близки до Земята обекти („NEO“);
- д) услуга за правителствени спътникови комуникации, даваща възможност за предоставянето на спътникови съобщителни услуги на органите на Съюза и държавите

членки, управляващи критични за сигурността мисии и инфраструктура ('GOVSATCOM').

Освен това Програмата включва мерки за гарантиране на ефективен достъп на Програмата до космическото пространство и за насърчаване на изграждането на иновативен космически сектор.

Член 4

Цели

1. Програмата има следните общи цели:

- а) предоставяне или допринасяне за предоставянето на висококачествени и актуални и, когато е целесъобразно, на сигурни свързани с космическото пространство данни, информация и услуги без прекъсване и, когато е възможно — на световно равнище, които отговарят на съществуващите и бъдещите нужди и са в състояние да отговорят на политическите приоритети на Съюза, включително по отношение на изменението на климата, сигурността и отбраната;
- б) максимално увеличаване на социално-икономическите ползи, включително чрез насърчаване на възможно най-широкото използване на данните, информацията и услугите, предоставяни от компонентите на Програмата;
- в) повишаване на сигурността на Съюза и неговите държави членки, на неговата свобода на действие и стратегическа автономност, по-специално в технологично отношение и при вземането на решения въз основа на факти;
- г) насърчаване на ролята на Съюза на международната сцена като водещ участник в космическия сектор и укрепване на неговата роля при справяне с глобалните предизвикателства и подкрепяне на световни инициативи, включително по отношение на изменението на климата и устойчивото развитие.

2. Програмата има следните специфични цели:

- а) за „Галилео“ и EGNOS: предоставяне на най-съвременни и, когато е целесъобразно, сигурни услуги по позициониране, навигация и измерване на времето;
- б) за „Коперник“: осигуряване на точни и надеждни данни и информация от наблюдението на Земята, които се предоставят на дългосрочна основа с цел подкрепа на прилагането на политиките на Съюза и неговите държави членки в областта на околната среда, изменението на климата, селското стопанство и развитието на селските райони, гражданската защита, безопасността и сигурността, както и цифровата икономика, и на мониторинга на тези политики;
- в) за осведомеността за ситуацията в космическото пространство („SSA“): увеличаване на способностите за КНП във връзка с наблюдение, проследяване и идентифициране на космически обекти, наблюдение на метеорологичните явления в космическото пространство и картографиране и свързване в мрежа на капацитета на държавите членки във връзка с близките до Земята обекти;
- г) за GOVSATCOM: гарантиране на наличието в дългосрочен план на надеждни, сигурни и ефективни от гледна точка на разходите спътникови съобщителни услуги;

- д) допринасяне, когато това се изисква за нуждите на Програмата, за наличието на автономна, сигурна и разходоефективна способност за достъп до космическото пространство;
- е) подкрепяне и укрепване на конкурентоспособността, предприемачеството, уменията и капацитета за иновации на юридическите и физическите лица от Съюза, осъществяващи дейност или желаещи да развият дейност в този сектор, като се обръща особено внимание на положението и нуждите на малките и средните предприятия и на стартиращите предприятия.

Член 5

Достъп до космическото пространство

В рамките на Програмата се подпомагат:

- а) предоставянето на услуги по изстрелване за нуждите на Програмата;
- б) развойните дейности, свързани с автономен, сигурен и разходоефективен достъп до космическото пространство;
- в) когато това се изисква за нуждите на Програмата — необходимите изменения на свързаната с космическото пространство наземна инфраструктура.

Член 6

Действия в подкрепа на иновативен космически сектор на Съюза

В рамките на Програмата се подпомагат:

- а) иновационните дейности във връзка с оптималното използване на космическите технологии, инфраструктура или услуги;
- б) установяването на партньорство за иновации в областта на космическото пространство за разработване на иновативни продукти или услуги и за последващото закупуване на получените в резултат на това доставки или услуги;
- в) предприемачеството, от ранния етап до етапа на разрастване, в съответствие с член 21 и други разпоредби за достъпа до финансиране, както е посочено в член 18 и дял III, глава I;
- г) сътрудничеството между предприятия под формата на платформи за космическото пространство, които обединяват на регионално и национално равнище участниците от космическия и цифровия сектор, както и ползвателите, и оказват подкрепа на гражданите и предприятията за насърчаване на предприемачеството и уменията;
- д) предлагането на дейности по образование и обучение;
- е) достъпа до съоръжения за извършване на обработване и изпитвания;
- ж) дейностите по сертифициране и стандартизиране.

Член 7

Трети държави и международни организации, асоциирани към Програмата

1. Компонентите на Програмата, с изключение на КНП и GOVSATCOM, са отворени за следните трети държави:

- а) членките на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП) — в съответствие с условията, определени в Споразумението за ЕИП;
 - б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за тяхното участие в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
 - в) държави, попадащи в обхвата на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави.
2. Компонентите на Програмата, с изключение на КНП, са отворени също така за всяка трета държава или международна организация, в съответствие с условията, предвидени в конкретно споразумение, обхващащо участието на третата държава или на международната организация във всяка програма на Съюза, при условие че споразумението:
- а) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава или за международната организация, участваща в програмите на Съюза;
 - б) определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и техните административни разходи. Този принос представлява целеви приходи в съответствие с член [21, параграф 5] от [новия Финансов регламент];
 - в) не предоставя на третата държава или международната организация правомощия за вземане на решения по отношение на Програмата;
 - г) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.
3. Компонентите на Програмата са отворени само за третите държави и международните организации, посочени в параграфи 1 и 2, при условие че се опазват основните интереси в областта на сигурността на Съюза и неговите държави членки.

Член 8

Достъп до КНП, GOVSATCOM и PRS от трети държави или международни организации

1. Трети държави или международни организации могат да станат участници в GOVSATCOM, посочени в член 67, или да получат достъп до услугите, предоставяни от КНП, само ако в съответствие с процедурата, предвидена в член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз, те сключат споразумение, в което се определят редът и условията във връзка с подробните правила за достъп до такива данни, информация, капацитет и услуги, както и рамката за обмен и защита на класифицирана информация.

2. Достъпът на трети държави или международни организации до предоставяната от „Галилео“ публично регулирана услуга се урежда от член 3, параграф 5 от Решение № 1104/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁸.

Член 9

Собственост и използване на активи

1. Съюзът е собственик на всички материални и нематериални активи, създадени или разработени в рамките на компонентите на Програмата. За тази цел Комисията предприема необходимите стъпки, за да гарантира, че в съответните договори, споразумения и други договорености, свързани с тези дейности, които могат да доведат като резултат до създаването или разработването на такива активи, се съдържат разпоредби, гарантиращи такъв режим на собственост по отношение на посочените активи.
2. Параграф 1 не се прилага по отношение на материалните и нематериалните активи, създадени или разработени в рамките на компонентите на Програмата, когато дейностите, които могат да доведат като резултат до създаването или разработването на такива активи:
 - а) са извършени вследствие на безвъзмездни средства или награди, които са финансирани изцяло от Съюза;
 - б) не са финансирани изцяло от Съюза; или
 - в) са свързани с разработването, производството или използването на приемници за PRS, в които е въведена класифицирана информация на Европейския съюз (КИЕС), или с компоненти на тези приемници.
3. Комисията предприема необходимите стъпки, за да гарантира, че в договорите, споразуменията или другите договорености, свързани с посочените в първи параграф дейности, се съдържат разпоредби, в които е определен подходящ режим на собственост върху тези активи, и що се отнася до буква в) — че Съюзът може да използва свободно приемниците за PRS в съответствие с Решение № 1104/2011/ЕС.
4. Комисията се стреми да сключва договори или други договорености с трети страни във връзка с:
 - а) вече съществуващите права на собственост по отношение на материални и нематериални активи, създадени или разработени в рамките на компонентите на Програмата;
 - б) придобиването на собствеността или лицензионни права по отношение на други материални или нематериални активи, необходими за изпълнението на Програмата.
5. Посредством подходяща рамка Комисията осигурява оптималното използване на материалните и нематериалните активи, посочени в параграфи 1 и 2, които са собственост на Съюза.
6. По-специално когато тези активи представляват права върху интелектуална собственост Комисията ги управлява възможно най-ефективно, като отчита необходимостта от закрила и придаване на стойност на тези права, легитимните

²⁸ ОВ L 287, 4.11.2011 г., стр. 1—8.

интереси на всички заинтересовани страни и необходимостта от хармонично развитие на пазарите и на новите технологии и от непрекъснатост на предоставяните от компонентите на Програмата услуги. За тази цел тя по-специално гарантира, че в съответните договори, споразумения и други договорености е включена възможността за прехвърляне на тези права на трети страни или за предоставяне на лицензи за тези права на трети страни, и че Агенцията може свободно да се ползва от тези права, когато това е необходимо за изпълнението на нейните задачи съгласно настоящия регламент.

Член 10

Липса на гаранция

Услугите, данните и информацията, предоставяни от компонентите на Програмата, се предоставят без никаква изрична или подразбираща се гаранция по отношение на тяхното качество, точност, наличност, надеждност, бързина и пригодност за каквато и да е цел. За тази цел Комисията предприема необходимите стъпки, за да гарантира, че ползвателите на тези услуги, данни и информация са информирани по подходящ начин на липсата на такава гаранция.

ДЯЛ II

БЮДЖЕТНИ СРЕДСТВА И МЕХАНИЗМИ

Член 11

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на Програмата за периода 2021—2027 г. е [16] милиарда евро по текущи цени.

Индикативното разпределение на сумата, посочена в параграф 1, е, както следва:

- а) за „Галилео“ и EGNOS: [9,7] милиарда евро;
 - б) за „Коперник“: [5,8] милиарда евро;
 - в) за SSA/GOVSATCOM: [0,5] милиард евро.
2. Междусекторните дейности, както е предвидено в член 3, се финансират в рамките на компонентите на Програмата.
 3. Бюджетните кредити на Съюза, разпределени за Програмата, покриват всички дейности, необходими за изпълнение на целите, посочени в член 4. Тези разходи могат да покриват:
 - а) проучванията и заседанията на експерти, по-специално за оценяване на съответствието с ограниченията по отношение на разходите и предвидените срокове;
 - б) информационните и комуникационните дейности, включително институционалната комуникация за политическите приоритети на Съюза, доколкото те имат пряка връзка с целите на настоящия регламент, по-специално с оглед на установяването на полезно взаимодействие с други политики на Съюза;
 - в) мрежите в областта на информационните технологии, чиято функция е да обработват или обменят информация, и административните мерки за управление, включително в областта на сигурността, осъществявани от Комисията;

- г) техническа и административна помощ за изпълнението на Програмата, като например дейностите по подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценяване, включително корпоративни информационни системи.
4. Действията, за които се получава кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, се подлагат на одит само веднъж, като се обхващат всички засегнати програми и техните съответни приложими правила.
 5. Бюджетните задължения, свързани с Програмата, които обхващат дейности, надхвърлящи една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.
 6. Ресурсите, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат по искане на държавите членки да бъдат прехвърлени към Програмата. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с буква в) от посочения член и параграф. Когато е възможно, тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

Член 12

Целеви приходи

1. Приходите, генерирани от компонентите на Програмата, се превеждат се в бюджета на Съюза и се използват за финансиране на компонента, който генерира прихода.
2. Държавите членки могат да предоставят на даден компонент от Програмата допълнителен финансов принос, при условие че тези допълнителни елементи не създават финансова или техническа тежест или забавяния за съответния компонент.
3. Допълнителните средства, посочени в настоящия член, се разглеждат като външни целеви приходи в съответствие с [член 21, параграф 2] от Финансовия регламент.

Член 13

Изпълнение и форми на финансиране от ЕС

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, определени в [член 62, параграф 1, буква в)] от Финансовия регламент.
2. Програмата може да предоставя финансиране чрез всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, по-специално безвъзмездни средства, награди и обществени поръчки. Тя може да предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.

ДЯЛ III

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА I

Обществени поръчки

Член 14

Принципи на обществените поръчки

Възлагащите органи действат в съответствие със следните принципи при процедурите за възлагане на обществени поръчки за целите на Програмата:

- а) насърчаване във всички държави членки, по цялата верига на доставки, на възможно най-широко и свободно участие на стартиращи предприятия, нови участници, малки или средни предприятия и други икономически оператори, включително изискване за използването на подизпълнители от страна на оферентите;
- б) избягване, когато е възможно, прекомерната зависимост само от един доставчик, по-специално по отношение на оборудване и услуги от критично значение, като се вземат предвид целите за технологична независимост и непрекъснатост на предоставяне на услугите;
- в) чрез дерогация от член 167 от Финансовия регламент, използване, когато е целесъобразно, на множество източници на доставки, за да се гарантира по-добър цялостен контрол на всички компоненти на Програмата, на свързаните с тях разходи и график;
- г) насърчаване на автономността на Съюза, по-специално в технологично отношение;
- д) гарантиране на сигурността на компонентите на Програмата и допринасяне за защитата на основните интереси в областта на сигурността на Съюза и неговите държави членки;
- е) спазване на подходящи социални и екологични критерии.

Член 15

Договори с условни етапи

1. Възлагащият орган може да възложи договор под формата на договор с условни етапи.
2. Договорът с условни етапи съдържа един фиксиран етап, който поражда твърд ангажимент за изпълнение на строителството, доставките или услугите, договорени за този етап, и един или повече условни етапи както от гледна точка на бюджета, така и на изпълнението. В тръжната документация се посочват конкретните характеристики на договорите с условни етапи. В нея по-конкретно се определят предметът на договора, цената или договореностите за определянето ѝ и договореностите за извършването на строителство, доставки и услуги на всеки етап.
3. Задълженията на фиксирания етап са част от едно съгласувано цяло, като същото се отнася и за задълженията по всеки условен етап, като се вземат предвид задълженията по предходните етапи.
4. Изпълнението на всеки условен етап подлежи на решение на възлагащия орган, което се свежда до знанието на изпълнителя в съответствие с договора.

Член 16

Договори с цена въз основа на действително направените разходи за изпълнение

1. Възлагащият орган може да избере да сключи договор с цена, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, при определените в параграф 3 условия.

Цената, която се заплаща, представлява възстановяване на всички преки разходи, действително направени от изпълнителя във връзка с изпълнението на договора, като разходи за труд, материали, консумативи и използване на оборудване и инфраструктура, необходими за изпълнението на договора, непреки разходи и печалба

или стимулираща добавка в зависимост от изпълнението на целите по отношение на резултатите и графика за изпълнение.

2. В договорите с цена въз основа на действително направените разходи за изпълнение се определя таван на максималната цена.
3. Възлагащият орган може да избере да сключи договор с цена, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, в случаите когато определянето на точна фиксирана цена е трудно или неподходящо поради несигурността във връзка с изпълнението на договора, тъй като:
 - а) договорът има много сложни характеристики или характеристики, изискващи използването на нова технология, и поради това е свързан със значителен брой технически рискове; или
 - б) дейностите, които са обект на договора, поради оперативни съображения трябва да започнат веднага, макар все още да не е възможно окончателно да се определи фиксирана твърда цена, понеже съществуват значителни рискове или изпълнението на договора зависи отчасти от изпълнението на други договори.
4. Таванът за договор с цена, която е изцяло или частично формирана въз основа на действително направените разходи за изпълнение, е максималната цена, която може да се заплати. Цената на договора може да бъде изменена в съответствие с [член 172] от Финансовия регламент.

Член 17

Възлагане на подизпълнители

1. С цел насърчаване на нови участници, малки и средни предприятия и стартиращи предприятия и предлагане на възможно най-широк географски обхват, като същевременно се защитава стратегическата автономност на Съюза, възлагащият орган може да изиска от оферента да възложи част от договора на подизпълнител чрез конкурентно възлагане на подходящите равнища на подизпълнение на дружества, които не са част от групата, към която оферентът принадлежи.
2. Възлагащият орган уточнява изискваната част от договора, която да бъде възложена на подизпълнители, под формата на диапазон, ограничен от минимален и максимален процент.
3. Всяка дерогация в резултат от искане в съответствие с параграф 1 изисква обосновка от страна на оферента.

ГЛАВА II

Безвъзмездни средства, награди и операции за смесено финансиране

Член 18

Безвъзмездни средства и награди

1. Съюзът може да покрива до 100 % от допустимите разходи, без да се засяга принципът на съфинансиране.
2. Чрез дерогация от [член 181, параграф 6] от Финансовия регламент непреките допустими разходи се определят чрез прилагане на единна ставка от 25 % от общите преки допустими разходи, като се изключат преките допустими разходи за

подизпълнение и разходите за ресурси, предоставени от трети страни, които не са използвани в сградите на бенефициера, както и финансовата подкрепа за трети страни.

3. Независимо от параграф 2 непреките разходи могат да се декларират под формата на еднократна сума или единични разходи, когато това е предвидено в работната програма по член 100.
4. Чрез дерогация от [член 204] от Финансовия регламент максималният размер на финансовата подкрепа, която може да се изплати на трета страна, не надвишава 200 000 EUR.

Член 19

Съвместни покани за представяне на предложения за безвъзмездни средства

Комисията или финансиращият орган може да представя съвместна покана за представяне на предложения със:

- а) трети държави, включително техните научни и технологични организации или агенции;
- б) международни организации;
- в) правни субекти с нестопанска цел.

В случай на съвместна покана за представяне на предложения се определят съвместни процедури за подбор и оценка на предложенията. Процедурите трябва да включват балансирана група от експерти, определени от всяка страна.

Член 20

Безвъзмездни средства за обществени поръчки за продукти в предпазарен стадий или за новаторски решения

1. Някои действия могат да включват или да имат като основна цел обществени поръчки за продукти в предпазарен стадий или за новаторски решения, извършвани от бенефициери, които са възлагащи органи или възложители по смисъла на директиви 2014/24/ЕС, 2014/25/ЕС и 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.
2. Процедурите за възлагане на обществени поръчки:
 - а) отговарят на принципите на прозрачност, недискриминация, равно третиране, добро финансово управление и пропорционалност и на правилата в областта на конкуренцията;
 - б) за обществените поръчки за продукти в предпазарен стадий могат да се предвидят специфични условия, като например мястото на осъществяване на дейностите, които са обект на поръчката, да се ограничи до територията на държавите членки и на асоциираните държави;
 - в) могат да разрешават сключването на споразумения с няколко изпълнители в рамките на една и съща процедура („възлагане на няколко доставчици“); и
 - г) предвиждат възлагането на договорите на икономически най-изгодната оферта(и), като се гарантира липсата на конфликт на интереси.
3. Изпълнителят, при който в рамките на обществената поръчка за продукти в предпазарен стадий се генерират резултати, притежава поне свързаните права върху интелектуална собственост. Възлагащите органи разполагат най-малко с права за достъп без заплащане на възнаграждение до резултатите за свое собствено ползване и с

правото да предоставят или да изискват от участващите изпълнители да предоставят неизключителни лицензи на трети страни да ползват резултатите за възлагащия орган при честни и справедливи условия без никакво право за преотстъпване на съответния лиценз. Ако изпълнител не използва за търговски цели резултатите в рамките на определен срок след обществената поръчка за продукти в предпазарен стадий, който е определен в договора, възлагащите органи могат да изискат да се прехвърли на възлагащите органи собствеността върху резултатите.

Член 21

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране, за които е взето решение по настоящата програма, се изпълняват в съответствие с [Регламента за InvestEU] и дял X от Финансовия регламент.

ГЛАВА IV

Други финансови разпоредби

Член 22

Кумулативно, допълнително и комбинирано финансиране

1. За действие, за което е предоставен финансов принос по друга програмата на Съюза, може да бъде предоставян и финансов принос по Програмата, при условие че финансовите приноси не обхващат едни и същи разходи. Правилата за всяка една програма на Съюза, по която се предоставя финансов принос, се прилагат към съответния финансов принос за действието. Кумулативното финансиране не надхвърля общия размер на допустимите разходи по действието и подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, с които се определят условията за подкрепата.
2. Действията, които са сертифицирани с отличieto за високи постижения или които отговарят на всички следващи условия:
 - а) подлежали са на оценка по покана за представяне на предложения по Програмата;
 - б) отговарят на минималните изисквания към качеството на съответната покана за представяне на предложения;
 - в) не могат да се финансират по тази покана за представяне на предложения поради бюджетни ограничения,

могат да получават подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд + или Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие с параграф 5 от член [67] от Регламент (ЕС) XX [Регламента за общите разпоредби] и член [8] или Регламент (ЕС) XX [Финансиране, управление и мониторинг на общата селскостопанска политика], при условие че тези действия са съгласувани с целите на съответната програма. Прилагат се правилата на фонда, от който се предоставя подкрепа.

Член 23

Партньорства

1. Програмата може да се изпълнява чрез партньорства.
2. Партньорствата, в които участва Съюзът:

- а) се създават, когато с тях ще се постигнат по-ефективно целите на космическата програма на Съюза, отколкото при самостоятелни действия на Съюза;
- б) се основават на принципите на Съюза за добавената стойност, прозрачността, отвореността, въздействието, ефекта на ливъридж, дългосрочния финансов ангажимент на всички участващи страни, гъвкавостта, съгласуваността и допълването с инициативите на Съюза, местните и регионалните национални инициативи и инициативите на международно равнище и тези партньорства вземат предвид споделянето на риска, условията във връзка с отговорността и собствеността върху материалните и нематериалните активи.

Член 24

Съвместни поръчки

1. В допълнение към разпоредбите по [член 165] от Финансовия регламент Комисията и Агенцията могат да провеждат процедури за възлагане на съвместни поръчки с Европейската космическа агенция или други международни организации, участващи в изпълнението на компонентите на Програмата.
2. Правилата за поръчките, приложими в [член 165] от Финансовия регламент, се прилагат по аналогия, при условие че във всеки един случай се прилагат процедурните разпоредби, приложими към институциите.

Член 25

Защита на основните интереси в областта на сигурността

Когато е необходимо за защита на основен интерес в областта на сигурността на Съюза и неговите държави членки, по-конкретно по отношение на нуждата от запазване на надеждността и устойчивостта на системите на Съюза, както и самостоятелността на промишлената база, на която те се основават, Комисията определя необходимите условия за допустимост, приложими към поръчките, безвъзмездните средства или наградите, обхванати от настоящия дял. За целта специално внимание се обръща на необходимостта допустимите предприятия да са установени в държава членка, да се ангажират да извършват съответните дейности в Съюза и да подлежат на ефективен контрол от държави членки или от граждани на държавите членки. Тези условия се включват в документите във връзка със съответната обществена поръчка, безвъзмездни средства или награда. При поръчки условията се прилагат към пълния цикъл на съответния договор.

Член 26

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в Програмата по силата на решение по международно споразумение или на друг правен инструмент, третата държава предоставя нужните права и достъп, които са необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската сметна палата, за да упражняват в пълна степен съответните си компетенции. По отношение на OLAF това включва правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

ДЯЛ IV

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Член 27

Принципи на управлението

Управлението на Програмата се основава на следните принципи:

- а) стриктно разпределение на задачите и отговорностите между субектите, участващи в изпълнението на Програмата, по-конкретно между държавите членки, Комисията, Агенцията и Европейската космическа агенция;
- б) строг контрол върху Програмата, включително стриктно да се придържат към разходите и графика всички субекти в рамките на техните компетенции в съответствие с настоящия регламент;
- в) оптимизация и рационализация на използването на структурите;
- г) систематично отчитане на нуждите на ползвателите на услугите, предоставяни от компонентите на Програмата, както и на научния и технологичния напредък във връзка с тези услуги;
- д) постоянни усилия за контрол и намаляване на рисковете.

Член 28

Роля на държавите членки

- 1. Държавите членки могат да участват в Програмата, като допринасят със своята техническа компетентност, знания, умения и помощ, по-конкретно в сферата на безопасността и сигурността, и ако е необходимо, като предоставят на Съюза информацията, с която разполагат, и инфраструктурата, чийто собственик са те или която е разположена на тяхна територия, включително като гарантират ефективен и безпрепятствен достъп и използване на *in situ* данни и като съдействат на Комисията за подобряване на наличието на *in situ* данни, които са необходими за Програмата.
- 2. Комисията, а за задачите по член 30 — Агенцията, могат да възлагат конкретни задачи на държави членки или на национални агенции или на групи от тези държави членки или национални агенции. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да осигурят гладкото функциониране на Програмата и насърчаването на използването на услугите по нея, включително като подпомагат запазването на честотите, необходими за тази програма.
- 3. Държавите членки и Комисията работят заедно, за да развият *in situ* компонента, необходим за използването на космическите системи, и за да улесняват пълното оползотворяване на наборите от *in situ* данни.
- 4. В сферата на сигурността държавите членки изпълняват задачите по член 34, параграф 4.

Член 29

Роля на Комисията

- 1. Комисията има цялостната отговорност за изпълнение на Програмата, включително в областта на сигурността. В съответствие с настоящия регламент тя определя приоритетите и дългосрочния напредък по Програмата и контролира изпълнението ѝ, като надлежно взема предвид въздействието ѝ върху другите политики на Съюза.

2. Комисията управлява компонентите на Програмата, когато това управление не е възложено на друг субект.
3. Комисията осигурява ясно разделение на задачите между отделните субекти, участващи в Програмата, и координира дейностите на тези субекти.
4. Когато е необходимо за гладкото функциониране на Програмата и за безпроблемното предоставяне на услугите, осигурени от компонентите на Програмата, чрез актове за изпълнение Комисията определя техническите и оперативните спецификации, необходими за изпълнение и развитие на тези компоненти и на услугите, които те предоставят, след като се е консултирала с ползвателите и всички останали съответни заинтересовани страни. При определяне на тези технически и оперативни спецификации Комисията избягва намаляването на общото ниво на сигурност и спазва изискването за съвместимост с по-стари системи.

Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.
5. Комисията насърчава и осигурява възприемането и използването на данните и услугите, предоставяни от компонентите на Програмата в публичните и частните сектори, включително като подкрепя съответното развитие на тези услуги и като подпомага установяването на стабилна среда за дългосрочно развитие. Тя осигурява полезното взаимодействие между приложенията на различните компоненти на Програмата. Комисията гарантира допълването, съгласуваността, полезното взаимодействие и връзките между Програмата и другите действия и програми на Съюза.
6. Когато е целесъобразно, Комисията осигурява координацията с дейностите, извършвани в космическата сфера на нивото на Съюза и на национално и международно равнище. Тя насърчава сътрудничеството между държавите членки и сближаването на техните технологически капацитети и развитие в космическата област.

Член 30

Роля на Агенцията

1. Агенцията има следните задачи:
 - а) чрез своя Съвет за акредитация на сигурността осигурява акредитацията на сигурността на всички компоненти на Програмата съгласно глава II от дял V;
 - б) изпълнява задачите по член 34, параграфи 2 и 3;
 - в) извършва дейностите по комуникация, популяризиране и използване за търговски цели на услугите, предлагани от „Галилео“ и EGNOS;
 - г) осигурява технически експертен опит на Комисията.
2. Комисията възлага на Агенцията следните задачи:
 - а) управление на експлоатацията на EGNOS и „Галилео“, както е посочено в член 43;
 - б) цялостна координация на свързаните с ползвателите аспекти на GOVSATCOM в тясно сътрудничество със съответните агенции на Съюза и ЕСВД за мисии и операции във връзка с управлението на кризи;
 - в) изпълнение на дейностите във връзка с разработването на приложенията и услугите надолу по веригата въз основа на компонентите на Програмата.

3. Комисията може да възлага други задачи на Агенцията, включително комуникацията, популязирането и използването за търговски цели на данните и информацията, както и други дейности във връзка с използването от страна на ползвателите по отношение на компонентите на Програмата, различни от „Галилео“ и EGNOS.
4. Задачите по параграфи 2 и 3 се възлагат от Комисията чрез споразумение за финансов принос съгласно [член 2, параграф 18] и [дъл VI] от Финансовия регламент.

Член 31

Роля на Европейската космическа агенция

1. Европейската космическа агенция може да бъде натоварена със следните задачи:
 - а) по отношение на „Коперник“ — разработването, проектирането и конструирането на космическата инфраструктура на „Коперник, включително експлоатацията на тази инфраструктура;
 - б) по отношение на „Галилео“ и EGNOS — развитието на системите и наземния сегмент и проектирането и развитието на спътниците;
 - в) по отношение на всички компоненти на Програмата — научноизследователската и развойна дейност в сферата на нейната компетентност.
2. Комисията сключва с Агенцията и Европейската космическа агенция споразумение за финансово рамково партньорство, предвидено в [член 130] от Финансовия регламент. В това споразумение за финансово рамково партньорство:
 - ясно се определят отговорностите и задълженията на Европейската космическа агенция във връзка с Програмата;
 - се изисква Европейската космическа агенция да съблюдава правилата относно сигурността от Програмата на Съюза, по-конкретно по отношение на обработката на класифицираната информация;
 - се определят условията за управлението на средствата, предоставени на Европейската космическа агенция, особено във връзка с обществените поръчки, процедурите за управление, очакваните резултати, измерени чрез показателите за изпълнението, приложимите мерки при недостатъчно или неправомерно изпълнение на договорите по отношение на разходи, график и резултати, както и във връзка със стратегията за комуникация и правилата относно собствеността на всички материални и нематериални активи. Тези условия отговарят на разпоредбите на дялове III и V от настоящия регламент и на Финансовия регламент;
 - се изисква участието на Комисията и ако е приложимо — на Агенцията, в заседанията на групата за оценка на офертите в рамките на Европейската космическа агенция във връзка с Програмата;
 - се определят мерките за наблюдение и контрол, които включват по-специално система за прогнозиране на разходите, системно информиране на Комисията или, ако е необходимо, на Агенцията за разходите и графика, а при разминаване между предвидения бюджет, изпълнението и графика — за корективните действия с оглед на изпълнението на възложените задачи в рамките на отпуснатите бюджети и за санкциите, наложени на Европейската космическа агенция, когато отговорността за това разминаване може пряко да се отнесе към нея;

- се определят принципите за заплащане на Европейската космическа агенция, което е пропорционално на сложността на задачите за изпълнение, отговаря на пазарните цени и възнаграждението за другите участващи субекти, включително Съюза, и ако е целесъобразно, може да е съобразено с показателите за изпълнението. Това възнаграждение не обхваща общите разходи, които не са свързани с дейностите, възложени на Европейската космическа агенция от страна на Съюза.
- 3. Сключването на споразумението за финансово рамково партньорство по параграф 2 зависи от създаването в рамките на Европейската космическа агенция на вътрешните структури и от определянето на оперативен метод, по-конкретно за вземането на решения, методите на управление и отговорността, които да гарантират максимална защита на интересите на Съюза и да осигурят спазване на решенията ѝ, включително за дейностите, финансирани от Европейската космическа агенция, които имат въздействие върху Програмата.
- 4. Без да се засяга споразумението за финансово рамково партньорство по параграф 4, Комисията или Агенцията може да поиска от Европейската космическа агенция да осигурява технически експертен опит и информацията, необходими за осъществяване на задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент.

Член 32

Роля на другите субекти

1. Чрез споразумения за финансов принос Комисията може да възлага изцяло или частично изпълнението на компонентите на Програмата на субекти, различни от посочените в членове 30 и 31, включително:
 - а) експлоатацията на космическата инфраструктура на „Коперник“ или на части от нея, която може да бъде възложена на EUMETSAT;
 - б) изпълнението на услугите на „Коперник“ или на части от тях на съответните агенции, органи или организации.
2. Критериите за избор на субектите, на които се възлагат задачите, вземат предвид по-конкретно капацитета им да осигуряват непрекъснатост и ако е необходимо, да гарантират сигурността на операциите без прекъсване или с минимално прекъсване на дейностите по „Коперник“.

ДЯЛ V

СИГУРНОСТ НА ПРОГРАМАТА

ГЛАВА I

Сигурност на Програмата

Член 33

Принципи на сигурността

Сигурността на Програмата се основава на следните принципи:

- а) вземат се предвид опитът на държавите членки в сферата на сигурността и най-добрите им практики;

- б) използват се международно признати стандарти и правилата на Съюза относно сигурността, които предвиждат разделение между оперативните функции и тези във връзка с акредитацията.

Член 34

Управление на сигурността

1. В сферата на компетентността си Комисията осигурява висока степен на сигурност, по-конкретно във връзка със:
- а) защитата на наземната и космическата инфраструктура и на предоставянето на услуги, по-специално срещу физически атаки или кибератаки;
 - б) контрола и управлението на технологичните трансфери;
 - в) развитието и запазването в рамките на Съюза на придобитите компетентност, знания и умения;
 - г) защитата на чувствителната неklasифицирана и на класифицираната информация.

За целта Комисията гарантира, че за всеки компонент на Програмата се извършва анализ на рисковете и заплахите. Въз основа на този анализ на рисковете и заплахите и чрез актове за изпълнение тя определя общите изисквания към сигурността за всеки компонент на Програмата. В контекста на тези действия Комисията взема предвид въздействието на тези изисквания върху гладкото функциониране на съответния компонент, по-конкретно по отношение на разходите, управлението на риска и графика, и гарантира да не се намалява общото ниво на сигурност и да не се затруднява функционирането на съществуващото оборудване, базирано на съответния компонент. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.

2. Субектът, отговорен за управлението на компонент на Програмата, е отговорен за управлението на сигурността на съответния компонент и за целта извършва анализ на рисковете и заплахите и предприема всички необходими дейности, за да осигури и наблюдава сигурността на компонента, по-конкретно той е отговорен за определяне на техническите спецификации и оперативните процедури, и наблюдава съответствието им с общите изисквания към сигурността по параграф 1.

3. Агенцията:

- а) осигурява акредитацията на сигурността на всички компоненти на Програмата съгласно глава II от настоящия дял и компетенциите на държавите членки;
- б) осигурява функционирането на Центъра за наблюдение на сигурността на „Галилео“ съгласно изискванията по параграф 2 и инструкциите, разработени в рамките на обхвата на Решение 2014/496/ОВППС;
- в) осъществява задачите, които са ѝ възложени съгласно Решение № 1104/2011/ЕС;
- г) предоставя на Комисията техническия си експертен опит и всякаква информация, която е нужна за изпълнение на задачите ѝ по настоящия регламент.

4. Държавите членки:

- а) вземат мерки, които са поне равностойни на необходимите за защита на европейските критични инфраструктури по смисъла на Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от

подобряване на тяхната защита²⁹ и на тези, които са необходими за защитата на техните собствени национални критични инфраструктури, за да се гарантира защитата на наземната инфраструктура, която е неразделна част от Програмата и която е разположена на тяхна територия;

б) извършват задачите за акредитация на сигурността по член 41.

6. Участващите в Програмата субекти вземат всички необходими мерки за осигуряване на сигурността на Програмата.

ГЛАВА II

Акредитация на сигурността

Член 35

Орган за акредитация на сигурността

Съветът за акредитация на сигурността, създаден в рамките на Агенцията, е органът за акредитация на сигурността за всички компоненти на Програмата.

Член 36

Общи принципи на акредитацията на сигурността

Дейностите по акредитация на сигурността за всички компоненти на Програмата се извършват в съответствие със следните принципи:

- а) дейностите и решенията за акредитация на сигурността се предприемат и вземат в контекста на колективна отговорност за сигурността на Съюза и държавите членки;
- б) полагат се усилия за вземане с консенсус на решенията в рамките на Съвета за акредитация на сигурността;
- в) дейностите по акредитация на сигурността се осъществяват, като се извършват оценка и управление на риска, отчитат се рисковете за сигурността на компонента и въздействието по отношение на разходите или графика, произтичащо от всяка мярка за намаляване на рисковете, и се взема предвид целта да не се понижава общото ниво на сигурност на съответния компонент;
- г) решенията за акредитация на сигурността на Съвета за акредитация на сигурността се изготвят и вземат от специалисти, които са с необходимата квалификация в областта на акредитацията на сложни системи и които са проучени за надеждност за подходящо ниво на достъп до класифицирана информация и действат обективно;
- д) полагат се усилия да се провеждат консултации с всички заинтересовани страни, които имат интерес в областта на сигурността за съответния компонент;
- е) дейностите по акредитация на сигурността се изпълняват от всички съответни заинтересовани страни по отношение на компонента съгласно стратегия за акредитация на сигурността, без да се засяга ролята на Комисията;
- ж) при спазване на процедурата в съответната стратегия за акредитация на сигурността, определена от Съвета за акредитация на сигурността, решенията за акредитация на сигурността на този съвет се основават на местни решения за акредитация на

²⁹ ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75 — 82.

сигурността, взети от съответните национални органи за акредитация на сигурността на държавите членки;

- з) чрез непрекъснат, прозрачен и напълно ясен процес на наблюдение се гарантира, че са известни рисковете, свързани със сигурността на компонента, че мерките за сигурност са определени по такъв начин, че тези рискове са сведени до приемливо ниво с оглед на нуждите на Съюза и неговите държави членки по отношение на сигурността и с оглед на гладкото функциониране на компонента, както и че тези мерки се прилагат в съответствие с принципа за „защита в дълбочина“. Ефективността на тези мерки подлежи на постоянна оценка. Свързаните със сигурността рискове подлежат на непрекъсната оценка и управление, извършвани съвместно от заинтересованите страни по отношение на компонента;
- и) решенията за акредитация на сигурността се вземат от Съвета за акредитация на сигурността по напълно независим начин, включително по отношение на Комисията и другите органи, които отговарят за изпълнението на компонента и за предоставянето на свързаните услуги, както и по отношение на изпълнителния директор и Административния съвет на Агенцията;
- й) дейностите по акредитация на сигурността се извършват при надлежно отчитане на необходимостта от подходяща координация между Комисията и органите, отговорни за прилагане на разпоредбите за сигурност;
- к) акредитацията на сигурността на EGNOS, извършвана от Съвета за акредитация на сигурността, не засяга дейностите по акредитация, осъществявани във връзка с въздухоплаването от Европейската агенция за авиационна безопасност.

Член 37

Задачи на Съвета за акредитация на сигурността

- 1. Съветът за акредитация на сигурността изпълнява задачите си, без да се засягат отговорностите на Комисията или тези, които са възложени на другите органи на Агенцията, по-специално по въпроси, свързани със сигурността, и без да се засягат компетенциите на държавите членки по отношение на акредитацията на сигурността.
- 2. Съветът за акредитация на сигурността има следните задачи:
 - а) определянето и одобряването на стратегия за акредитация на сигурността, в която се дефинират:
 - i) обхватът на дейностите, необходими за изпълнение и запазване на акредитацията на компонентите на Програмата или на части от тези компоненти и на всякаква взаимовръзка между тях и други системи или компоненти,
 - ii) процесът на акредитация на сигурността на компонентите на Програмата или на части на тези компоненти със степен на подробност, съответстваща на необходимата степен на надеждност, и в която ясно се посочват условията за акредитация,
 - iii) ролята на съответните заинтересовани страни, свързани с процеса на акредитация,
 - iv) график за акредитацията, съобразен с етапите на компонентите на Програмата, по-специално по отношение на разгръщането на инфраструктурата, предоставянето на услуги и развитието,

- v) принципите на акредитацията на сигурността за мрежите, свързани към системи, създадени по компонентите на Програмата, или за части на тези компоненти и за оборудване, свързано към системи, създадени от тези компоненти, които трябва да се следват от националните субекти на държавите членки, компетентни по въпросите във връзка със сигурността;
- б) вземането на решения за акредитация на сигурността, по-специално за одобрение на изстрелването на спътници, разрешение на експлоатацията на системите, създадени по компонентите на Програмата, или елементите на тези компоненти в различните им конфигурации и за различните услуги, които те осигуряват, до сигнала (включително) в космическото пространство, и разрешение на експлоатацията на наземните станции. По отношение на мрежите и оборудването, свързани с PRS, посочена в член 44, или с която и да е друга услуга за сигурност, произтичаща от компонентите на Програмата, Съветът за акредитация на сигурността взема решения единствено за разрешаване на органи да разработват или произвеждат чувствителните технологии за PRS, приемниците за PRS или модулите за сигурност за PRS, или всяка друга технология или оборудване, което трябва да се провери съгласно общите изисквания към сигурността по член 34, параграф 1, отчитайки становището на националните субекти, компетентни по въпросите на сигурността, и свързаните със сигурността рискове като цяло;
- в) разглеждането и с изключение на документите, които Комисията трябва да приема по силата по член 34, параграф 1 от настоящия регламент и член 8 от Решение № 1104/2011/ЕС — одобряването на цялата документация, свързана с акредитацията на сигурността;
- г) в рамките на компетентността си консултирането на Комисията при изготвяне на проектотекстовете на актовете по член 34, параграф 1 от настоящия регламент и член 8 от Решение № 1104/2011/ЕС, в това число за създаването на оперативни процедури за сигурност (SecOps), и представянето на заключенията с крайната си позиция;
- д) разглеждането и одобрението на оценката на свързаните със сигурността рискове, изготвена съгласно процеса за наблюдение по член 36, буква з), като взема предвид съответствието на документите по буква в) от настоящия параграф с тези, изготвени съгласно член 34, параграф 1 от настоящия регламент и член 8 от Решение № 1104/2011/ЕС; сътрудничеството с Комисията за определяне на мерки за намаляване на риска;
- е) проверката на прилагането на мерките за сигурност по отношение на акредитацията на сигурността на компонентите на Програмата, като предприема или финансира оценки, инспекции, одити или прегледи на сигурността в съответствие с член 41, буква б) от настоящия регламент;
- ж) потвърждаването на избора на одобрени продукти и мерки, осигуряващи защита срещу електронно подслушване (TEMPEST), и на одобрени криптографски продукти, използвани за обезпечаване на сигурността на компонентите на Програмата;
- з) одобряването или, когато е целесъобразно, участието заедно със съответните субекти, компетентни по въпросите на сигурността, в съвместното одобряване на взаимовръзката между системите, създадени по компонентите на Програмата или частите на тези компоненти, и други системи;

- и) съгласуването със съответната държава членка на модела за контрол на достъпа, посочен в член 41, буква в);
 - й) изготвянето на доклади за риска и информирането на Комисията, Административния съвет и изпълнителния директор за извършената от него оценка на риска и консултирането им относно вариантите за третиране на остатъчния риск за дадено решение за акредитация на сигурността;
 - к) при конкретно искане от страна на Съвета и/или върховния представител — подпомагането на Съвета и върховния представител, което се осъществява в тясна връзка с Комисията, при изпълнение на Решение 2014/496/ОВППС;
 - л) извършването на консултациите, необходими за изпълнение на задачите му;
 - м) приемането и публикуването на процедурния си правилник.
3. Без да се засягат правомощията на държавите членки, следва да се създаде специален подчинен орган, представляващ държавите членки, под надзора на Съвета за акредитация на сигурността, който да изпълнява задачите на орган за разпространение на криптографски материали (CDA), свързани с управлението на криптографските материали на ЕС във връзка с Програмата, и по-специално със:
- а) управление на полетните ключове и други ключове, необходими за функциониране на „Галилео“;
 - б) проверка на създаването и изпълнението на процедурите за отчитане, защитено обработване, съхранение и разпространение на PRS ключовете на „Галилео“.

Член 38

Състав на Съвета за акредитация на сигурността

1. Съветът за акредитация на сигурността се състои от по един представител от всяка държава членка, представител на Комисията и представител на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност („Върховния представител“). Мандатът на членовете на Съвета за акредитация на сигурността е четири години и те могат да заемат повторно тази позиция.
2. Поканва се представител на Европейската космическа агенция да присъства като наблюдател на заседанията на Съвета за акредитация на сигурността. По изключение на тези заседания могат да се канят като наблюдатели и представители на агенции на Съюза, представители на трети държави или на международни организации, когато въпросите засягат пряко тези трети държави или международни организации, особено по въпросите във връзка с инфраструктурата, която им принадлежи или е създадена на територията им. Клаузите за участие на представителите на трети държави или международни организации и условията за целта се определят със съответните споразумения и са в съответствие с процедурния правилник на Съвета за акредитация на сигурността.

Член 39

Правила за гласуване в рамките на Съвета за акредитация на сигурността

Ако не може да се постигне консенсус в съответствие с общите принципи по член 36, Съветът за акредитация на сигурността взема решения въз основа на гласуване с квалифицирано мнозинство, както е предвидено в член 16 от Договора за Европейския съюз. Представителят на Комисията и представителят на върховния представител не гласуват. От името на Съвета за

акредитация на сигурността председателят му подписва решенията, които приема Съветът за акредитация на сигурността.

Член 40

Съобщаване и последици от решенията на Съвета за акредитация на сигурността

1. Решенията на Съвета за акредитация на сигурността се изпращат на Комисията.
2. Комисията постоянно информира Съвета за акредитация на сигурността относно последиците от решенията, които той планира да вземе, за правилното функциониране на компонентите на Програмата, както и относно прилагането на планове за третиране на остатъчния риск. Съветът за акредитация на сигурността взема под внимание всяка подобна информация от Комисията.
3. Комисията информира Европейския парламент и Съвета без забавяне относно последиците, които приетите решения за акредитация на сигурността имат за правилното функциониране на компонентите на Програмата. Ако Комисията прецени, че дадено решение, взето от Съвета за акредитация на сигурността, може да има значително въздействие върху правилното функциониране на тези компоненти, например по отношение на разходите, графика или резултатите, тя незабавно уведомява Европейския парламент и Съвета.
4. Административният съвет бива периодично информиран за напредъка на работата на Съвета за акредитация на сигурността.
5. Работният график на Съвета за акредитация на сигурността не възпрепятства спазването на графика за дейностите, предвидени в работната програма по член 100.

Член 41

Роля на държавите членки в акредитацията на сигурността

Държавите членки:

- а) предоставят на Съвета за акредитация на сигурността цялата информация, която според тях има отношение към акредитацията на сигурността;
- б) предоставят на надлежно оправомощени лица, определени от Съвета за акредитация на сигурността, със съгласието и под надзора на националните субекти, компетентни по въпросите на сигурността, разрешение за достъп до всякаква информация и до всички свързани със сигурността на системите райони и/или обекти в своята юрисдикция в съответствие със законовите и подзаконовите си национални разпоредби и без каквато и да е дискриминация на гражданите на държавите членки на основание гражданство, включително за целите на инспекции, одити и проверки на сигурността съгласно решенията на Съвета за акредитация на сигурността и за целите на процеса на наблюдение на рисковете за сигурността, посочен в член 36, буква з). Тези одити и проверки се извършват в съответствие със следните принципи:
 - i) подчертава се значението на сигурността и ефективното управление на риска в рамките на инспектираните субекти,
 - ii) препоръчват се мерки за противодействие с цел намаляване на конкретните последиствия при загуба на поверителност, надеждност или наличност на класифицирана информация;

- в) поотделно отговарят за разработване на модел за контрол на достъпа, т.е. описание или списък на районите/обектите, които трябва да бъдат акредитирани, като по модела предварително се постига съгласие между държавите членки и Съвета за акредитация на сигурността и по този начин се гарантира, че всички държави членки осигуряват еднакво ниво на контрол на достъпа;
- г) отговарят на местно равнище за акредитацията на сигурността на обектите, които се намират на тяхна територия и са част от района за акредитация на сигурността на компонентите на Програмата, и докладват за тази цел на Съвета за акредитация на сигурността.

ГЛАВА III

Защита на класифицираната информация

Член 42

Прилагане на правилата относно класифицираната информация

В обхвата на настоящия регламент:

- а) всяка държава членка гарантира, че националните ѝ разпоредби относно сигурността осигуряват степен на защита на класифицираната информация на Европейския съюз, равностойна на степента, гарантирана с правилата относно сигурността, установени в Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС³⁰, и с правилата на Съвета относно сигурността по приложенията към Решение на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС³¹;
- б) държавите членки незабавно информират Комисията за националните разпоредби относно сигурността, посочени в буква а);
- в) физическите лица, които пребивават в трети държави, и юридическите лица, които са установени в трети държави, могат да работят с класифицирана информация на Европейския съюз във връзка с Програмата само ако към тях в съответните държави се прилагат разпоредби относно сигурността, които осигуряват степен на защита, равностойна най-малко на степента, осигурена с правилата на Комисията относно сигурността, установени в Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията, и с правилата на Съвета относно сигурността по приложенията към Решение 2013/488/ЕС. Равностойността на разпоредбите относно сигурността, прилагани в трета държава или международна организация, се определя в споразумение за сигурността на информацията, включително по въпросите за индустриалната сигурност, ако това е необходимо, между Съюза и тази трета държава или международна организация, сключено в съответствие с процедурата, предвидена в член 218 от ДФЕС, и като се взема предвид член 13 от Решение 2013/488/ЕС;
- г) без да се засягат член 13 от Решение 2013/488/ЕС и правилата, уреждащи индустриалната сигурност по Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията, на физически или юридически лица, трети държави или международни организации може да бъде предоставян достъп до класифицирана информация на Европейския съюз, когато това се счита за необходимо за конкретния случай с оглед на естеството и съдържанието на информацията, принципа „необходимост да се знае“ от страна на

³⁰ ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53 — 88.

³¹ ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1 — 50.

съответния получател и предимствата, които би получил Съюзът поради предоставения достъп.

ДЯЛ VI

„Галилео“ и EGNOS

Член 43

Допустими действия

Допустимите действия по „Галилео“ и EGNOS обхващат:

- а) управлението, поддръжката, непрекъснатото усъвършенстване, развитието и защитата на базираната в космоса инфраструктура, включително управлението на обновяването и остаряването;
- б) управлението, поддръжката, непрекъснатото усъвършенстване, развитието и защитата на наземната инфраструктура, и по-специално на мрежи, обекти и поддържащи съоръжения, включително управлението на обновяването и остаряването;
- в) развитието на следващите поколения системи и на услугите, предоставяни от „Галилео“ и EGNOS, без да се засягат бъдещи решения по финансовите перспективи на Съюза;
- г) дейностите по сертификация и стандартизация;
- д) предоставянето и пазарното развитие на услугите, предоставяни от „Галилео“ и EGNOS;
- е) сътрудничеството с други регионални или световни навигационни спътникови системи;
- ж) всички елементи, потвърждаващи надеждността на системата и експлоатацията ѝ;
- з) дейностите по координация във връзка с предоставянето на услугите и разширението на обхвата им.

Член 44

Услуги, предоставяни от „Галилео“

1. Услугите, предоставяни от „Галилео“, включват:

- а) отворена услуга на „Галилео“ (GOS), която е безплатна за ползвателите и предоставя информация за позициониране и синхронизация, предназначена основно за масовите приложения на спътниковата навигация, които се използват от потребителите;
- б) услуга с голяма точност (HAS), която е безплатна за ползвателите и предоставя чрез допълнителни данни, разпространявани в друга честотна лента, информация с голяма точност за позициониране и синхронизация, предназначена основно за навигационни спътникови приложения за професионални или търговски цели;
- в) услуга за установяване на автентичността на сигналите (SAS), базирана на криптирани кодове, съдържащи се в сигналите, и предназначена основно за навигационни спътникови приложения за професионални или търговски цели;
- г) публична регулирана услуга (PRS), която е запазена за оправомощени от правителствата ползватели и е уредена с Решение 1104/2011/ЕС, за чувствителни приложения, които изискват висока степен на непрекъснатост на услугата, в това

число в сферата на сигурността и отбраната, като се използват силни и криптирани сигнали;

- д) услуга за извънредни ситуации (ES), при която чрез излъчване на сигнали се разпространяват предупреждения за природни бедствия или други извънредни ситуации в конкретни райони;
- е) услуга за отчитане на времето (TS), която е безплатна за ползвателите и осигурява точно и сигурно еталонно време, както и получаване на координираното универсално време, като улеснява развитието на приложения във връзка с времето на базата на „Галилео“ и използването в основни приложения.

2. „Галилео“ допринася също така за:

- а) услугата за търсене и спасяване (SAR) на системата COSPAS-SARSAT посредством засичане на предавани от маяци сигнали за бедствие и препращане на съобщения до тях чрез обратна линия на връзка;
- б) услугите за наблюдение на надеждността, стандартизирани на нивото на Съюза или на международно равнище, които се използват от услугите за безопасност на човешкия живот, на базата на сигнали от отворената услуга на „Галилео“ и в съчетание с EGNOS и други навигационни спътникови системи;
- в) услуги за ранно предупреждение и информиране за метеорологични явления в космическото пространство, предоставяни чрез наземната инфраструктура на „Галилео“, предназначени основно за намаляване на евентуалните рискове за ползвателите на услугите, предоставяни от „Галилео“ и други ГНСС, свързани с метеорологичните явления в космическото пространство.

Член 45

Услуги, предоставяни от EGNOS

1. Услугите, предоставяни от EGNOS, включват:

- а) отворена услуга на EGNOS (EOS), която е безплатна за ползвателите и предоставя информация за позициониране и синхронизация, предназначена основно за масовите приложения на спътниковата навигация, които се използват от потребителите;
- б) услуга на EGNOS за достъп до данни (EDAS), която предоставя информация за позициониране и синхронизация, предназначена основно за навигационни спътникови приложения за професионални или търговски цели, и предлага подобрени характеристики и резултати с по-голяма добавена стойност, отколкото тези, получени чрез EOS;
- в) услуга за безопасност на човешкия живот (SoL), която е без преки разходи за ползвателите и предоставя информация за позициониране и синхронизация с висока степен на непрекъснатост, наличност и точност, в това число функция за надеждност, която предупреждава ползвателите в случай на неизправност или сигнали извън допустимия толеранс, излъчвани от „Галилео“ и други ГНСС, които тя усилва в зоната на покритие, предназначена основно за ползвателите, за които безопасността е от първостепенно значение, по-конкретно в сектора на гражданското въздухоплаване за целите на аеронавигационното обслужване.

2. Услугите, посочени в параграф 1, се предоставят приоритетно на територията на държавите членки, които географски са разположени в Европа.

Географското покритие на EGNOS може да се разшири до други райони в света, по-специално на територията на държави кандидати и на трети държави, които са асоциирани към инициативата за единно европейско небе, както и на трети държави в рамките на Европейската политика за съседство, доколкото това е технически осъществимо, а за услугата SoL — въз основа на международни споразумения.

3. Разходите за това разширение, включително свързаните оперативни разходи, отнасящи се конкретно до тези райони, не се покриват от бюджета по член 11. Това разширение не забавя предоставянето на услугите по параграф 1 на територията на държавите членки, които географски са разположени в Европа.

Член 46

Мерки за изпълнение за „Галилео“ и EGNOS

Когато е необходимо за гладкото функциониране на „Галилео“ и EGNOS и приемането им от пазара, Комисията определя, ако е нужно, мерки за:

- а) управление и намаляване на рисковете, свързани с функционирането на „Галилео“ и EGNOS;
- б) определяне на ключовите етапи за вземане на решения във връзка с наблюдението и оценката на изпълнението на „Галилео“ и EGNOS;
- в) определяне на местоположението на центрове, принадлежащи на наземната инфраструктура на „Галилео“ и EGNOS, в съответствие с изискванията към сигурността чрез открит и прозрачен процес и осигуряване на тяхното функциониране.

Тези мерки за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.

Член 47

Съгласуваност и оперативна съвместимост

1. „Галилео“ и EGNOS и услугите, които те предоставят, са напълно съгласувани и оперативно съвместими от техническа гледна точка.
2. „Галилео“ и EGNOS и услугите, които те предоставят, са съгласувани и оперативно съвместими с други навигационни спътникови системи и с конвенционални средства за радионавигация, когато необходимите изисквания към съгласуваността и оперативната съвместимост са определени в международни споразумения.

ДЯЛ VII

Коперник

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 48

Обхват на „Коперник“

1. „Коперник“ се изпълнява въз основа на по-ранни инвестиции на Съюза и ако е целесъобразно — на националния или регионалния капацитет на държавите членки, като се вземат предвид капацитетът на търговските доставчици на сравними данни и

информация и необходимостта от увеличаване на конкуренцията и от развитие на пазарите.

2. „Коперник“ осигурява данни и информация в рамките на политика на пълен, безплатен и свободен достъп до данните.
3. „Коперник“ съдържа четири компоненти, а именно:
 - а) компонент за получаване на данни, който включва:
 - развитието и операциите на „Часовои“ по „Коперник“,
 - достъп до данни от трети страни,
 - достъпа до *in situ* и други спомагателни данни;
 - б) компонент за обработка на данни и информация, включващ дейностите за създаване на информация с добавена стойност в подкрепа на услугите за мониторинг на околната среда, докладване и осигуряване на съответствие, гражданска защита и сигурност (услугите на „Коперник“);
 - в) компонент за достъп до данни и разпространението им, който включва инфраструктура и услуги, за да се гарантират откриването, разглеждането, достъпът, разпространението и използването на данните и информацията от „Коперник“;
 - г) компонент за използването от страна на ползвателите и развитието на пазарите съгласно член 29, параграф 5, който включва съответните дейности, ресурси и услуги, за да се насърчават програма „Коперник“, нейните данни и услуги на всички нива с оглед на максималното увеличение на социално-икономическите ползи, посочени в член 4, параграф 1.
4. „Коперник“ насърчава международната координация на системите за наблюдение и свързания обмен на данни, за да се увеличат глобалното измерение и допълващият характер на „Коперник“, като се отчитат съществуващите международни споразумения и процедури за координация.

ГЛАВА II

Допустими действия

Член 49

Получаване на данни

Допустимите действия по „Коперник“ обхващат:

- а) действията за осигуряване на непрекъснатост на съществуващите мисии „Часовои“ и за разработване, изстрелване, поддръжка и експлоатация на бъдещи „Часовои“, разширявайки обхватът на наблюдението, като се дава предимство на: капацитета за наблюдение за мониторинга на антропогенните емисии на CO₂ и на други парникови газове, като се обхванат и полюсите и се даде възможност за иновативни екологични приложения в сферите на селското стопанство, горите и управлението на водите;
- б) действията за достъпа до данни от трети страни, които са необходими за предоставяне на услугите на „Коперник“ или за използване от институциите, агенциите и децентрализираните служби на Съюза;

- в) действията за осигуряване и координация на достъпа до *in situ* данни и други спомагателни данни, необходими за генерирането, калибрирането и валидирането на данните и информацията от „Коперник“.

Член 50

Услугите на „Коперник“

„Коперник“ включва действия в подкрепа на следните услуги:

- а) услуги за мониторинг на околната среда, докладване и осигуряване на съответствие, обхващащи:
- мониторинг на атмосферата за осигуряване на информация за качеството на въздуха и за химичния състав на атмосферата,
 - мониторинг на морската среда за осигуряване на информация за състоянието и динамиката на морските и крайбрежните екосистеми и ресурсите им,
 - мониторинг на земната повърхност и селското стопанство за осигуряване на информация за земната покривка, земеползването и промяната му, градските зони, количеството и качеството на водата от вътрешните водоеми, горите, селското стопанство и други природни ресурси, биологичното разнообразие и криосферата,
 - мониторинг на изменението на климата за осигуряване на информация за антропогенните емисии на CO₂ и на други парникови газове, основните климатични променливи, повторните климатични анализи, сезонните прогнози, климатичните прогнози и установяване на причините за климатичните промени, както и показателите при съответните времеви и пространствени скали;
- б) услуга за управление на извънредни ситуации за осигуряване на информация в подкрепа на публичните органи във връзка с гражданската защита в ЕС, в подкрепа на гражданската защита и действията при извънредни ситуации (за подобряване на дейностите за ранно предупреждение и капацитета за реакция при кризи) и действията по предотвратяване и подготовка (анализи на риска и възстановяването) във връзка с различни видове бедствия;
- в) услуга за сигурност в подкрепа на наблюдението на външните граници на Съюза и морското наблюдение, както и подкрепа за външните дейности на Съюза в отговор на предизвикателствата пред Съюза и целите и действията във връзка с общата външна политика и политиката на сигурност.

Член 51

Достъп до данните и информацията от „Коперник“ и разпространението им

1. „Коперник“ включва действия за осигуряване на достъп до всички данни от „Коперник“ и цялата информация от „Коперник“ и ако е необходимо — за осигуряване на допълнителна инфраструктура и услуги за насърчаване на разпространението, достъпа и използването на тези данни и информация.
2. Когато данните или информацията от „Коперник“ са с чувствителен характер за сигурността, Комисията може да възлага осигуряването, надзора върху получаването, достъпа и разпространението на тези данни и информация на един или повече доверени субекти. Тези доверени субекти създават и поддържат регистър на акредитираните

ползватели и предоставят достъп до данните, предназначени за ограничено ползване, чрез отделна работна процедура.

ГЛАВА III

Политика в областта на данните от „Коперник“

Член 52

Политика в областта на данните и информацията от „Коперник“

1. Данните и информацията от „Коперник“ се предоставят на ползвателите в рамките на политика на безплатен, пълен и свободен достъп до данните:
 - а) ползвателите на „Коперник“ могат безплатно и в световен мащаб да възпроизвеждат, разпространяват, съобщават на обществеността, адаптират, променят всички данни и информация от „Коперник“ и да ги комбинират с други данни и информация;
 - б) политиката на безплатен, пълен и свободен достъп до данните включва следните ограничения:
 - характеристиките във връзка с форматите, навременността и разпространението на данните и информацията от „Коперник“ са предварително определени,
 - съблюдават се лицензионните условия за данните и информацията от трети страни, използвани при изготвяне на информацията за услугите на „Коперник“, ако е приложимо,
 - ограниченията във връзка със сигурността, произтичащи от общите изисквания към сигурността по член 34, параграф 1,
 - гарантира се защитата срещу риска от прекъсване в системата, чрез която се изготвят или предоставят данните и информацията от „Коперник“,
 - осигурява се защитата на надежден достъп до данните и информацията от „Коперник“ за европейските ползватели.
2. Комисията приема делегирани актове съгласно член 105 относно конкретните разпоредби за допълване на параграф 1 по отношение на спецификациите, условията и процедурите за достъпа до данните и информацията от „Коперник“ и използването им.
3. Комисията издава лицензи и съобщения за достъпа и използването на данните и информацията от „Коперник“, в това число клаузите за предоставяне, в съответствие с политиката в областта на данните от „Коперник“ по настоящия регламент и приложимите делегирани актове по параграф 2.

ДЯЛ VIII

ДРУГИ КОМПОНЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

ГЛАВА I

ОСВЕДОМЕНОСТ ЗА СИТУАЦИЯТА В КОСМИЧЕСКОТО ПРОСТРАНСТВО

РАЗДЕЛ I

КНП

Член 53

Обхват на КНП

Компонентът за КНП подпомага следните дейности:

- а) създаването, развитието и функционирането на мрежа от наземни и/или базирани в космоса датчици на държавите членки, в това число датчици, разработени чрез Европейската космическа агенция, и датчици на Съюза, които се експлоатират на национално ниво, за наблюдение и проследяване на обекти и за изготвяне на европейски каталог на космическите обекти, адаптиран към нуждите на ползвателите по член 55;
- б) обработката и анализа на данни от КНП на национално ниво, за да се изготвя информацията от КНП и услугите за КНП по член 54;
- в) предоставянето на услугите за КНП по член 54 на субектите, посочени в член 55;
- г) техническата и административната подкрепа за осигуряване на прехода между космическата на програма на ЕС и рамката за подкрепа на КНП, създадена с Решение № 541/2014/ЕС.

Член 54

Услуги за КНП

- 1. Услугите за КНП включват:
 - а) оценка на риска от сблъсък между космически летателни апарати или между космически летателни апарати и космически отпадъци и евентуално подаване на сигнали за избягване на сблъсък в етапите на изстрелване, начална орбита, издигане в орбита, експлоатация в орбита и извеждане от експлоатация при мисиите на космическите летателни апарати;
 - б) засичане и определяне на раздробявания, разпадания или сблъсъци в орбита;
 - в) оценка на риска от неконтролирано повторно навлизане на космически обекти и космически отпадъци в земната атмосфера и генериране на свързана с това информация, включително прогнозиране на времето и вероятното място на евентуалния сблъсък;
 - г) предотвратяване нарастването на броя на космическите отпадъци.
- 2. Услугите за КНП са безплатни и са достъпни във всеки един момент без прекъсване.

Член 55

Ползватели на КНП

- 1. Основните ползватели на КНП включват всички държави членки, ЕСВД, Комисията, Съвета, собствениците и операторите на публични и частни космически летателни апарати и публичните органи в ЕС, свързани с гражданската защита.
- 2. Други публични и частни субекти (различни от основните ползватели), установени в Съюза, могат да имат достъп до една от услугите, посочени в член 54, параграф 1, буква б) — г), ако отговарят на следните критерии:
 - а) данните се използват за нетърговски цели;
 - б) осигурено е целесъобразно ниво на защита на получените данни.

Чрез актове за изпълнение Комисията може да приема подробни разпоредби относно тези критерии и съответните процедури. Тези разпоредби се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.

Член 56

Участие на държавите членки

1. Държавите членки, които желаят да участват в предоставянето на услугите за КНП по член 54, подават съвместно предложение до Комисията, като се доказва спазването на следните критерии:
 - а) собственост или достъп или до съответните датчици за КНП, налични за КНП в ЕС, и човешките ресурси във връзка с експлоатацията им, или до съответния капацитет за оперативен анализ и за обработка на данни, специално предназначен и наличен за КНП в ЕС;
 - б) първоначална оценка на рисковете за сигурността на всеки актив за КНП, извършена и валидирана от съответната държава членка;
 - в) план за действие, в който се взема предвид планът за координация, приет съгласно член 6 от Решение 541/2014/ЕС, за изпълнение на дейностите по член 53 от настоящия регламент;
 - г) разпределение на различните дейности в рамките на експертните екипи, определени съгласно член 57;
 - д) правилата за обмена на необходимите данни за постигане на целите по член 4.Що се отнася до критериите по букви а) и б) всяка държава членка, която желае да участва в предоставянето на услугите за КНП, доказва отделно съответствието с тези критерии.
2. Критериите по параграф 1, букви а) и б) се считат за изпълнени от участващите държави членки, чиито определени национални субекти са членове на консорциума, учреден съгласно член 7 от Решение № 541/2014/ЕС, от датата на влизане в сила на настоящия регламент.
3. Когато няма съвместно предложение, представено съгласно параграф 1, или, когато Комисията счита, че съвместно предложение, представено на това основание, не отговаря на критериите по параграф 1, най-малко три държави членки, за които е установено, че отговарят на критериите по параграф 1, могат да представят на Комисията съвместни предложения относно специален орбитален режим.
4. Чрез актове за изпълнение Комисията може да приема подробни разпоредби относно процедурите и елементите по параграфи 1 — 3. Тези мерки за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.

Член 57

Организационна рамка за участието на държавите членки

1. Всички държави членки, представили предложение, за което Комисията е установила, че отговаря на критериите по член 56, параграф 1, или които са били избрани от Комисията съгласно процедурата по член 56, параграф 3, определят национален субект — учредител, установен на територията им, за да ги представлява.

2. Националните субекти — учредители, определени съгласно параграф 1, сключват споразумение за създаване на партньорство във връзка с КНП, в което се определят правилата и механизмите за тяхното сътрудничество при изпълнение на дейностите по член 53. По-конкретно това споразумение включва елементите, посочени в член 56, параграф 1, букви в) — д), и създаването на структура за управление на риска, за да се гарантира изпълнението на разпоредбите за използването и сигурния обмен на данни и информация от КНП.
3. Националните субекти — учредители развиват висококачествени услуги на Съюза за КНП в съответствие с многогодишен план, съответните основни показатели за изпълнението и изисквания към ползвателите въз основа на дейностите на експертните екипи по параграф 6. Чрез актове за изпълнение Комисията може да приема многогодишния план и основните показатели за изпълнението съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.
4. Националните субекти — учредители експлоатират в мрежа съществуващите и евентуалните бъдещи датчици, за да ги използват по координиран и оптимизиран начин с оглед на създаването и поддържането на актуален общ европейски каталог.
5. Участващите държави членки извършват акредитацията на сигурността въз основа на общите изисквания към сигурността по член 34, параграф 1.
6. Експертните екипи се определят от участващите в КНП държави членки, за да отговарят за конкретни въпроси във връзка с различни дейности за КНП. Експертните екипи са постоянни, тяхното управление и персонал се осигуряват от националните субекти — учредители на държавите членки, които са ги създали, и могат да включват експерти от всеки национален субект — учредител.
7. Националните субекти — учредители и експертните екипи осигуряват защитата на данните и информацията от КНП и на услугите за КНП.
8. Чрез актове за изпълнение Комисията може да приема подробни правила за функционирането на организационната рамка за участието на държавите членки в КНП. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.

Член 58

Звено за управление на КНП

1. Въз основа на най-добрия експертен опит по въпросите на сигурността Комисията избира звеното за управление на КНП. Това звено:
 - а) осигурява необходимите сигурни интерфейси за централизиране, съхранение и предоставяне на информацията от КНП на ползвателите на КНП, като се гарантира правилното третиране и проследимост на тази информация;
 - б) докладва директно във връзка с нивото на услугите за КНП;
 - в) събира обратната връзка, за да могат услугите да отговарят на очакванията на ползвателите;
 - г) подпомага, стимулира и насърчава използването на услугите.
2. Националните субекти — учредители сключват със звеното за управление на КНП необходимите споразумения във връзка с изпълнението.

РАЗДЕЛ II

Метеорологични явления в космическото пространство и NEO

Член 59

Дейности във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство

1. Функцията във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство може да подпомага следните дейности:
 - а) оценката и определянето на нуждите на ползвателите в секторите по параграф 2, буква б), като целта е набелязване на услугите във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство, които да се предоставят;
 - б) предоставянето на услугите във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство на ползвателите им съгласно набелязаните нужди на ползвателите и техническите изисквания.
2. Услугите във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство са достъпни във всеки един момент без прекъсване и могат да се избират по следните правила:
 - а) Комисията приоритизира услугите във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство, които да се предоставят на нивото на Съюза, в зависимост от нуждите на ползвателите, технологичната готовност на услугите и резултата от оценка на риска;
 - б) услугите във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство могат да допринесат за защитата на следните сектори: космическите летателни апарати, въздухоплаването, ГНСС, електрическите мрежи и съобщенията.
3. Изборът на субектите, които да предоставят услуги във връзка с метеорологичните явления в космическото пространство, се извършва чрез покани за представяне на оферти.

Член 60

Дейности във връзка с NEO

1. Функцията във връзка с NEO може да подпомага следните дейности:
 - а) картографиране на капацитета на държавите членки за откриване и наблюдение на NEO;
 - б) насърчаване на работата в мрежа на съоръженията и изследователските центрове на държавите членки;
 - в) развитие на услугата, посочена в параграф 2.
2. Комисията може да координира действията на Съюза и националните публични органи, свързани с гражданската защита, ако се установи приближаването на NEO към Земята.

ГЛАВА II

GOVSATCOM

Член 61

Обхват на GOVSATCOM

По компонента за GOVSATCOM капацитетът и услугите за спътникови комуникации се комбинират в обща база на Съюза от капацитет и услуги за спътникови комуникации. Този компонент включва:

- а) развитието, конструирането и експлоатацията на инфраструктурата от наземния сегмент;
- б) осигуряването на капацитета, услугите и оборудването на ползвателите на спътникови комуникации, които са необходими за предоставяне на услугите за GOVSATCOM;
- в) мерките, необходими за допълнителна оперативна съвместимост и стандартизация на оборудването на ползвателите на GOVSATCOM.

Член 62

Капацитет и услуги, предоставяни във връзка с GOVSATCOM

1. Предоставянето на капацитет и услуги за GOVSATCOM, които са безплатни за ползвателите на GOVSATCOM, се осигурява, както е определено в портфолиото на услугите по параграф 3, в съответствие с оперативните изисквания по параграф 2, специалните изисквания към сигурността на GOVSATCOM, посочени в член 34, параграф 1, и в рамките на обмена и правилата за приоритизацията по член 65.
2. Чрез актове за изпълнение Комисията приема оперативните изисквания към услугите, предоставяни във връзка с GOVSATCOM, под формата на технически спецификации за случаите на използване при управлението на кризи, наблюдението и управлението на ключовата инфраструктура, в това число дипломатическите комуникационни мрежи. Тези оперативни изисквания се основават на подробен анализ на изискванията на ползвателите и вземат предвид изискванията, произтичащи от съществуващите мрежи и оборудване на ползвателите. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.
3. Чрез актове за изпълнение Комисията приема портфолиото на услугите за услугите, предоставяни във връзка с GOVSATCOM, под формата на списък от категории капацитет и услуги за спътникови комуникации и техните характеристики, включително географския обхват, честотата, широчината на честотната лента, оборудването на ползвателите и характеристики във връзка със сигурността. Тези мерки се основават на оперативните изисквания и изискванията към сигурността, посочени в параграф 1, и приоритизират услугите, предоставяни на ползвателите на нивото на Съюза. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.
4. Ползвателите на GOVSATCOM имат достъп до капацитета и услугите, посочени в портфолиото на услугите чрез центровете за GOVSATCOM по член 66.

Член 63

Доставчици на капацитет и услуги за спътникови комуникации

Капацитетът за спътникови комуникации и услугите по този компонент могат да се предоставят от следните субекти:

- а) участниците в GOVSATCOM и
- б) юридически лица, които са надлежно акредитирани, за да предоставят спътников капацитет или услуги съгласно процедурата за акредитация на сигурността по член 36

въз основа на специалните изисквания към сигурността за компонента за GOVSATCOM по член 34, параграф 1.

Член 64

Използване на GOVSATCOM

1. Следните субекти могат да са ползватели на GOVSATCOM, при условие че са им възложени задачи във връзка с надзора и управлението на мисиите, операциите и инфраструктурата от основно значение за сигурността:
 - а) публични органи или структури на Съюза или държавите членки, натоварени с упражняване на публична власт,
 - б) физически или юридически лица.
2. Ползвателите на GOVSATCOM са надлежно упълномощени от участник по член 67 с оглед на използването на капацитета и услугите за GOVSATCOM.

Член 65

Обмен и приоритизация

1. Обединените капацитет, услуги и оборудване на ползвателите за спътникови комуникации се обменят и приоритизират между участниците в GOVSATCOM въз основа на анализ на рисковете за сигурността от страна на ползвателите на нивото на Съюза и държавите членки. При този обмен и приоритизация се приоритизират ползвателите на нивото на Съюза.
2. Чрез актове за изпълнение Комисията приема подробните правила за обмена и приоритизацията на капацитета, услугите и оборудването на ползвателите, като отчита очакваното търсене за различните случаи на използване и анализа на рисковете за сигурността за тези случаи на използване. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.
3. Обменът и приоритизацията на капацитета и услугите за спътникови комуникации между ползвателите на GOVSATCOM, които са упълномощени от един и същ участник в GOVSATCOM, се определят и изпълняват от този участник.

Член 66

Инфраструктура и експлоатация на наземния сегмент

1. Наземният сегмент включва инфраструктурата, необходима, за да се предоставят услугите на ползвателите в съответствие с член 65, особено за центровете за GOVSATCOM, които се осигуряват по този компонент за свързване на ползвателите на GOVSATCOM с доставчиците на капацитет и услуги за спътникови комуникации.
2. Чрез актове за изпълнение Комисията определя местоположението на инфраструктурата от наземния сегмент. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, предвидена в член 107, параграф 3.

Член 67

Участници в GOVSATCOM и компетентни органи

1. Държавите членки, Съветът, Комисията и ЕСВД са участници в GOVSATCOM, доколкото те упълномощават ползвателите на GOVSATCOM или осигуряват капацитет за спътникови комуникации или обекти от наземния сегмент или част от съоръженията на наземния сегмент.
2. Агенции на Съюза могат да станат участници в GOVSATCOM, ако са им издадени разрешения от съответната институция на Съюза, която осъществява надзор върху тях.
3. Всеки участник определя един компетентен орган за GOVSATCOM.
4. Компетентният орган за GOVSATCOM гарантира, че:
 - а) услугите се използват съгласно приложимите изисквания към сигурността;
 - б) се определят и управляват правата за достъп на ползвателите на GOVSATCOM;
 - в) оборудването на ползвателите и свързаните електронни комуникационни връзки и информация се използват и управляват в съответствие с приложимите изисквания към сигурността;
 - г) се създава централно звено за връзка, за да подпомага при необходимост съобщаването на рисковете и заплахите за сигурността, по-конкретно за откриването на потенциално опасни електромагнитни смущения, засягащи услугите по този компонент.

Член 68

Наблюдение на предлагането и търсенето на GOVSATCOM

Комисията осъществява непрекъснато наблюдение на развитието на предлагането и търсенето на капацитет и услуги за GOVSATCOM, като взема предвид новите рискове и заплахи и технологичното развитие, за да се оптимизира балансът между предлагането и търсенето на услугите за GOVSATCOM.

Член 69

Клауза за преглед във връзка с GOVSATCOM

Преди края на 2024 г. Комисията извършва оценка на изпълнението на компонента за GOVSATCOM, по-специално по отношение на напредъка на нуждите на ползвателите във връзка с капацитета за спътникови комуникации. При тази оценка по-конкретно се разглежда нуждата от допълнителна космическа инфраструктура. Ако е необходимо, оценката се придружава от целесъобразно предложение за развитието на допълнителна космическа инфраструктура по компонента за GOVSATCOM.

ДЯЛ IX

АГЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА КОСМИЧЕСКАТА ПРОГРАМА

ГЛАВА I

Общи разпоредби във връзка с Агенцията

Член 70

Правен статут на Агенцията

1. Агенцията е орган на Съюза. Тя притежава правосубектност.

2. Във всяка една от държавите членки Агенцията се ползва с най-широката правосубектност, предоставяна на юридическите лица съгласно законодателството. По-специално тя може да придобива или да се разпорежда с движима и недвижима собственост и да е страна по съдебни производства.
3. Агенцията се представлява от нейния изпълнителен директор.

Член 71

Седалище на Агенцията

Седалището на Агенцията е в Прага (Чешката република).

ГЛАВА II

Организация на Агенцията

Член 72

Административна и управленска структура

1. Административната и управленската структура на Агенцията се състои от:
 - а) Административния съвет;
 - б) изпълнителния директор;
 - в) Съвета за акредитация на сигурността.
2. Административният съвет, изпълнителният директор, Съветът за акредитация на сигурността и неговият председател си сътрудничат, за да осигуряват функционирането на Агенцията и координацията съгласно процедурите, определени във вътрешните правила на Агенцията, като процедурния правилник на Административния съвет, процедурния правилник на Съвета за акредитация на сигурността, финансовите разпоредби, приложими към Агенцията, правилата за прилагане на правилника за персонала и правилата за достъп до документите.

Член 73

Административен съвет

1. Административният съвет се състои от по един представител, определен от всяка държава членка, и от четирима представители на Комисията, като всички имат право на глас. Административният съвет също така включва един член, назначен от Европейския парламент, без право на глас.
2. Председателят или заместник-председателят на Съвета за акредитация на сигурността, представител на Съвета, представител на върховния представител и представител на Европейската космическа агенция се поканват да присъстват на заседанията на Административния съвет в качеството на наблюдатели при условията, определени в процедурния правилник на Административния съвет.
3. Всеки член на Административния съвет има заместник, който го представлява в случай на отсъствието му.
4. Членовете и заместник-членовете на Административния съвет се назначават въз основа на знанията им в областта на основните задачи на Агенцията, като се взимат предвид съответните умения във връзка с управлението, администрацията и бюджета.

Европейският парламент, Комисията и държавите членки се стремят да ограничат смяната на своите представители в Административния съвет, за да се осигури непрекъснатостта в дейностите на този съвет. Всички страни се стремят да има балансирано представителство между мъже и жени в рамките на Административния съвет.

5. Мандатът на членовете и заместник-членовете на Административния съвет е четири години и те могат да заемат тази позиция за още един мандат.
6. Когато е целесъобразно, участието на представители на трети държави или международни организации и условията във връзка с това участие се определят със споразуменията по член 98 и са в съответствие с процедурния правилник на Административния съвет.

Член 74

Председател на административния съвет

1. Административният съвет избира председател и заместник-председател измежду своите членове с право на глас. Заместник-председателят служебно замества председателя, ако последният е възпрепятстван да изпълнява задълженията си.
2. Мандатът на председателя и заместник-председателя е две години и те могат да заемат тази позиция за още един мандат. Той приключва, ако съответното лице престане да бъде член на Административния съвет.
3. Административният съвет има право да освобождава председателя, заместник-председателя или и двамата.

Член 75

Заседания на административния съвет

1. Заседанията на административния съвет се свикват от неговия председател.
2. Изпълнителният директор участва в разискванията, освен ако председателят вземе друго решение. Той няма право на глас.
3. Административният съвет провежда редовно заседание два пъти годишно. Освен това той заседава по инициатива на председателя си или по искане на най-малко една трета от членовете си.
4. Административният съвет има правото да покани на своите заседания като наблюдател всяко лице, чието мнение може да представлява интерес. Членовете на Административния съвет могат да бъдат подпомагани от съветници или експерти при условията на неговия процедурен правилник.
5. [За всеки компонент на Програмата, който предполага използването на чувствителна национална инфраструктура, само представителите на държавите членки, които притежават тази инфраструктура, и представителят на Комисията могат да присъстват на заседанията и разискванията на Административния съвет и да участват в гласуванията. Когато председателят на Административния съвет не представлява една от държавите членки, притежаващи тази инфраструктура, той се замества от представителя на държава членка, която е неин собственик.]
6. Агенцията осигурява секретариат на Административния съвет.

Член 76

Правила за гласуването в Административния съвет

1. Освен когато в настоящия регламент е предвидено друго, Административният съвет взема своите решения с мнозинство на членовете си с право на глас.
За избора и освобождаването от длъжност на председателя и заместник-председателя на Административния съвет и за приемане на бюджета и на работните програми е необходимо мнозинство от две трети от всички членове с право на глас.
2. Всеки представител на държавите членки и Комисията разполага с един глас. При отсъствие на член с право на глас заместникът му е оправомощен да упражни правото му на глас. Изпълнителният директор не участва в гласуването. Решенията по член 77, параграф 2, букви а), б), е), й) и к) или по член 77, параграф 5, с изключение на тези по въпросите от обхвата на глава II, дял V, се приемат само с положителен вот от страна на представителите на Комисията.
3. В процедурния правилник на Административния съвет подробно се уреждат разпоредбите за гласуването, по-специално условията, съгласно които един член може да действа от името на друг член.

Член 77

Задачи на Административния съвет

1. Административният съвет прави необходимото, за да може Агенцията да изпълнява поверената ѝ работа при условията, установени в настоящия регламент, и взема всички съответни решения за тази цел, без да се засягат компетенциите на Съвета за акредитация на сигурността във връзка с дейностите по глава II от дял V.
2. Освен това Административният съвет:
 - а) до 15 ноември всяка година приема работната програма на Агенцията за следващата година, след като включи в нея, без изменения, частта, изготвена от Съвета за акредитация на сигурността в съответствие с член 80, буква б), и след като получи становището на Комисията;
 - б) изпълнява функциите по отношение на бюджета, предвидени в член 84, параграфи 5, 6, 10 и 11;
 - в) контролира функционирането на Центъра за наблюдение на сигурността на „Галилео“, посочен в член 34, параграф 3, буква б);
 - г) приема разпоредби за изпълнение на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията³² в съответствие с член 94;
 - д) одобрява договореностите, посочени в член 98, след консултация със Съвета за акредитация на сигурността по разпоредбите във връзка с реда и условията, които се отнасят до акредитацията на сигурността;
 - е) приема техническите процедури, необходими за изпълнение на своите задачи;

³² Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

- ж) приема годишния доклад за дейностите и перспективите на Агенцията, след като включи в него без изменения частта, изготвена от Съвета за акредитация на сигурността в съответствие с член 80, буква в), и в срок до 1 юли го изпраща на Европейския парламент, Съвета, Комисията и Сметната палата;
- з) гарантира предприемането на адекватни последващи действия във връзка с констатациите и препоръките, произтичащи от оценките и одитите по член 102, както и тези, произтичащи от разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и от всички вътрешни или външни одитни доклади, и изпраща на бюджетния орган всяка информация, отнасяща се до резултатите от процедурите за оценка;
- и) дава становища на изпълнителния директор по споразуменията за финансово рамково партньорство, посочени в член 31, параграф 2, преди тяхното подписване;
- й) приема правилата относно сигурността на Агенцията, посочени в член 96;
- к) по предложение на изпълнителния директор одобрява стратегия за борба с измамите;
- л) одобрява, ако е необходимо и въз основа на предложения на изпълнителния директор, организационните структури, посочени в член 77, параграф 1, буква н);
- м) създава консултативен съвет по сигурността, съставен от представители на държавите членки, избрани измежду признати експерти в тази сфера, и като Комисията и върховният представител участват в необходимата степен, осигурява на Агенцията технически експертен опит, по-конкретно във връзка с киберзаплахите;
- н) назначава счетоводител, който може да е счетоводителят на Комисията, към когото се прилагат Правилникът за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители и който е напълно независим в изпълнението на задълженията си;
- о) приема и публикува своя процедурен правилник.

3. По отношение на персонала на Агенцията Административният съвет упражнява правомощията на органа по назначаването и на органа, компетентен да сключва трудовите договори, предоставени съответно съгласно Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз („Правилника за длъжностните лица“) и Условията за работа на другите служители („правомощията на органа по назначаването“).

В съответствие с член 2, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица и член 6 от Условията за работа на другите служители и съгласно процедурата, предвидена в член 110 от същия правилник, Административният съвет взема решение за делегиране на съответните правомощия на органа по назначаването на изпълнителния директор и определя условията, при които се преустановява това делегиране на правомощия. Изпълнителният директор докладва на Административния съвет за упражняването на тези делегирани правомощия. Изпълнителният директор има правото от своя страна да прелегира тези правомощия на други лица.

Ако изключителни обстоятелства го налагат, при прилагане на втората алинея на настоящия параграф Административният съвет може с решение временно да преустанови делегирането на правомощия на орган по назначаването на изпълнителния директор, както и на тези, които последният е прелегирал, и да ги упражнява пряко

или да ги делегира на някой от членовете си или на член на персонала, различен от изпълнителния директор.

Чрез дерогация от втора алинея Административният съвет е длъжен да делегира на председателя на Съвета за акредитация на сигурността правомощията по първа алинея във връзка с наемането на работа, оценяването и прекатегоризирането на персонала, участващ в дейностите по глава II от дял V, както и във връзка с дисциплинарните мерки, които е необходимо да бъдат предприети по отношение на този персонал.

Административният съвет приема мерките за изпълнение на Правилника за длъжностните лица и на Условиата за работа на другите служители в съответствие с процедурата по член 110 от Правилника за длъжностните лица. Във връзка с наемането на работа, оценяването и прекатегоризирането на персонала, участващ в дейностите по глава II от дял V, както и във връзка с дисциплинарните мерки, които трябва да се предприемат спрямо него, той първо се консултира със Съвета за акредитация на сигурността и надлежно взема предвид неговите съображения.

Освен това той приема решение за определяне на правилата за командироването на национални експерти в Агенцията. Преди приемане на това решение Административният съвет се консултира със Съвета за акредитация на сигурността във връзка с командироването на национални експерти, които вземат участие в дейностите по акредитация на сигурността, посочени в глава II от дял V, и надлежно взема предвид неговите съображения.

4. Административният съвет назначава изпълнителния директор и може да продължи или да прекрати неговия мандат в съответствие с член 89.
5. Административният съвет упражнява дисциплинарен контрол над изпълнителния директор по отношение на неговата работа, по-специално що се отнася до въпросите, свързани със сигурността, които са от компетентността на Агенцията, с изключение на дейностите, предприети в съответствие с глава II от дял V.

Член 78

Изпълнителен директор

Агенцията се управлява от изпълнителния ѝ директор. Изпълнителният директор е отговорен пред Административния съвет.

Член 79

Задачи на изпълнителния директор

1. Изпълнителният директор изпълнява следните задачи:
 - а) представлява Агенцията и подписва споразумението, посочено в член 31, параграф 2;
 - б) подготвя работата на Административния съвет и участва в работата му без право на глас, като се съблюдават разпоредбите на член 76, втора алинея;
 - в) изпълнява решенията на Административния съвет;
 - г) изготвя многогодишните и годишните работни програми на Агенцията и ги представя на Административния съвет за одобрение с изключение на частите, изготвени и приети от Съвета за акредитация на сигурността в съответствие с член 80, букви а) и б);

- д) изпълнява многогодишните и годишните работни програми, като се изключат частите, които се изпълняват от председателя на Съвета за акредитация на сигурността;
- е) за всяко заседание на Административния съвет изготвя доклад за напредъка по изпълнението на годишната работна програма и при необходимост — на многогодишната работна програма, в който включва, без изменения, частта, изготвена от председателя на Съвета за акредитация на сигурността;
- ж) изготвя годишния доклад за дейностите и перспективите на Агенцията с изключение на частта, която се изготвя и одобрява от Съвета за акредитация на сигурността в съответствие с член 80, буква в) по отношение на дейностите, обхванати от дял V, и го представя на Административния съвет за одобрение;
- з) осъществява текущото управление на Агенцията и предприема всички необходими мерки, включително приемането на вътрешни административни указания и публикуването на съобщения, за да осигури функционирането на Агенцията в съответствие с настоящия регламент;
- и) съставя проект на прогнозен разчет на приходите и разходите на Агенцията в съответствие с член 84 и изпълнява бюджета съгласно член 85;
- й) взема необходимите мерки, за да гарантира, че Агенцията в качеството ѝ на оператор на Центъра за наблюдение на сигурността на „Галилео“ може да изпълнява указанията, дадени в съответствие с Решение 2014/496/ОВППС, както и ролята, посочена в член 6 от Решение № 1104/2011/ЕС;
- к) осигурява обмена на цялата съответна информация, по-специално по отношение на сигурността, в рамките на структурата на Агенцията по член 72, параграф 1;
- л) в тясно сътрудничество с председателя на Съвета за акредитация на сигурността по въпросите, свързани с дейностите по акредитация на сигурността, обхванати от глава II на дял V, определя организационните структури на Агенцията и ги представя на Административния съвет за одобрение. Тези структури отразяват конкретните характеристики на различните компоненти на Програмата;
- м) по отношение на персонала на Агенцията упражнява правомощията по член 37, параграф 3, първа алинея, доколкото тези правомощия са му делегирани по силата на втора алинея от него;
- н) гарантира, че на Съвета за акредитация на сигурността, на органите по член 37, параграф 3 и на председателя на Съвета за акредитация на сигурността са осигурени секретарски услуги и всички ресурси, които са необходими за доброто им функциониране;
- о) изготвя план за действие, за да гарантира предприемането на последващи действия във връзка с констатациите и препоръките от оценките по член 102 с изключение на частта от плана за действие, свързана с дейностите, обхванати от глава II на дял V, и представя на Комисията два пъти годишно доклад за постигнатия напредък, след като включи, без да внася изменения, частта, изготвена от Съвета за акредитация на сигурността, който се изпраща и до Административния съвет за информация;
- п) взема следните мерки за защита на финансовите интереси на Съюза:
 - и) превантивни мерки срещу измами, корупция и всяка друга незаконна дейност, както и ефективни мерки за контрол,

- ii) при установяване на нередности събира неправомерно платените суми и когато е целесъобразно, налага ефективни, съразмерни и възпиращи административни и финансови санкции;
 - р) изготвя за Агенцията стратегия за борба с измамите, която е съобразена с риска от измами, като се взема предвид анализът на разходите и ползите от предвидените за изпълнение мерки и се отчитат констатациите и препоръките от разследванията на OLAF, и я представя на Административния съвет за одобрение;
 - с) представя доклади на Европейския парламент за изпълнението на задълженията си, когато е бил приканен от последния за целта. Съветът също може да го прикани да докладва в същата връзка.
2. Изпълнителният директор решава дали е необходимо да се отделят един или повече служители в една или повече държави членки, за да се осъществяват задачите на Агенцията по ефикасен и ефективен начин. Преди да вземе решение да създаде местно бюро, изпълнителният директор получава предварителното съгласие на Комисията, Административния съвет и съответната държава членка (съответните държави членки). В решението се уточнява обхватът на дейностите, които ще се извършват в местното бюро, така че да се избегнат ненужните разходи и дублирането на административните функции на Агенцията. Може да се изисква споразумение за седалището със съответната държава членка (държави членки).

Член 80

Управленски задачи на Съвета за акредитация на сигурността

Освен задачите по член 37, като част от управлението на Агенцията Съветът за акредитация на сигурността:

- а) изготвя и одобрява онази част от многогодишната работна програма, която е свързана с оперативните дейности в обхвата на глава II от дял V и с финансовите и човешките ресурси, необходими за изпълнението на тези дейности, и я изпраща своевременно на Административния съвет, за да бъде включена в многогодишната работна програма;
- б) изготвя и одобрява онази част от годишната работна програма, която е свързана с оперативните дейности в обхвата на глава II от дял V и с финансовите и човешките ресурси, необходими за изпълнението на тези дейности, и я изпраща своевременно на Административния съвет, за да бъде включена в годишната работна програма;
- в) изготвя и одобрява онази част от годишния доклад, която е свързана с дейностите и перспективите на Агенцията в обхвата на глава II от дял V и с финансовите и човешките ресурси, необходими за изпълнението на тези дейности и перспективи, и я изпраща своевременно на Административния съвет, за да бъде включена в годишния доклад.

Член 81

Председател на Съвета за акредитация на сигурността

1. Съветът за акредитация на сигурността избира председател и заместник-председател измежду своите членове с мнозинство от две трети от всички членове с право на глас. Когато не се постигне мнозинство от две трети в рамките на две заседания на Съвета за акредитация на сигурността, се изисква обикновено мнозинство.

2. Заместник-председателят замества служебно председателя, ако последният не е в състояние да изпълнява своите задължения.
3. Съветът за акредитация на сигурността има право да освобождава председателя, заместник-председателя или и двамата. Той приема решението за освобождаването с мнозинство от две трети.
4. Мандатът на председателя и заместник-председателя на Съвета за акредитация на сигурността е две години и те могат да заемат тази позиция за още един мандат. Всеки мандат приключва, когато съответното лице престане да бъде член на Съвета за акредитация на сигурността.

Член 82

Организационни аспекти на Съвета за акредитация на сигурността

1. Съветът за акредитация на сигурността има достъп до всички необходими човешки и материални ресурси, за да може да изпълнява задачите си независимо. Той разполага с достъп до всяка информация от значение за осъществяване на задачите си, с която разполагат другите органи на Агенцията, без да се засягат принципите на самостоятелност и независимост, посочени в член 36, буква и).
2. Съветът за акредитация на сигурността и намиращият се под негов контрол персонал на Агенцията изпълняват задълженията си по начин, който гарантира самостоятелност и независимост спрямо останалите дейности на Агенцията, по-специално спрямо оперативните дейности, свързани с експлоатацията на системите, в съответствие с целите на отделните компоненти на Програмата. Членовете на персонала на Агенцията под контрола на Съвета за акредитация на сигурността не могат по същото време да бъдат отделени за други задачи в рамките на Агенцията.

За тази цел в рамките на Агенцията се създава ефективно организационно разделяне между персонала, който се занимава с обхванатите от глава II на дял V дейности, и останалия персонал на Агенцията. Съветът за акредитация на сигурността незабавно уведомява изпълнителния директор, Административния съвет и Комисията за всички обстоятелства, които биха могли да нарушат неговата самостоятелност или независимост. Ако не може да се намери решение в рамките на Агенцията, Комисията проучва ситуацията, като се консултира със съответните страни. Въз основа на резултатите от проучването Комисията взема целесъобразните корективни мерки, които Агенцията трябва да приложи, и ги свежда до знанието на Европейския парламент и Съвета.

3. Съветът за акредитация на сигурността създава специални подчинени органи, които действат под негово ръководство, за да разглеждат специфични въпроси. По-специално, като гарантира необходимата непрекъснатост на работата, той създава група, която да осъществява прегледи и проверки във връзка с анализа на сигурността и да изготвя съответните доклади за риска, за да се оказва съдействие на Съвета за акредитация на сигурността при подготовка на решенията му. За да се подпомага работата на тази група, Съветът за акредитация на сигурността може да създава и разпуска експертни групи.

Член 83

Задачи на председателя на Съвета за акредитация на сигурността

1. Председателят на Съвета за акредитация на сигурността гарантира, че Съветът осъществява дейностите си по акредитация на сигурността напълно независимо, и има следните задачи:
 - а) управлява дейностите по акредитация на сигурността под ръководството на Съвета за акредитация на сигурността;
 - б) под контрола на Съвета за акредитация на сигурността изпълнява частта от многогодишните и годишните работни програми на Агенцията в обхвата на глава II от дял V;
 - в) сътрудничи на изпълнителния директор с цел оказване на помощ при изготвянето на проекта за щатното разписание, посочен в член 84, параграф 4, и на организационните структури на Агенцията;
 - г) изготвя частта от доклада за напредъка относно оперативните дейности, обхванати от глава II на дял V, и я изпраща своевременно на Съвета за акредитация на сигурността и на изпълнителния директор, за да се включи в доклада за напредъка;
 - д) изготвя частта от годишния доклад и от плана за действие относно оперативните дейности, обхванати от глава II на дял V, и я изпраща своевременно на изпълнителния директор;
 - е) представлява Агенцията във връзка с дейностите и решенията, обхванати от глава II на дял V;
 - ж) упражнява по отношение на персонала на Агенцията, участващ в дейностите, обхванати от глава II на дял V, правомощията, предвидени в член 77, параграф 3, първа алинея, които са му делегирани в съответствие с член 77, параграф 3, четвърта алинея.
2. По отношение на дейностите, обхванати от глава II на дял V, Европейският парламент и Съветът могат да поканят председателя на Съвета за акредитация на сигурността за обмен на мнения във връзка с работата и перспективите на Агенцията, включително по отношение на многогодишните и годишните работни програми.

ГЛАВА III

Финансови разпоредби във връзка с Агенцията

Член 84

Бюджет на Агенцията

1. Без да се засягат останалите ресурси и задължения, по-конкретно тези по член 36, приходите на Агенцията включват финансов принос от Съюза, вписан в бюджета му, за да се осигури баланс между приходи и разходи.
2. Разходите на Агенцията включват разходи за персонал, администрация и инфраструктура, оперативни разходи и разходи, свързани с функционирането на Съвета за акредитация на сигурността, включително на органите, посочени в член 37, параграф 3, и договорите и споразуменията, сключени от Агенцията с цел изпълнение на поверените ѝ функции.
3. Приходите и разходите са балансирани.
4. За дейностите в обхвата на глава II от дял V изпълнителният директор изготвя в тясно сътрудничество с председателя на Съвета за акредитация на сигурността проект на

прогнозен разчет на приходите и разходите на Агенцията за следващата финансова година, като в него ясно се разграничават елементите, които са свързани с дейностите по акредитация на сигурността и с останалите дейности на Агенцията. Председателят на Съвета за акредитация на сигурността може да изготви писмено становище по проекта, а изпълнителният директор изпраща проекта на прогнозен разчет и становището по него на Административния съвет и Съвета за акредитация на сигурността, заедно с проект за щатното разписание.

5. Всяка година за дейностите в обхвата на глава II от дял V Административният съвет изготвя въз основа на проекта на прогнозен разчет на приходите и разходите и в тясно сътрудничество със Съвета за акредитация на сигурността прогнозен разчет на приходите и разходите на Агенцията за следващата финансова година.
6. До 31 януари Административният съвет изпраща проект на единен програмен документ, съдържащ, наред с другото, прогнозен разчет, проект за щатното разписание, временна годишна работна програма, на Комисията и третите държави или международните организации, с които Агенцията е сключила договорености в съответствие с член 98.
7. Комисията изпраща на Европейския парламент и Съвета („бюджетния орган“) прогнозния разчет на приходите и разходите заедно с проекта на общ бюджет на Европейския съюз.
8. Въз основа на прогнозния разчет Комисията включва в проекта на общ бюджет на Европейския съюз прогнозните суми, считани за необходими за щатното разписание и субсидията от общия бюджет, който Комисията представя пред бюджетния орган в съответствие с член 314 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
9. Бюджетният орган разрешава бюджетните кредити за финансовия принос за Агенцията и приема нейното щатно разписание.
10. Бюджетът се приема от Административния съвет. Той става окончателен, след като общият бюджет на Европейския съюз е окончателно приет. При необходимост в него се внасят съответните корекции.
11. Във възможно най-кратки срокове Административният съвет уведомява бюджетния орган за намерението си да изпълнява всеки един проект, който ще има значителни финансови последици за финансирането на бюджета, по-конкретно всякакви проекти, свързани със собственост, например наемането или закупуването на сгради. Административният съвет уведомява Комисията за целта.
12. Когато клон на бюджетния орган е уведомил за намерението си да представи становище, същият го представя на Административния съвет в срок до шест седмици от датата на уведомлението за проекта.

Член 85

Изпълнение на бюджета на Агенцията

1. Изпълнителният директор изпълнява бюджета на Агенцията.
2. Всяка година изпълнителният директор изпраща на бюджетния орган цялата информация, необходима за осъществяване на задълженията, които има бюджетният орган за оценка.

Член 86

Представяне на отчетите на Агенцията и освобождаване от отговорност

При представяне на временните и окончателните отчети на Агенцията и при освобождаване от отговорност се спазват правилата и графика от Финансовия регламент и Регламента за финансовата рамка за органите по [член 70] от Финансовия регламент.

Член 87

Финансови разпоредби във връзка с Агенцията

Финансовите правила, приложими към Агенцията, се приемат от Административния съвет след консултация с Комисията. Тези правила не могат да се отклоняват от Регламента за финансовата рамка за органите по [член 70] от Финансовия регламент, освен ако отклонението се налага конкретно за функционирането на Агенцията и ако Комисията е дала предварителното си съгласие.

ГЛАВА V

Човешки ресурси на Агенцията

Член 88

Персонал на Агенцията

1. По отношение на персонала, нает от Агенцията, се прилагат Правилникът за длъжностните лица, Условието за работа на другите служители и правилата, съвместно приети от институциите на Съюза за целите на прилагането на Правилника за длъжностните лица и на Условието за работа на другите служители.
2. Персоналът на Агенцията се състои от назначени от нея служители с оглед на изпълнението на нейните задачи. Те са проучени за надеждност за подходящо ниво на достъп в зависимост от класификацията на информацията, с която боравят.
3. Вътрешните правила на Агенцията, като процедурния правилник на Административния съвет, процедурния правилник на Съвета за акредитация на сигурността, финансовите правила, приложими към Агенцията, правилата за прилагане на Правилника за длъжностните лица и правилата за достъп до документите, гарантират самостоятелността и независимостта на персонала, извършващ дейностите по акредитация на сигурността, по отношение на персонала, осъществяващ останалите дейности на Агенцията, в съответствие с член 36, буква и).

Член 89

Назначаване и мандат изпълнителния директор

1. Изпълнителният директор се наема на работа като срочно нает служител на Агенцията в съответствие с член 2, буква а) от Условието за работа на другите служители.

Изпълнителният директор се назначава от Административния съвет въз основа на своите качества, доказани административни и управленски умения и съответната компетентност и опит от списък от кандидати, предложени от Комисията след открит и прозрачен конкурс, проведен след публикуването на покана за изразяване на интерес в Официален вестник на Европейския съюз или другаде.

Кандидатът, избран от Административния съвет за длъжността на изпълнителен директор, може да бъде поканен при първа възможност да направи изявление пред Европейския парламент и да отговори на въпросите, зададени от негови членове.

При сключване на договорите на изпълнителния директор Агенцията се представлява от председателя на Административния съвет.

Административният съвет приема решението си за назначаване на изпълнителния директор с мнозинство от две трети от членовете си.

2. Мандатът на изпълнителния директор е пет години. В края на мандата Комисията прави оценка на работата на изпълнителния директор, като взема предвид бъдещите задачи на Агенцията и предизвикателства, пред които тя ще се изправи.

По предложение на Комисията, в което се взема предвид оценката, посочена в първа алинея, Административният съвет може еднократно да продължи мандата на изпълнителния директор за срок до четири години.

Решението за продължаване на мандата на изпълнителния директор се приема с мнозинство от две трети от членовете на Административния съвет.

Изпълнителен директор, чийто мандат е бил продължен, не може след това да участва в процедура за подбор за същата длъжност.

Административният съвет информира Европейския парламент за намерението си да продължи мандата на изпълнителния директор. Преди продължаването изпълнителният директор може да бъде поканен да направи изявление пред съответните комисии на Европейския парламент и да отговори на въпросите на депутатите.

3. Административният съвет може да освобождава изпълнителния директор по предложение на Комисията или на една трета от своите членове с решение, което се приема с мнозинство от две трети от членовете на съвета.
4. Европейският парламент и Съветът могат да поканят изпълнителния директор за обмен на мнения във връзка с работата и перспективите на Агенцията, включително по отношение на многогодишните и годишните работни програми. Този обмен на мнения не засяга въпроси, свързани с дейностите по акредитация на сигурността, обхванати от глава II на дял V.

Член 90

Командиrowане на национални експерти в Агенцията

Към Агенцията могат да работят национални експерти от държавите членки, от агенции на държавите членки или от международни организации. Тези експерти са проучени за надеждност за подходящо ниво на достъп в зависимост от класификацията на информацията, с която боравят. Правилникът за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители не се прилагат към такъв персонал.

ГЛАВА VI

Други разпоредби

Член 91

Привилегии и имунитети

Към Агенцията и нейния персонал се прилага Протокол № 7 за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функциониране на Европейския съюз.

Член 92

Споразумение за седалището и условия за функционирането

1. В споразумението за седалището между Агенцията и държавата членка, където е разположено седалището ѝ, което се сключва след получаване на одобрение от Административния съвет, се предвиждат необходимите клаузи за разполагане на Агенцията в приемащата държава членка и за оборудването, което ще се предостави от същата държава членка, както и специалните правила, приложими в приемащата държава членка към изпълнителния директор, членовете на Административния съвет, персонала на Агенцията и членовете на техните семейства.
2. Държавата членка, която приема Агенцията, гарантира възможно най-добрите условия, за да се осигури нейното гладко и ефикасно функциониране, включително многоезиковото и с европейска насоченост образование и подходящите транспортни връзки.

Член 93

Езиков режим за Агенцията

1. Към Агенцията се прилагат разпоредбите, предвидени в Регламент № 1 от 15 април 1958 г. за определяне на езиковия режим на Европейската икономическа общност³³.
2. Преводаческите услуги, необходими за функциониране на Агенцията, се предоставят от Центъра за преводи за органите на Европейския съюз.

Член 94

Политика във връзка с достъпа до документи, притежавани от Агенцията

1. Към документите, които притежава Агенцията, се прилага Регламент (ЕО) № 1049/2001.
2. Административният съвет приема разпоредби за прилагане на Регламент (ЕО) № 1049/2001.
3. Решенията, взети от Агенцията съгласно член 8 от Регламент (ЕО) № 1049/2001, могат да бъдат предмет на жалба пред омбудсмана или на съдебно производство в Съда на Европейския съюз съгласно съответно член 228 и член 263 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 95

Политика на Агенцията във връзка с предотвратяването на измамите

1. За да се подпомогне борбата с измамите, корупцията и другите незаконни дейности в обхвата на Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета, в срок до шест месеца от датата, на която Агенцията започне да функционира,

³³ ОВ L 17, 6.10.1958 г., стр. 385 — 386.

тя се присъединява към Междунституционалното споразумение от 25 май 1999 г. относно вътрешните разследвания, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF)³⁴, и приема целесъобразни разпоредби, приложими към всички служители на Агенцията, като се използва образецът от приложението към същото споразумение.

2. Европейската сметна палата има правомощия за извършване на одити по документи и на място на всички бенефициери на безвъзмездни средства, изпълнители и подизпълнители, които чрез Агенцията са получили средства на Съюза.
3. OLAF може да извършва разследвания, включително проверки на място и инспекции, за да установява дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза, във връзка с безвъзмездни средства или договор, финансирани от Агенцията, в съответствие с разпоредбите и процедурите по Регламент (Евратом, ЕС) № 2185/96 на Съвета и Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.
4. Без да се засягат параграфи 1, 2 и 3, споразуменията за сътрудничество с трети държави и международни организации, договорите, споразуменията и решенията на Агенцията за отпускане на безвъзмездни средства съдържат разпоредби, с които изрично се оправомощават Европейската сметна палата и OLAF да провеждат такива одити и разследвания съгласно съответните им компетентности.

Член 96

Защита от страна на Агенцията на класифицираната или чувствителната неклассифицирана информация

След предварителни консултации с Комисията Агенцията приема собствени правила относно сигурността, равностойни на правилата относно сигурността на Комисията за КИЕС и чувствителната неклассифицирана информация, включително правила за обмена, обработката и съхранението на тази информация, в съответствие с Решение (ЕС, Евратом) 2015/443 на Комисията от 13 март 2015 г. относно сигурността в Комисията³⁵ и Решение 2015/444³⁶.

Член 97

Отговорност на Агенцията

1. Договорната отговорност на Агенцията се урежда от приложимото към съответния договор право.
2. Съдът притежава юрисдикция да се произнася с решения по силата на всяка арбитражна клауза, съдържаща се в договор, сключен от Агенцията.
3. В случай на извъндоговорна отговорност Агенцията възстановява вредите, причинени от нейни отдели или служители при изпълнение на задълженията им, в съответствие с основните принципи, които са общи за правото на държавите членки.
4. Съдът притежава юрисдикция да се произнася по споровете, свързани с обезщетенията за вредите, посочени в параграф 3.

³⁴ ОВ L 136, 31.5.1999 г., стр. 15.

³⁵ Решение (ЕС, Евратом) 2015/443 на Комисията от 13 март 2015 г. относно сигурността в Комисията (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 41).

³⁶ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

5. Личната отговорност на служителите на Агенцията спрямо нея се урежда от разпоредбите на Правилника за длъжностните лица или Условията за работа на другите служители, които са приложими към тях.

Член 98

Сътрудничество с трети държави и международни организации

1. Агенцията е отворена за участие на трети държави, които за тази цел са сключили споразумения със Съюза.
2. Съгласно съответните разпоредби от споразуменията по параграф 1 се уточняват договореностите, касаещи по-специално характера, мащаба и начина, по който съответните трети държави ще участват в работата на Агенцията, включително разпоредби, свързани с участието в инициативите, предприемани от Агенцията, финансовия принос и персонала. Що се отнася до въпросите във връзка с персонала, при всяко положение посочените договорености отговарят на Правилника за длъжностните лица.
3. Административният съвет приема стратегия за връзките с трети държави и международни организации по отношение на въпросите от компетенцията на Агенцията.
4. В отношенията си с трети държави и международни организации Комисията прави необходимото, за да може Агенцията да осъществява дейността си в рамките на своя мандат и съществуващата институционална рамка, като сключва целесъобразно работно споразумение с изпълнителния директор.

Член 99

Конфликти на интереси

1. Членовете на Административния съвет и на Съвета за акредитация на сигурността, изпълнителният директор, командированите национални експерти и наблюдателите съставят декларация за ангажменти и декларация за интереси, в които се заявява липсата или наличието на преки или косвени интереси, за които би могло да се счита, че накърняват тяхната независимост. Тези декларации са точни и пълни. Те се изготвят в писмена форма при встъпване на лицата в длъжност и се подновяват всяка година. Декларациите се актуализират, когато е необходимо, особено ако настъпят значителни промени в личното положение на засегнатите лица.
2. Преди всяко събрание, на което присъстват, членовете на Административния съвет и на Съвета за акредитация на сигурността, изпълнителният директор, командированите национални експерти, наблюдателите и външните експерти, участващи в ad hoc работни групи, декларират точно и пълно липсата или наличието на интереси, за които би могло да се счита, че накърняват тяхната независимост по отношение на някоя от точките в дневния ред, и се въздържат от участие в обсъждането и гласуването по тези точки.
3. В процедурния си правилник Административният съвет и Съветът за акредитация на сигурността определят практическите разпоредби относно правилата за декларацията за интереси по параграфи 1 и 2 и за предотвратяване и управление на конфликтите на интереси.

ДЯЛ X

ПРОГРАМИРАНЕ, МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 100

Работна програма

Програмата се изпълнява чрез работните програми по член 110 от Финансовия регламент, които могат да са специфични за всеки компонент от Програмата. В работните програми се определя, когато това е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране.

Член 101

Мониторинг и докладване

1. Показателите за докладване относно напредъка на Програмата по отношение на изпълнението на общите и специфичните цели, определени в член 4, се съдържат в приложението.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 105 относно изменения на приложението с цел преразглеждане и/или допълване на показателите, когато това е необходимо.
3. Системата за отчитане на изпълнението гарантира ефикасното, ефективно и своевременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на Програмата и резултатите. За тази цел на получателите на средства от Съюза и където е приложимо, на държавите членки се налагат съразмерни изисквания за докладване.
4. За целите на параграф 1 получателите на средства от Съюза са задължени да предоставят съответната информация. Данните, необходими за проверката на изпълнението, се събират ефикасно, ефективно и своевременно.

Член 102

Оценка

1. Комисията извършва своевременно оценки на Програмата, които да послужат в процеса на вземане на решения.
2. Междинната оценка на Програмата се извършва, след като за изпълнението на Програмата се натрупа достатъчно информация, но не по-късно от четири години след започване на изпълнението ѝ.
3. В края на изпълнението на Програмата, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията извършва окончателна оценка на Програмата.
4. Комисията представя заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.
5. Субектите, участващи в изпълнението на настоящия регламент, предоставят на Комисията данните и информацията, необходими за оценката по първи параграф.
6. До 30 юни 2024 г., а след това — на всеки пет години, въз основа на насоките си Комисията извършва оценка на резултатите от работата на Агенцията, по-конкретно по отношение на нейните цели, мандат, задачи и местоположение. По-конкретно при оценката се разглежда евентуалната необходимост от изменение на мандата на Агенцията и финансовите последици от едно такова изменение. В оценката се

разглежда също така политиката на Агенцията по отношение на конфликта на интереси и независимостта и самостоятелността на Съвета за акредитация на сигурността.

Когато Комисията счита, че повече не е обосновано Агенцията да продължава своите дейности предвид на целите, мандата и задачите ѝ, тя може да предлага да се измени съответно настоящият регламент.

Комисията изпраща доклад от оценката на Агенцията и заключенията си на Европейския парламент, Съвета, Административния съвет и Съвета за акредитация на сигурността на Агенцията. Констатациите от оценката се оповестяват публично.

Член 103

Одити

Одитите относно използването на финансовия принос от Съюза, проведени от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност по член 127 от Финансовия регламент.

Член 104

Защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот

Обработката на всички лични данни при изпълнение на задачите и дейностите по настоящия регламент, в това число от Агенцията на Европейския съюз за космическото пространство, се извършва в съответствие с приложимото право в областта на защитата на личните данни, по-специално Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент № 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета. Административният съвет определя мерките за прилагане на Регламент (ЕО) № 45/2001 от страна на Агенцията, в това число и тези относно назначението в Агенцията на длъжностно лице за защита на данните. Тези мерки се определят след консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните.

ДЯЛ XI

ДЕЛЕГИРАНЕ И МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 105

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в членове 52 и 101, се предоставя на Комисията за неограничен срок, считано до 31 декември 2028 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в членове 52 и 101, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегирания акт, който вече е в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в

Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно членове 52 и 101, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 106

Процедура по спешност

1. Делегиран акт, приет съгласно процедурата по спешност, влиза в сила незабавно и се прилага, докато не бъде представено възражение съгласно параграф 2. В нотификацията за акта до Европейския парламент и до Съвета се посочват причините за използване на процедурата по спешност.
2. Европейският парламент и Съветът могат да представят възражения срещу делегирания акт в срок от [шест седмици] от датата на нотификацията. В такъв случай актът спира да се прилага. Институцията, която представя възражения, посочва причините за възраженията срещу делегирания акт.

Член 107

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ДЯЛ XII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 108

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват неговия произход и гарантират видимостта на финансирането от Съюза (по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях), като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на Програмата и нейните действия и резултати. Финансовите ресурси, отпуснати на Програмата, допринасят също така за институционалната комуникация на

политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с целите, посочени в член 4.

3. Агенцията може да предприема комуникационни дейности по собствена инициатива в рамките на компетентността си. Отделянето на ресурси за комуникационните дейности не е във вреда на ефективното упражняване на задачите по член 30. Комуникационните дейности се осъществяват съгласно съответните планове във връзка с комуникацията и разпространението, приети от Административния съвет.

Член 109

Отмяна

1. Регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и Решение № 541/2014/ЕС се отменят, считано от 1 януари 2021 г.
2. Препратките към отменените актове се тълкуват като препратки към настоящия регламент.

Член 110

Преходни разпоредби и непрекъснатост на услугите след 2027 г.

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на съответните действия, докато те приключат, съгласно регламенти (ЕС) № 377/2014, 1285/2013 и 912/2010 и на основание Решение № 541/2014/ЕС, което продължава да се прилага за съответните действия до тяхното приключване. По-конкретно консорциумът, учреден съгласно член 7, параграф 3 от Решение 541/2014/ЕС, осигурява услуги за КНП до 3 месеца след подписване от страна на националните субекти — учредители на споразумението за създаване на партньорството във връзка с КНП по член 57.
2. Финансовият пакет за Програмата може да обхваща и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между Програмата и мерките, приети по регламенти № 377/2014 и 1285/2013 и на основание Решение № 541/2014/ЕС.
3. Ако е необходимо, в бюджета могат да се предвидят бюджетни кредити след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 4, параграф 4, с цел да се гарантира управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

Член 111

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

[Той се прилага от 1 януари 2021 г.]

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 1.1. Наименование на предложението/инициативата
- 1.2. Съответни области на политиката (*програмен клъстер*)
- 1.3. Естество на предложението/инициативата
- 1.4. Мотиви за предложението/инициативата
- 1.5. Срок на действие и финансово отражение
- 1.6. Планирани методи на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- 2.1. Правила за мониторинг и докладване
- 2.2. Система за управление и контрол
- 2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове
- 3.2. Очаквано отражение върху разходите
 - 3.2.1. *Обобщение на очакваното отражение върху разходите*
 - 3.2.2. *Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи*
 - 3.2.3. *Финансов принос от трети страни*
- 3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Космическа програма на Съюза

1.2. Съответни области на политиката (*програмен клъстер*)

Функция 1 – Единен пазар, иновации и цифрови технологии

[04.0201](#) КОСМИЧЕСКА ПРОГРАМА

[04.01](#) АДМИН КОСМИЧЕСКА ПРОГРАМА

1.3. Предложението/инициативата е във връзка със:

☒ **ново действие**

☐ **ново действие след пилотен проект/подготвително действие**³⁷

☒ **продължаване на съществуващо действие**

✓ **сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие**

1.4. Мотиви за предложението/инициативата

1.4.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Задачите, необходими за изпълнението на космическата програма, налагат:

— сключването на необходимите споразумения за финансов принос с различните заинтересовани страни, с цел да се осигури непрекъснатостта на услугите (ГНСС и „Коперник“) и развитието на нови дейности (SSA и Govsatcom). Тези споразумения за финансово участие ще обхванат всички действия, които се предвижда да бъдат проведени, и ще бъдат подложени на мониторинг, за да се осигури изпълнението и управлението на всички действия, планирани в рамките на космическата програма;

— осигуряването на необходимия персонал в Европейската комисия с цел управление на програмата и ефикасно текущо наблюдение на работата на различните агенции, и по-специално на Агенцията;

— осигуряването на необходимия персонал и бюджет за Агенцията с оглед надлежното изпълнение на различните действия, за които Агенцията ще отговаря по силата на бъдещия регламент.

³⁷

Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

- 1.4.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Правното основание за компетентността на Съюза в сферата на космическата политика е преди всичко член 189 от ДФЕС. Става дума за компетентност, споделена с държавите членки.

Разработването и осъществяването на космическа програма надхвърля финансовите и техническите възможности на отделните държави членки и може да бъде постигнато единствено на равнището на ЕС. Не съществува обоснован икономически аргумент за търговския сектор, а и не е възможно за която и да било държава членка самостоятелно да изгради и експлоатира необходимите инфраструктури. Различните видове инвестиции в космическия сектор, предложени в настоящия регламент, са твърде рискови за частния сектор и се отнасят за области, в които възвращаемостта на инвестициите се вписва в твърде дългосрочна перспектива (по-специално, те надхвърлят експлоатационния срок на спътниците, през който частните оператори трябва да възвърнат своите инвестиции).

Сегашният модел за глобални навигационни спътникови системи (ГНСС) се опира на свободен достъп до спътниковите сигнали, поради което никой частен инвеститор не би инвестирал в глобална навигационна система, по-специално предвид съществуването на два основни конкурента (американската GPS система и руската Glonass), които предлагат свободен достъп до данните за всички ползватели. „Галилео“ и EGNOS са европейски критични инфраструктури, които допринасят за безопасността и сигурността в Европа. Те спомагат също така за една по-силна Европа на световната сцена. Предвид растящата конкуренция с други навигационни спътникови системи (всичките притежавани от публичния сектор), разработването и поддържането от Съюза на ефективни системи е изключително важно, за да остане той предпочитан партньор на международната сцена.

Първоначалният замисъл беше данните, предоставяни от „Коперник“, да бъдат предназначени за клиенти от публичния сектор. Данните се предоставят безплатно на частния и публичния сектор, за да се поощри тяхното използване и да се увеличи произтичащата от тях добавена стойност за икономиката на ЕС. „Коперник“ предоставя обществена услуга, която не се предлага от пазара и във връзка с която промишлеността няма да разгърне необходимата инфраструктура, тъй като първоначалната инвестиция е твърде висока, твърде рискова, или понеже кръгът от ползватели е твърде фрагментиран. По този начин, ако беше оставено само на частния сектор да се погрижи за наличието на такива данни, щеше да остане несигурността по отношение на тяхното осигуряване, като допълнителната последица от това щеше да бъде Съюзът да не притежава съответните активи.

Собствеността върху спътниците в дългосрочен план е най-доброто средство за осъществяване и преследване на целта за политика на безплатен, пълен и открит достъп до данните, доколкото ЕС няма да зависи от волята на частен оператор да инвестира в определена конфигурация от спътници за

предоставяне на данни (риск от монополно положение на частен доставчик на данни).

Накратко казано, що се отнася до „Коперник“ и ГНСС, дълготрайността на инвестициите и несигурността по отношение на генерирането на достатъчно приходи налагат да се прибегне до публично финансиране.

И на последно място, е невъзможно SST и GOVSATCOM от своя страна да бъдат финансирани на национално равнище. Обединяването на ресурсите и активите на равнището на ЕС има своите допълнителни предимства.

Планираната космическа програма на ЕС се счита за пропорционална, тъй като обхваща само онези аспекти, по които държавите членки не могат самостоятелно да постигнат удовлетворителни резултати, докато Съюзът може да постигне по-добри резултати. Силната подкрепа на държавите членки за космическата стратегия свидетелства за първостепенното значение, което те отдават на компонентите на космическата програма.

Очаквано въздействие:

„Коперник“

Икономическото, екологичното и общественото въздействие на „Коперник“ е анализирано в рамките на подробен анализ на разходите и ползите. Основното заключение е, че между 2017 и 2035 г. се очаква „Коперник“ да генерира между 67 милиарда евро и 131 милиарда евро ползи за европейското общество. Около 84 % от ползите ще бъдат генерирани в сектора надолу по веригата и сегмента на крайните ползватели (а останалите — в сектора нагоре по веригата и в междинния сектор). Продължаването на програмата след 2021 г. би довело до ползи, 10 до 20 пъти надвишаващи размера на разходите.

Още отсега ползвателите надолу по веригата и крайните ползватели се възползват от:

Икономически ползи, например:

- увеличени приходи в сектора надолу по веригата на наблюдение на Земята,
- повишена селскостопанска производителност благодарение на интелигентното и прецизното земеделие;

Екологични ползи, например:

- спестените емисии на CO₂ благодарение на увеличеното производство на енергия от възобновяеми източници,
- опазени хектари гори благодарение на подобреното предотвратяване на пожари,
- опазено биологично разнообразие благодарение на осъществявания мониторинг на земната покривка и земеползването;

Обществени ползи, например:

- спасени човешки животи благодарение на по-бързата реакция при природни бедствия,
- намален трафик благодарение на подобреното наблюдение на границите.

В сектора нагоре по веригата се очаква създаването на 12 000 човекогодишни трудова заетост, което представлява средно 1700 постоянни работни места между 2021 и 2027 г. Това е в допълнение към подкрепяните между 2008 и 2020 г- 18 000 човекогодишни трудова заетост. В сектора надолу по веригата се очаква създаването на 27 000—37 000 човекогодишни трудова заетост. Определени допълнителни ползи не се поддават на количествено измерване (поради липса на данни или висока степен на несигурност), но са изключително важни за политическите решения:

— стойността на европейската автономност (независимост по отношение на източници на данни, принадлежащи на трети държави),

— ползите в много дългосрочен план (30—50 години), свързани с възможността за трайно във времето и редовно наблюдение на Земята (предвид все по-голямото значение на устойчивото развитие и на борбата срещу изменението на климата),

— спестените разходи, свързани със съществуването на една единствена програма на ЕС и с координирането на националните инициативи,

— ползите, свързани с външните действия.

„Галилео“ и EGNOS

По данни от подробното проучване (*GNSS Market Monitor*) на Европейската агенция за ГНСС (GSA), свързано с наблюдението на пазара на ГНСС, световният пазар на навигационни спътникови продукти и услуги ще продължи силния си растеж, за да достигне около 250 млрд. евро до 2030 г.

Добавената стойност на европейската ГНСС се заключава не само в осигуряването на високи постижения на Европа по отношение на критичните технологии, но също и в предоставянето на важни макроикономически ползи за Европейския съюз, играейки ролята на катализатор за развитието на нови услуги и продукти на основата на ГНСС и генерирайки съпътстващи технологични постижения, които са от полза за научните изследвания, развойната дейност и иновациите.

Днес повече от 100 милиона ползвателски устройства, съвместими с услугите на EGNOS и/или „Галилео“, са в ръцете на европейските граждани, като очакванията са през 2027 г. доставките на устройства с възможност за работа с ГНСС в Европейския съюз да възлязат на 290 млн. евро, което представлява много по-голям кръг от ползватели на EGNOS и „Галилео“.

Предвид това, че превозите, телекомуникациите, селското стопанство и безопасността са най-засегнатите сектори, очаква се крайните ползватели да се възползват от:

— определен брой нови приложения на ГНСС;

— 3000 работни места в промишлеността нагоре по веригата и 50 000 работни места в промишлеността надолу по веригата;

— подобрене на транспортните услуги и по-добро управление на трафика, което ще е от полза за по-широк спектър от области;

— по-ефективен и улеснен достъп до услуги за спешна помощ;

— ползи за околната среда, като намаляване на емисиите на CO₂, както и от

— подобро управление на посевните култури и по-голяма продоволствена сигурност.

Сигурни спътникови комуникации (GOVSATCOM)

Системата GOVSATCOM на ЕС ще осигури гарантиран достъп до сигурни спътникови комуникации. По този начин тя косвено ще допринесе за интересите на ЕС в областта на сигурността. В държавите членки тя ще оказва подкрепа например на силите за гражданска защита и националната полиция, органите с функции в областта на обществената сигурност, граничната охрана, както и на морските общности. На равнището на ЕС тя ще улесни работата на агенциите на ЕС, като например Frontex и ЕАМБ, и ще направи по-ефикасни интервенциите за целите на гражданската защита и хуманитарните операции в Европейския съюз и в световен мащаб.

Космическо наблюдение и проследяване (КНП)

КНП е действие от съществено значение за обезпечаване на сигурността на космическите активи. Всъщност, вследствие на рязкото увеличение на броя на изстрелванията в космическото пространство се наблюдава експоненциално нарастване на количеството космически отпадъци. По данни, предоставени от Съединените щати, над 500 000 отломки, или т.нар. „космически отпадъци“, са в орбита около Земята и представляват много сериозна заплаха за спътниците в орбита поради съществуващата опасност да им причинят сериозни повреди в случай на сблъсък, което би могло да доведе до пълното им унищожаване. Предложените действия за КНП включват финансирането на услуги за КНП, както и работата в мрежа и модернизирването на съществуващите национални способности за КНП, а също така евентуална подкрепа за разработването на нови средства за КНП. Целта е да се постигнат по-високи резултати и да се увеличи ефикасността на КНП от страна на ЕС, и да се осигури взаимното му допълване със САЩ. Това ще даде възможност на ЕС по-добре да избегне сблъсъците на спътници с отпадъци и по този начин да предложи по-добра защита на притежаваните от ЕС активи.

Космическа метеорология и близки до Земята обекти

Космическата метеорология обхваща различни видове метеорологични явления (бури, свързани със слънчевата радиация, колебания в магнитните полета и отделяне на рояци енергийни частици), всяко от които има различно въздействие върху базирани в космическото пространство активи или наземните такива. Всички активи на ЕС, представляващи гръбнакът на действията на ЕС в космическото пространство, могат да бъдат потенциално засегнати от космическите метеорологични явления. Това поражда необходимостта от разработването на рамка за космическите метеорологични явления с оглед на тяхната защита и за да се гарантират ефикасността и надеждността на услугите, предоставяни от други космически дейности. Понастоящем е в ход разработката и координацията на определени космически метеорологични услуги от страна на ЕКА и на някои държави членки. Те обаче са предимно с научна насоченост и е необходимо да бъдат приспособени, за да отговорят на оперативните нужди на ползвателите. Като използва за основа дейностите на ЕКА и националните дейности и в допълнение към тях ЕС предлага да се подкрепи непрекъснатото предоставяне на оперативни космически метеорологични услуги в зависимост от нуждите на ползвателите

от ЕС. Това ще спомогне да бъдат предотвратени щетите за космическата и наземната инфраструктура.

Що се отнася до близките до Земята обекти (NEO), целта е не да бъдат разработени нови оперативни услуги, а да се картографират и да функционират в мрежа съществуващите NEO-активи в Европа, както и да се подпомогне координацията между органите на публичната власт, отговарящи за гражданската защита. Това ще спомогне за обединяване на дейностите на равнището на ЕС и по този начин да се укрепят позициите му в отношенията с ключови международни партньори.

1.4.3. Изводи от подобен опит в миналото

Изводи от предходни програми

Постижения и изводи от ГНСС и „Коперник“

Постижения и значение на ГНСС и „Коперник“

В общи линии Европейската комисия доказва способността си да изпълнява съществуващите действия по линия на ГНСС и „Коперник“ с подкрепата на ключови заинтересовани страни, като например ЕКА, и на силна европейска промишлена база.

В междинните оценки на EGNOS, „Галилео“ и „Коперник“, както и в оценка на Европейската агенция за ГНСС (GSA), се подчертава значението на тези инвестиции за ЕС и се потвърждават основните техни постижения досега.

Изводи от ГНСС

При междинния преглед на европейската ГНСС бяха установени определен брой предизвикателства, свързани с i) управлението и с ii) управлението на сигурността.

i) Управление

Оказва се, че управленската структура страда от известна неефективност поради слабата реактивност на процеса на вземане на решения, дължаща се на броя на участниците, но също така и на различната управленска структура на етапа на разгръщане (споразумение за делегиране между Европейската комисия и ЕКА) и на етапа на експлоатация (споразумение за делегиране между Европейската комисия и GSA и работни договорености между GSA и ЕКА).

ii) Управление на сигурността

Що се отнася до управлението на сигурността, стартирането на първите услуги и преходът от етапа на разгръщане към етапа на експлоатация бяха съпътствани от предизвикателства, които се нуждаят от адекватен отговор, за да се запази подходящо ниво на сигурност при експлоатацията на европейските ГНСС-системи и да се подобри още повече сигурността.

Изводи от „Коперник“

Що се отнася до „Коперник“, безпрецедентният успех на програмата и нейният обем данни доведоха до следните констатации:

i) Необходимост от подобряване на разпространението на данните и на достъпа до тях

Поради твърде големия брой ползвателски регистрации е необходимо да бъдат подобрени аспектите, свързани с комуникацията, разпространението на данните и достъпа до тях, както и с изтеглянето на данните. Необходимо е ефективно да се предоставят на разположение големи обеми спътникови данни и информация и да се даде възможност за комбинирането им с други данни (при генерирани 10 pB данни годишно, системата за разпространение и достъп трябва да обработи десетократно по-голям обем, тъй като обемът на изтегляните данни десетократно превишава този на генерираните такива).

ii) Необходимост от засилване на интегрирането на космически данни в други области на политика и икономически сектори чрез засилен акцент върху възприемането от страна на ползвателите

„Коперник“ е на път да достигне до ползвателски общности от традиционната област на космическото пространство, но досега не е успяла в достатъчна степен да достигне до други потенциални ползватели извън свързаните с космическото пространство.

Постижения и изводи от рамката за подкрепа на КНП

Постижения

В доклада за изпълнението на рамката за подкрепа на КНП се изтъкват получените резултати при създаването и действието на трите функции (функция на датчик, обработка и услуга), като се отчита сравнително краткият период от време, откакто услугата на ЕС за КНП е достъпна за европейските ползватели. Необходимо е обаче да се премине към следващата фаза от прилагането, като рамката за подкрепа на КНП от страна на ЕС трябва да продължи да се развива, за да се подобри нейната ефикасност.

Изводи от съществуващата рамка за подкрепа на КНП

В доклада се открояват 4 основни проблема:

i- Липса на европейско измерение

Въпреки значимите постижения, услугите страдат от слабото сътрудничество между държавите членки, като заинтересованите страни твърде често действат капсулирано, вместо да възприемат координиран подход.

ii- Липса на европейска независимост

Основните данни понастоящем се обработват и прецизират в САЩ.

iii- Проблем с управлението

Сегашното правило, изискващо постигането на консенсус, усложнява всекидневното управление от гледна точка на процеса на вземане на решения.

iv- Сложност на механизма за финансиране

Няколко процедури за предоставяне на безвъзмездни средства и покани за представяне на оферти се оказаха прекомерно утежнени от техническа и административна гледна точка.

1.4.4. Съгласуваност и евентуална синергия с други подходящи инструменти

Космическата програма не обхваща научните изследвания, които са обхванати от Деветата рамкова програма на ЕС за научни изследвания и иновации („Хоризонт Европа“): синергиите ще бъдат насърчавани посредством използване на космическите данни и услуги, предоставяни от космическата програма на ЕС, за разработването на новаторски решения.

Космическите изследвания ще бъдат неразделна част от стълба „Глобални предизвикателства“ на „Хоризонт Европа“, докато за космическата екосистема за предприемачески иновации ще бъде оказвана подкрепа в рамките на стълба „Отворени иновации“, а границите на науката за космоса ще бъдат разширени в рамките на стълба „Отворена наука“. В резултат на това космическата програма на Европейският съюз ще се възползва от резултатите от научните изследвания и иновациите, финансирани от „Хоризонт Европа“. Това ще позволи да се подкрепи развитието на системите и услугите от космическата програма на Съюза, както и да се даде тласък на конкурентоспособността на космическия сектор.

Космическата програма има сходни цели с тези на други програми на Съюза, по-специално „Хоризонт Европа“, фонда InvestEU, Европейския фонд за отбрана и европейските структурни и инвестиционни фондове.

По-конкретно синергиите между космическата програма на Съюза и програмите на „Хоризонт Европа“ би трябвало да позволят:

а) да бъдат установени нуждите от научни изследвания и иновации на космическия сектор нагоре и надолу по веригата в рамките на ЕС и те да бъдат взети под внимание в рамките на процеса на стратегическо планиране на „Хоризонт Европа“ в областта на научните изследвания и иновациите;

б) да бъдат използвани космическите данни и услуги, предоставяни като обществено благо от европейската космическа програма, за разработването на революционни решения посредством научни изследвания и иновации, включително в контекста на рамковата програма, по-специално по отношение на устойчивите хранителни и природни ресурси, мониторинга на климата, интелигентните градове, автоматизираните превозни средства или управлението на бедствия;

в) услугите за достъп до данни и информация, предоставяни от „Коперник“, ще допринесат за Европейския облак за отворена наука и по този начин ще улеснят достъпа до данни от „Коперник“ за учени и изследователи. Научноизследователската инфраструктура, по-специално мрежите за *in situ* наблюдение, ще представляват основните елементи от инфраструктурата за *in-situ* наблюдение, позволяващи предоставянето на услугите на „Коперник“. От своя страна, те ще могат да се възползват от информацията, генерирана от услугите на „Коперник“.

Синергиите с програмата на Съюза InvestEU ще позволят да бъдат насърчавани предприемачеството и бизнес възможностите чрез достъп до рисковото финансиране.

Освен това множество политики на ЕС също извличат ползи от космическите действия на ЕС:

Обемът, качеството и разнообразието на данните, които се предоставят от услугите на „Коперник“ носят определени ползи за политиките на ЕС в такива области, като наблюдение на изменението на климата, политика в областта на околната среда или селско стопанство. В действителност много политики на ЕС се нуждаят от точни и надеждни данни за съставянето на дългосрочно достъпни набори от данни, точно картографиране и др., които в крайна сметка дават възможност за дългосрочно проследяване на ключови показатели в техните области и гарантират ефикасното провеждане на тяхната политика. В съчетание с навигационните услуги, новите политики на ЕС могат да бъдат разработени също и в такива области, като интелигентно земеделие или интелигентен транспорт, в които се изисква най-голяма точност на позициониране.

1.5.

1.6. Срок на действие и финансово отражение

✓ ограничен срок на действие

- ✓ В сила от 1.1]2021 г. до 31.12.2027 г.
- ✓ Финансово отражение от 2021 до 2027 г. за бюджетните кредити за поети задължения и от 2021 до 2027 г. и след това за бюджетните кредити за плащания.

□ неограничен срок на действие

- Изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.6. Планирани методи на управление³⁸

✓ Пряко управление от Комисията

- ✓ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

- □ от изпълнителните агенции

□ Споделено управление с държавите членки

✓ Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- □ трети държави или на органите, определени от тях;
- ✓ международни организации и техните агенции (да се уточни);
- □ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
- ✓ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
- □ публичноправни органи;
- ✓ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
- □ органи, уредени по силата на частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
- □ лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

– Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.

Забележки

Различните участници в управлението ще имат следните отговорности:

³⁸

Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

i) Комисията ще носи цялостната отговорност за управлението на космическата програма на ЕС и свързаните с него действия („Галилео“, EGNOS, „Коперник“, SSA и GOVSATCOM) — включително специфичните дейности, свързани с ракетите-носители, международното сътрудничество и космическата икономика, — определяне на високо равнище на сигурност и на стратегическите цели на действията и контрол върху тяхното изпълнение;

ii) Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (със седалище в Прага) ще отговаря за:

— експлоатацията на „Галилео“ и EGNOS;

— функционирането на центровете за наблюдение на Центъра за наблюдение на сигурността на „Галилео“;

— задачите, свързани с акредитацията на сигурността за всички космически дейности (понастоящем това важи единствено за „Галилео“);

— дейностите, свързани с комуникацията, популяризирането и търговското предлагане на данни и информация, що се отнася до услугите, предлагани от всички компоненти на ЕС космическата програма на ЕС („възприемане от пазара и от ползвателите“), които понастоящем се изпълняват само по отношение на „Галилео“ и EGNOS;

— управлението на правата върху интелектуална собственост.

Освен това с регламента пред Агенцията ще се отвори възможността да изпълнява други задачи в подкрепа на всички космически дейности. Например в случай на мисии и операции за управление на кризи Агенцията може да бъде натоварена с цялостната координация на свързаните с ползвателите аспекти на GOVSATCOM в тясно сътрудничество със съответните агенции на Съюза и ЕСВД;

iii) без да се засяга евентуалното адаптиране на нейния вътрешен процес на вземане на решения, позволяващо защитата на интересите на ЕС, Европейската космическа агенция (ЕКА) ще бъде натоварена с досегашните си функции, а именно научни изследвания и развойна дейност и развитие, части от космическата инфраструктура, космически и наземни сегменти на ГНСС и космическия сегмент на „Коперник“. Отношенията с ЕКА ще бъдат оптимизирани посредством сключването на едно споразумение за финансово рамково партньорство със Съюза (по смисъла на Финансовия регламент), определящо набор от общи принципи и правила, докато днес съществуват няколко споразумения за финансов принос и работни договорености с различаващи се правила за прилагане, подписани с ЕКА от Комисията и Агенцията;

iv) синергиите с националните космически агенции и техните съществуващи програми ще бъдат укрепени по-конкретно чрез споразумения за финансов принос, публично-публични партньорства, споделено управление и съвместни инициативи за насърчаване на внедряването на космически приложения или в подкрепа на конкурентоспособността и предприемачеството.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Текущото наблюдение на космическите действия ще се извършва с помощта на набор от показатели, адаптирани за всяко конкретно действие. Тези показатели ще бъдат разработени по време на бъдещите преговори по споразуменията за финансов принос за всяко действие и при определянето на надзора над действията. Вече има определени няколко показателя, които са обект на редовно наблюдение и са били оценени по време на междинната оценка на съществуващите космическа действия („Коперник“, „Галилео“ и EGNOS). Очаква се повечето от тези показатели да останат в употреба и да бъдат използвани също като референтни такива за новите действия. Ще бъдат също така определени по целесъобразност допълнителни конкретни цели в контекста на изпълнението на действията. Също така ще бъде въведен мониторинг на средствата, отпускани за внедряването на резултатите от научните изследвания и иновациите, а именно от рамковите програми на ЕС.

Съобщаването на различните показатели понастоящем е свързано с представянето от страна на натоварените с изпълнението субекти на техните тримесечни отчети; предвижда се в бъдеще да се запази същата периодичност, което обаче не е пречка Комисията да поиска *ad hoc* доклади.

Поради тази причина бъдещите споразумения за финансов принос, както и сега, ще предоставят правната рамка за представяне на докладите и ще съдържат по-специално точното определение на показателите и честотата на тяхното съобщаване.

Освен тези обичайни мерки, при упражняване на правомощията си за политически надзор над космическата програма Комисията ще укрепи механизмите за мониторинг и оценяване на субектите, натоварени с изпълнението, като изисква подробни годишни планове за управлението и доклади за изпълнението, а също и като организира редовни срещи за проследяване на постигнатия напредък по програмите и като извършва финансови и технологични одити.

Държавите членки също ще бъдат поканени да допринесат за тази дейност, особено в областите, за които те носят пряка или непряка отговорност.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. *Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол*

Моделът за управление, предложен за следващия финансов период, се основава на действащата уредба, като същевременно извлича ползи, когато е подходящо, от синергиите, по-специално що се отнася до сигурността.

Европейската комисия основно ще отговаря за общия политически надзор над програмите. Тя ще може да използва непрякото управление чрез делегиране на управлението на оперативните дейности на Европейската агенция за ГНСС и Европейската космическа агенция в зависимост от областта им на

компетентност. Комисията ще има възможност и да се консултира с експерти и национални космически агенции по специфични технически въпроси.

Що се отнася до ролята на GSA, предлага се да се използва опитът ѝ по акредитация на сигурността за ГНСС, за да бъде натоварена с отговорността за акредитацията на сигурността по отношение на всички космически действия („Галилео“, EGNOS, „Коперник“, SSA и GOVSATCOM).

Що се отнася до сътрудничеството с ЕКА, целта е да се оптимизира сегашната рамка. В момента има няколко действащи споразумения за делегиране и работни договорености с различаващи се правила за прилагане, които са били сключени с ЕКА. Предлага се да се сключи с ЕКА споразумение за финансово рамково партньорство, което да обхване всички програми, за да се даде възможност за съгласуваност в изпълнението на дейностите от ЕКА. Задачите, изпълнявани от ЕКА, следва да останат същите.

Начините за извършване на плащания следва да останат сходни с тези в предходната МФР: прогнозните разчети за плащането се изготвят от агенциите, проверяват се от Комисията (по-специално по отношение на общия делегиран финансов пакет) и плащането се извършва редовно, за да се даде възможност на натоварените с изпълнението субекти ефикасно да управляват обществените поръчки и да се избегне всякакъв недостиг на финансови средства. Комисията запазва своите правомощия при одобряването на конкретно плащане, и по-специално законното си право да го намали, в случай че искането и свързаният с него прогнозен разчет се считат за прекомерни.

Стратегията за контрол, която ще бъде дефинирана в споразуменията за финансовия принос, ще се основава на опита, придобит при предишната МФР, по-специално на процеса на представяне на доклади на всеки три месеца (които включват програмните доклади, финансовите отчети и докладите във връзка с управлението на риска) и на различните комисии (например комисия по обществените поръчки) и заседания. Бъдещата стратегия за контрол ще се основава на определението за всички рискове, на които може да бъде изложена програмата, и ще отчете относителната им значимост и потенциалното им въздействие върху програмата. Въпросната организация на контрола се оказва ефикасна по отношение на основните действия на „Галилео“, EGNOS и „Коперник“, както е посочено в съответните междинни оценки.

Досегашната стратегия за контрол е била одитирана от Сметната палата, в рамките на ежегодно провеждания от нея процес на верифициране на операциите, и от СВО в рамките на специфични одити; препоръките са били маловажни и действително са приложени.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Установени рискове

Установените рискове са сходни с рисковете, които са били дефинирани в предходната МФР за съществуващите действия, главно ГНСС и „Коперник“ и в по-малка степен КНП:

Технологичен риск: при космическите действия се използват върхови технологии, чието валидиране все още не е извършено и чиито спецификации непрекъснато се променят.

Промислен риск: изграждането и модернизирането на инфраструктурата е свързано с участието на многобройни промишлени предприятия в няколко държави, като работата им трябва да се координира по ефективен начин за изграждането на надеждни и напълно интегрирани системи, по-специално от гледна точка на сигурността.

Риск, свързан с графика: всяко закъснение при изпълнението би могло да доведе до изпускане на подходящия момент и до превишаване на разходите.

Риск, свързан с управлението: управлението на програмите изисква сътрудничество от страна на различни органи, поради което е важно да се гарантират в необходимата степен стабилност и организация. Освен това трябва да се вземат предвид различията в мненията на отделните участници, по-специално между държавите членки, по редица важни въпроси. В тази връзка е необходимо да се предвиди съвместното поемане на някои рискове, по-конкретно на финансовите рискове и на рисковете, свързани със сигурността, от субектите, които имат най-голяма възможност да се справят с тях.

Финансовите рискове са ограничени поради последващия щателен контрол от страна на Комисията при възлагането на обществени поръчки, управлявани от упълномощените субекти (например, като участва в основните комисии по обществени поръчки, проверява дългосрочното планиране и бюджетите за обществени поръчки и др.), бюджета, който е правно ограничен и корекциите, в рамките на бюджета, в случай на превишаване в едната или другата част на програмата.

Текущо изпълнявани дейности

По отношение на услугите на „Галилео“, EGNOS и „Коперник“, рисковете, свързани с тяхната непрекъснатост и тяхното развитие, и поради това са ограничени с оглед на няколкото години опит във връзка с изпълнението на тези дейности. Изпълнението на тези действия се оказва успешно според заключенията от съответните междинни прегледи, потвърдени от непрекъснатото предлагане на услуги и данни. Освен това управлението на риска е неразделна част от управлението на космическите действия, под наблюдението на Комисията. В плана за управление на програмата, който е неразделна част от подписаните с ЕКА споразумения за делегиране, изрично се предвиждат всички инструменти и всички мерки (доклади, надзорни органи и др.) за управление на риска. Процесите на наблюдение и действието за управление на риска, въведени в сегашната МФР, ще се използват при съставянето на бъдещите споразумения за финансов принос.

Нови дейности

Съществуват рискове, свързани с разработването на КНП и GOVSATCOM, тъй като те са нови дейности. При все това, тези рискове са ограничени по размер, тъй като:

— важна част от дейностите на SSA вече започна с рамката за подкрепа на КНП (5 години). Поуките от първите години на изпълнение понастоящем водят до промени в структурата и изпълнението на програмата (управление, процес

на вземане на решения и т.н.). Новият регламент ще позволи да се вземат предвид тези необходими промени, за да бъде намален рискът от непостигане на целите.

— планира се инициативата GOVSATCOM да бъде въведена постепенно с цел да се позволи достатъчно гъвкавост и адаптиране към променящите се търсене и нужди. Освен това, благодарение на експертните познания на ЕС в областта на управлението на космическите действия, това ще позволи, ведно с модулността на инициативата, да се адаптира обхватът му с цел да се избегнат, например, всякакви прекалено големи поръчки.

Вътрешен контрол

Общата система за вътрешен контрол на ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ се основава на различните доклади, представяни от субектите, на които е поверено изпълнението, всяко тримесечие. Тези доклади са последвани от специализирани прегледи, за да се гарантира, че графикът се спазва, и за да се намери решение на всички технически затруднения; тези прегледи включват последващи действия с оглед на рисковете, свързани с изпълнението на програмата. В допълнение към това се извършват последващи одити от страна на ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“, за да се увери тя в доброто финансово управление на субектите, на които е поверено изпълнението.

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

Основният бюджет на програмата се управлява от Агенцията, ЕКА и Eumetsat чрез споразумения за финансов принос. По последни данни, общите разходи за контрол на всички субекти, на които е поверено изпълнението, от страна на Комисията по прогнозни разчети възлизат на около 0,3 % от съответните управлявани фондове. По прогнозни разчети, основаващи се на данните за предходния период, се очаква разходите на изпълняващите органи да възлизат на 5 до 10 %.

Очакваните нива на риска от грешки както при плащането, така и при приключването, са ограничени, предвид механизма за възлагане на обществени поръчки: Комисията делегира възлагането на обществени поръчки било на Агенцията, било на ЕКА, по силата на многогодишна финансова рамка, като тези агенции представят на всеки три месеца доклади относно проведените и планираните обществени поръчки, в рамките на делегираните суми.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

В произтичащите от Регламента за космическата програма споразумения за финансов принос, които ще бъдат сключени с трети страни, би могло да се предвидят надзор и финансов контрол от страна на Комисията или на упълномощен от нея представител, както и одити от страна на Сметната палата или OLAF, по преценка на ЕС, при необходимост на място.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Функция от многогодишната финансова рамка и предложени нови разходни бюджетни редове

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	01	Единен пазар, иновации и цифрови технологии – Клъстер 4 Космически изследвания
---	----	--

			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
04.0201 Бюджетни кредити за оперативни разходи Европейска космическа програма	Поети задължения	(1а)	2140,879	2183,957	2229,896	2277,715	2322,428	2369,057	2416,068		15 940,000
	Плащания	(2а)	1123,106	1694,827	1942,491	2068,738	2239,144	2326,57	2370,309	2174,816	15 940,000
04.01 Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за програмата	Поети задължения = Плащания	(3)	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000	9,000	10,000	0,000	60,000
ОБЩО бюджетни кредити за финансовия пакет на програмата	Поети задължения	=1+3	2148,879	2191,957	2237,896	2285,715	2331,428	2378,057	2426,068		16 000,000
	Плащания	=2+3	1131,106	1702,827	1950,491	2076,738	2248,144	2335,570	2380,309	2174,816	16 000,000

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
---	---	---------------------------

Тази част следва да бъде попълнена, като се използва таблицата за бюджетни данни от административно естество, която най-напред се въвежда в [приложението към финансовата обосновка](#) (приложение V към вътрешните правила), което се качва в DECIDE за провеждането на вътрешни консултации между службите.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Човешки ресурси		16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321		114,247
Други административни разходи		1,695	1,729	1,763	1,799	1,835	1,871	1,909		12,601
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	18,016	18,050	18,084	18,120	18,156	18,192	18,230		126,848

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	След 2027 г.	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити по всички ФУНКЦИИ от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	2166 ,895	2210 ,007	2255 ,980	2303 ,835	2349 ,584	2396 ,249	2444 ,298	0,00 0	16126,8 48
	Плащания	1149 ,122	1720 ,877	1968 ,575	2094 ,858	2266 ,300	2353 ,762	2398 ,539	2174 ,815	16126,8 48

За сведение, в допълнение към Космическата програма, пакетът за МФР включва отделен финансов пакет за вноската на ЕС в Агенцията.

			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Бюджетни кредити за оперативни разходи 04. 0202 Вноска на ЕС за Агенцията	Поети задължения (1b)		31,170	31,587	32,223	33,091	34,209	35,601	37,119		235,000
	Плащания (2b)		31,170	31,587	32,223	33,091	34,209	35,601	37,119		235,000

3.1.2. Резюме на очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ОБЩО
--------	------	------	------	------	------	------	------	------

ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	114,247
Други административни разходи	1,695	1,729	1,763	1,799	1,835	1,871	1,909	12,601
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	18,016	18,050	18,084	18,120	18,156	18,192	18,230	126,848

Извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други разходи с административен характер (предишни редове ВА)	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000	9,000	10,000	60,000
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								

ОБЩО	26,016	26,050	26,084	26,120	27,156	27,192	28,230	186,848
-------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	----------------

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други разходи с административен характер, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са

переразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.1.2.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
Централа и представителства на Комисията	93	93	93	93	93	93	93
Делегации							
Научни изследвания							
Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ) — ДНП, МП, КНЕ, ПНА, МЕД							
Функция 7							
Финансирани от ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	- в централата	39	39	39	39	39	39
	- в делегациите						
Финансирани от финансовия пакет на програмата	- в централата						
	- в делегациите						
Научни изследвания							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО		132	132	132	132	132	132

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и срочно наети служители	93
Външен персонал	39

3.1.3. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

- ☒ не предвижда съфинансиране от трети страни
- ☐ предвижда следното съфинансиране от трети страни, като оценките са дадени по-долу:

Бюджетни кредити в млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ОБЩО
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - ☐ върху собствените ресурси
 - ☐ върху разните приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове ☐
млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Отражение на предложението/инициативата						
	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Статия							

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

--

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

--